اولین روزنامه سهامداری ایران (خبرنگاران و کارکنان)

صمت
صنعت معدن تجارت

یکشنبه
• ۸ بهمن ۱۴۰۲
• ۱۶ رجب ۱۴۴۵
• ۲۸ ژانویه ۲۰۲۴

• سال سی‌وپنجم شماره پیاپی ۳۸۱۷ • دوره جدید سال دهم شماره ۲۴۹۹ • ۱۶ صفحه • قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

www.smtnews.ir - http://Telegram.me/smtnews



تحمیل بار مالی جدید به دولت

داوود منظور، رئیس سازمان برنامه و بودجه در روند بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۳ در تشریح بار مالی تبصره ۱۳ لایحه بودجه بیان کرد: در تبصره ۱۳ چند حکم هزینه‌ای آمده که بار مالی دولت را افزایش داده است. در این ماده، دولت مکلف شد مابه‌التفاوت سود را تا ۴ درصد تامین و پرداخت کند. ما برآورد کردیم که این حکم مربوط به تسهیلات که در کمیسیون تلفیق مجلس الحاق شده، ۱۴ همت برای دولت بار مالی دارد که باید یارانه سود را پرداخت کند.

۲

صمت آثار تنش‌های دریای سرخ بر تجارت جهانی را بررسی کرد

تجارت، غرق در آتش انتقام

حمله به دریای سرخ؛ اتفاقی که پس از کرونا، در رتبه دوم عوامل تاثیرگذار بر تجارت جهانی جای گرفته است. از ابتدای دی با ادامه حملات اسرائیل به غزه، ارتش یمن در حمایت از مقاومت ملت فلسطین در نوار غزه، چند کشتی صهیونیستی یا کشتی‌های عازم سرزمین‌های اشغالی را در دریای سرخ و تنگه باب‌المندب هدف قرار داد. یمنی‌ها با همین دیدگاه از اواسط اکتبر تعدادی پهپاد و موشک را به سمت کشتی‌های تجاری در دریای سرخ و همچنین کشتی‌های جنگی در حال گشت زنی در این پهنه آبی شلیک کرده‌اند. ناامنی ایجادشده در دریای سرخ، غول‌های بزرگ حمل‌ونقل جهان از جمله MSC، Maersk، CMA CGM و Hapag-Lloyd را مجبور کرده تا مسیر انتقال محموله‌ها را به جنوب افریقا تغییر دهند و از عبور از خلیج عدن و کانال سوئز اجتناب کنند. این اتفاق و تغییر مسیر، با افزایش مسافت آسیب بزرگی را برای تجارت جهانی در پی خواهد داشت، زیرا در ۲۳ مارس ۲۰۲۱ با مسدود شدن کانال سوئز به‌وسیله کشتی کانتینری اور گیون به‌مدت ۶ روز خسارت زیادی به دولت مصر و در ادامه به تجارت جهانی وارد شد که افزایش قیمت‌هایی را رقم زد. حال باید دید ناامنی دریای سرخ که افزایش هزینه حمل‌ونقل را نیز به همراه دارد، چه آثاری برای تجارت خارجی خواهد داشت.

۸



صمت از وضعیت بازار خودرو در ماه جاری گزارش می‌دهد

جولان گرانفروشی در بازار خودرو

۴

عکس: صمت

سرمقاله



انرژی خورشیدی قدرش را بدانیم تا بمانیم

۲

گفت‌وگو



دولت از اجرای قانون شانه خالی کرده است

۱۲

گزارش‌های روز

توسعه در گرو رعایت قواعد بازی

۱۳

فرسودگی و کمبود سد راه توسعه معادن

۶

خروج مسکن از خواب زمستانی

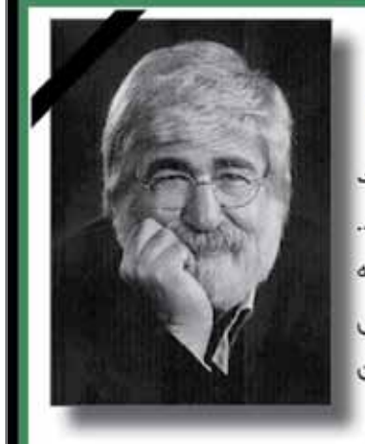
با افزایش نرخ دلار در این روزها، نرخ مسکن نیز افزایش پیدا کرده و به‌نظر می‌آید بازار مسکن بعد از رکود یک‌ساله، در حال خروج از رکود است. دلار در هفته‌های اخیر، رفتار متفاوتی از خود نشان داده و باعث شد بازار معاملات مسکن تهران از خواب زمستانی خارج شود. گرچه تغییر نرخ دلار همیشه روی بازار مسکن نیز اثر گذاشته، اما به‌نظر می‌رسد این بار، این اثرگذاری فرق‌های عمده‌ای دارد. با افزایش ۸ درصدی نرخ دلار در قیاس با آذر، تعداد تماس‌های متقاضیان مسکن با واسطه‌های بازار بیشتر شده است. اما نکته این است که بیشتر این متقاضیان به‌دنبال خریدهای سرمایه‌ای نیستند، بلکه متقاضیانی هستند که در پی تبدیل آپارتمان‌های خود به احسن هستند. از سوی دیگر، به‌نظر می‌آید مالکان نیز با شرایط فعلی کنار آمده و حاضر شده‌اند، ملک خود را با نرخ قبلی ارائه کنند. در واقع انتظار می‌رفت با افزایش نرخ دلار، نرخ مسکن نیز بالاتر برود، با این حال گرچه این اتفاق رخ نداد، اما بازار مسکن تاحدی از رکود خارج شد.

به‌نظر می‌رسد نرخ مسکن به‌قدری بالا رفته بود که دیگر توان افزایش نرخ دیگری نداشت. در حال حاضر، نرخ دلاری مسکن تهران به متری هزار و ۵۰۰ دلار رسیده است. این مبلغ، رکوردی تاریخی است که نشان از وخامت اوضاع مسکن می‌دهد.

۱۰

انا لله و انا الیه راجعون

خاندان محترم جمشیدی و لاریجانی



تسلیت صمیمانه ما را بابت خبر تاسف‌انگیز درگذشت **شادروان ایرج جمشیدی**، پذیرا باشید و ما را در غم خود شریک بدانید.
به یکایک اعضای خانواده و خصوصا خانم دکتر باقری‌نیا مدیرمسئول روزنامه آسیا و اسماعیل و حسین جمشیدی برادران ارجمند و روزنامه‌نگاران قدیمی و همکاران ارجمند و خانواده محترم ایشان، تسلیت عرض نموده و برای آن مرحوم، آمرزش و برای بازماندگان صبر، از ایزد منان خواستاریم.

ناصربزرگمهر و همکاران موسسه مطبوعاتی صمت

مراسم ترحیم: دوشنبه ۱۴۰۲/۱۱/۹ ساعت ۱۶ لغایت ۱۷:۳۰ مسجد نور میدان فاطمی

دعوت به همکاری

موسسه فرهنگی مطبوعاتی
گسترش صنعت معدن و تجارت

صمت
صنعت معدن تجارت

گسترش
پایگاه خبری

- روزنامه صمت
- روزنامه روزگار امید
- روزنامه روزگار معدن
- روزنامه روزگار فیلم
- روزنامه روزگار اقتصاد
- هفته نامه روزگار خودرو
- روزنامه روزگار ما
- ماهنامه روزگار وصل

در راستای تکمیل نیروی انسانی از افراد توانمند در حوزه های فناوری و خبرنگاری دعوت به همکاری می نماید

تلفن تماس : ۸۲۱۹۰ داخلی ۱۰۲ و ۱۰۵

آگهی مناقصه عمومی

ESRPco شرکت تهیه و تولید مواد اولیه استقلال سپاهان

خرید ۳۰ دستگاه واگن معدنی

شرکت تهیه و تولید مواداولیه استقلال سپاهان به شناسه ملی ۱۰۲۶۰۳۲۶۷۳۹ و شماره ثبت ۱۱۶۲۵ در نظر دارد نسبت به خرید ۳۰ دستگاه واگن معدنی ۸۰۰ لیتری جهت معدن شهید نیلچیان واقع در استان چهارمحال و بختیاری شهرستان ناغان از طریق مناقصه اقدام نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت دریافت اسناد مناقصه به سایت شرکت به نشانی www.esteghlalsepahan.ir و برای کسب اطلاعات بیشتر با شماره ۰۳۱۳۶۳۰۴۱۴۵ داخلی ۷ و یا شماره موبایل ۰۹۱۳۱۱۳۱۰۴۶ تماس حاصل نمایند.

شرکت تهیه و تولید مواد اولیه استقلال سپاهان



سرمقاله

انرژی خورشیدی قدرش را بدانیم تا بمانیم



منوچهر محمدشمیرانی
کارشناس ارتباطات

به‌دنبال گسترش جوامع مدرن صنعتی و افزایش قابل‌توجه مصرف انرژی و نگرانی از پایان یافتن منابع فسیلی، امروزه جهان با تغییرات برگشت‌ناپذیر و تهدید آینده زیست‌محیطی کره زمین روبه‌رو شده است.

در حالی که در راستای توسعه پایدار جهانی، بسیاری از کشورها کاهش استفاده از سوخت‌های فسیلی و افزایش استفاده از منابع تجدیدپذیر انرژی را هدف قرار داده و پیشرفت قابل‌توجهی هم داشته‌اند.

اما در کشور ما، باوجود داشتن بیش از ۳۰۰ روز آفتابی در طول سال، همچنان انرژی خداداد خورشیدی را به هدر می‌دهیم، صنایع و کارخانجات را در فصل تابستان و زمستان، با هدف جلوگیری از قطع مصارف خانگی، مجبور به تعطیلی و کاهش تولید می‌کنیم و نیروگاه‌های برق هم، در فصل وارونگی هوا، مازوت (باقیمانده مضر پالایش نفت) را به خورد مردم می‌دهند و مسئولان هم، هر سال لابد با خود می‌گویند: این زمستان را به خیر بگذرانیم که از این ستون، به آن ستون فرج است!

از حدود ۳۰ سال پیش، سازمان انرژی‌های نو ایران (سانا) و سازمان بهره‌وری انرژی ایران (سابا) تشکیل شدند و در نهایت، در سال ۱۳۹۵ با تصویب مجلس، سازمانی به نام انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی برق (ساتبا) تشکیل شد که تاکنون، چندان خبری از خروجی فعالیت‌های این تشکیلات عریض و طویل برای استفاده وسیع از انرژی‌های تجدیدپذیر مشاهده نشده است.

بد نیست بدانیم انرژی تجدیدپذیر، انرژی سودمندی است که از منابع تجدیدپذیر به‌دست می‌آید و به‌طورطبیعی، دوباره جایگزین می‌شود. نور خورشید، باد، باران، جزر و مد، امواج و گرمایش زمین، از جمله این منابع به‌شمار می‌روند. در مقابل، انرژی حاصل از سوخت‌های فسیلی است که بسیار سریع تر از جایگزینی آن، به‌مصرف می‌رسد و تجدیدپذیری دوباره آن، مستلزم گذشت حتی تا ده‌ها هزار سال است.

در دهه‌های گذشته، باتوجه به کاهش سوخت‌های فسیلی و گران شدن آن، بسیاری از کشورها به استفاده از انرژی‌های تجدیدپذیر روی آورده‌اند؛ به‌طوری‌که در سال ۲۰۱۶ رقمی معادل ۱۹.۳درصد مصرف انرژی جهانی و ۲۴.۵درصد تولید برق، از طریق انرژی‌های تجدیدپذیر بوده یا در سال ۲۰۱۷ سرمایه‌گذاری جهانی در این زمینه، بالغ بر ۲۷۹.۸میلیارد دلار شده است که فقط چین با ۱۲۶.۶میلیارد دلار، ۴۵ درصد از این حجم سرمایه‌گذاری را به خود اختصاص داده بود. در این سال، اروپا ۴۰.۹میلیارد دلار و امریکا هم ۴۰.۵میلیارد دلار روی انرژی‌های تجدیدپذیر سرمایه‌گذاری کرده بودند و در همین ارتباط، حدود ۱۰.۵میلیون شغل هم ایجاد کرده بودند. بدیهی است پس از گذشت چند سال و استقبال برای استفاده از انرژی پاک، به‌یقین این آمارها هم رشد قابل‌توجهی داشته است.

باتوجه به جایگزینی سریع انرژی‌های تجدیدپذیر و پراکندگی آن در سراسر دنیا خلاف محدود بودن جغرافیای منابع فسیلی، گرایش به استفاده از این نوع انرژی، به‌اندازه‌ای مورد توجه قرار گرفته است که دست‌کم ۳ کشور ایسلند، نروژ و پاراگوئه، تمامی برق موردنیاز خود را با بکارگیری انرژی‌های تجدیدپذیر تولید می‌کنند و بیش از ۴۷ کشور در سراسر جهان، اکنون بیش از ۵۰ درصد برق خود را از منابع تجدیدپذیر تامین می‌کنند. چین، اتحادیه اروپا، ایالات‌متحده، برزیل، کانادا، روسیه، هند، نروژ، آلمان، ژاپن و اسپانیا هم، ۱۱ تولیدکننده برتر برق از منابع تجدیدپذیر در سطح جهان به‌شمار می‌روند.

جدا از کاهش و گران شدن نرخ نفت ـ به‌عنوان یک سوخت فسیلی ـ تغییرات اقلیمی یا به‌عبارتی، گرمایش جهانی در چند دهه اخیر موجب شده است بسیاری از کشورها، گردهم‌آیند و تلاش کنند با امضای پیمان‌ها و معاهده‌نامه‌هایی، از تغییرات بیشتر اقلیمی و گرم‌تر شدن کره زمین جلوگیری کنند و مانع از گسترش اثرات منفی گازهای گلخانه‌ای روی زمین و ساکنان آن شوند. همین افزایش گازهای گلخانه‌ای و تغییرات اقلیمی، موجب شده است در طول ۱۰۰ سال گذشته، کره زمین به‌شکلی غیر طبیعی گرم‌تر شود. برخی دانشمندان معتقدند که دهه‌های اخیر، گرم‌ترین سال‌ها در ۲هزار سال اخیر بوده و متهم ردیف اول بروز این مشکل را، افزایش فعالیت‌های صنعتی در جهان می‌دانند که موجب گرم‌تر شدن کره زمین شده است.

گفتنی است، اندازه‌گیری دمای هوای کره زمین، از سال ۱۸۸۰ شروع شد و هنوز هم ادامه دارد و بر همین اساس، دانشمندان حدس می‌زنند در سال ۲۱۰۰ گرم شدن کره زمین موجب خشکسالی شدید، گرمای سوزان و توفان‌های وحشتناک خواهد شد؛ شرایطی که از هم‌اکنون، نشانه‌هایی از آن را در سراسر جهان و به‌ویژه، در کشور خودمان می‌بینیم و اگر به‌راستی، نگران فردای کشورمان و نسل‌های بعدمان هستیم، باید کمی تامل کنیم و بدانیم با تداوم روند گرم شدن کره زمین و دست روی دست گذاشتن، فقط ۷۶ سال تا جزغاله شدن انسان‌ها و سوختن و از بین رفتن کره زمین باقی مانده است!

مصرف بهینه سوخت و انرژی، افزایش سطح فضای سبز و جلوگیری از تخریب جنگل‌ها، بازیافت مواد و استفاده از انرژی‌های جایگزین سوخت‌های فسیلی مانند باد و خورشید و افزایش آگاهی‌های عمومی و ایجاد حساسیت همگانی نسبت به ابعاد شرایط فاجعه‌بار پیش‌روی بشریت، مواردی است که به‌عقیده بسیاری از کارشناسان، می‌تواند موجب کنترل اثرات منفی گرم شدن کره زمین بر زندگی بشر شود.

به هر روی، در «روز واقعه» به‌یقین کشورهایی می‌توانند از این فاجعه، جان سالم به در ببرند که جنگل‌ها و فضای سبز و آب بیشتری دارند و کمتر از سوخت‌های فسیلی ـ و به‌ویژه مازوت و بنزین‌های غیراستاندارد ـ استفاده کرده‌اند، اما متاسفانه، روند حرکت چند دهه اخیر کشورمان، از حیث خودروهای پرمصرف و وسایل سوختی غیراستاندارد و از بین بردن جنگل‌های شمال کشور، جنگل‌های هیرکانی و... توجه ناکافی به این معضل عمومی ـ توسط دولت‌های مستقر ـ چشم‌انداز خوبی برای آینده‌ای سالم و هوایی قابل‌تنفس برای مردم کشورمان را نشان نمی‌دهد.

احتمال افزایش تاییدصلاحیت‌ها وجود دارد

سخنگوی ستاد انتخابات کشور با بیان اینکه براساس آخرین بررسی‌های شورای نگهبان در روز چهارشنبه، ۶۷۸ نفر دیگر تاییدصلاحیت شدند، گفت: تا امروز ۱۲هزار و ۷۱۱ نفر داوطلب رسمی انتخابات مجلس دوازدهم شورای اسلامی هستند.

محسن اسلامی در گفت‌وگو با ایرنا، بااشاره به آخرین آمار داوطلبان انتخابات دوازدهمین دوره انتخابات مجلس شورای اسلامی، گفت: براساس آخرین گزارش شورای نگهبان در روز چهارشنبه، ۶۷۸ نفر دیگر تاییدصلاحیت شدند و تعداد دواطلبان به ۱۲هزار و ۷۱۱ نفر رسید.

همچنین، سخنگوی ستاد انتخابات کشور اضافه کرد: بررسی اعتراضات تا ۱۹ بهمن ادامه خواهد داشت و احتمال افزایش تعداد داوطلبان وجود دارد.

وی در ادامه بااشاره به امکان تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان انتخابات مجلس شورای اسلامی تصریح کرد: تغییر حوزه انتخابیه طبق آخرین لیست داوطلبان تایید صلاحیت‌شده از سوی شورای نگهبان است؛ بنابراین امکان درخواست از روز ۱۹بهمن فراهم خواهد شد.

دبیر ستاد انتخابات کشور ادامه داد: به فرمانداری‌ها اعلام کردیم چنانچه داوطلبی قصد تغییر حوزه دارد، داوطلب می‌تواند با مراجعه به فرمانداری محل ثبت‌نام مراجعه و از طریق سامانه، درخواست خود را برای حوزه انتخابیه مقصد ارسال کند. این درخواست به مدت ۲ روز در هیات‌اجرایی، ۲ روز در هیات‌نظارت و یک روز هم در شورای نگهبان بررسی می‌شود و نتیجه پس از ۵ روز به نامزد اعلام‌نظر می‌شود.

اسلامی به امکان تغییر حوزه انتخابیه داوطلبان انتخابات ششمین دوره مجلس خبرگان رهبری اشاره کرد و گفت: این امکان برای نامزدها از ۲۰ تا ۲۲ بهمن فراهم خواهد بود.

مجلس بدون تعیین منبع درآمدی، بار مالی بودجه را بالا برد

اختلاف دولت و مجلس در دو مصوبه بودجه‌ای



نمایندگان مجلس شورای اسلامی دخل و خرج دولت در سال ۱۴۰۳ را با ۱۶۰ رأی موافق، ۲۸ رأی مخالف و بدون رأی ممتنع از مجموع ۱۹۲ نماینده حاضر ماده واحده لایحه بودجه، تعیین و تصویب کردند. نمایندگان مجلس روز گذشته در ۲ تبصره ۱۳ و ۱۵ حدود ۳۴۰ هزار میلیارد تومان بار مالی جدید به دولت تحمیل کردند، بدون آنکه منابع تامین آنها مشخص شود. این اقدام با مخالفت رئیس سازمان برنامه و بودجه همراه شد. در نهایت، رئیس سازمان برنامه و بودجه از هیات‌رئیسه مجلس شورای اسلامی خواست منابع درآمدی ۴۴۱ هزار میلیارد تومانی که مجلس در تبصره‌های مختلف بودجه به لایحه تحمیل کرده است، تعیین‌تکلیف کند.

اعداد و ارقام بودجه ۱۴۰۳

بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور از حیث منابع و مصارف بالغ بر ۶۴ میلیون و ۵۸۷ هزار و ۱۲۳ میلیارد و ۹۹۷ میلیون ریال است. براساس این مصوبه، منابع بودجه عمومی دولت از لحاظ درآمدها، واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و مصارف بودجه عمومی دولت از حیث هزینه‌ها و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی بالغ بر ۲۸ میلیون و ۳۷۱ هزار و ۴۰۰ میلیارد ریال شامل؛ منابع عمومی بالغ بر ۲۵ میلیون و ۶۲۰ هزار و ۴۰۰ میلیارد ریال و درآمد اختصاصی وزارتخانه‌ها و موسسات دولتی بالغ بر ۲ میلیون و ۷۵۱ هزار ریال است.

همچنین بودجه شرکت‌های دولتی، بانک‌ها و موسسات انتفاعی وابسته به دولت از لحاظ درآمدها و سایر منابع تامین اعتبار بالغ بر ۳۷ میلیون و ۴۱۵ هزار و ۷۲۳ میلیارد و ۹۹۷ میلیون ریال و از حیث هزینه‌ها و سایر پرداخت‌ها بالغ بر ۳۷ میلیون و ۴۱۵ هزار و ۷۲۳ میلیارد و ۹۹۷ میلیون ریال تعیین شد که مبلغ یک میلیون و ۲۰۰ هزار میلیارد ریال مبالغ ۲بار منظورشده از سرجمع بودجه کل کشور کسر می‌شود.

نمایندگان مجلس در جریان اصلاحاتی که در تبصره ۱۵ لایحه بودجه تصویب کردند، ۱۲۰ هزار میلیارد تومان بار مالی جدید در زمینه افزایش حقوق کارکنان برخی دستگاه‌ها و افزایش حداقل حقوق وضع کردند، اما منابع آن را مشخص نکردند. همچنین در زمینه بازپرداخت بدهی دولت به تامین اجتماعی ۱۷۰هزار میلیارد تومان بار مالی جدید به دوش دولت گذاشته شد که منابع این مصوبه نیز مشخص نشده است، همچنین الحاقات و تغییراتی که در تبصره ۱۳ نسبت به لایحه دولت انجام گرفته، در مجموع بالغ بر ۵۰ هزار میلیارد تومان بار مالی برای دولت ایجاد کرده است.

اختصاص ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی به کالاهای اساسی



رئیس مجلس شورای اسلامی گفت: بنده در نامه‌ای رسمی به رئیس‌جمهوری تاکید کردم که حتما ۸ قلم کالای اساسی به‌علاوه دارو باید ارز با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان دریافت کند.

به‌گزارش ایسنا، محمدباقر قالیباف در جلسه علنی مجلس شورای اسلامی و در جریان بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۳ بیان کرد: بنده در نامه رسمی به رئیس‌جمهوری اعلام کردم که اکنون به ۲۸ قلم کالای اساسی در کشور، ارز با نرخ ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان داده می‌شود؛ مگر ما چقدر منابع ارزی داریم؟ ما در حوزه دارو نیز ارز ۲۸ هزار تومانی تخصیص دادیم، اما گاهی شاهد افزایش ۱۰۷ درصدی نرخ دارو هستیم. وی در ادامه اظهار کرد: از نگاه بنده به‌جای ۲۸ قلم کالای اساسی، باید ۸ قلم کالای اساسی ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومان دریافت کنند. حتما باید به کالاهای اساسی مردم ارز اختصاص یابد. ۸ قلم کالای اساسی به‌علاوه دارو حتما باید ارز ۲۸ هزار و ۵۰۰ تومانی را دریافت کنند.

تحمیل بار مالی جدید به دولت



داوود منظور، رئیس سازمان برنامه و بودجه در روند بررسی لایحه بودجه ۱۴۰۳ در تشریح بار مالی تبصره ۱۳ لایحه بودجه بیان کرد: در تبصره ۱۳ چند حکم هزینه‌ای آمده که بار مالی دولت را افزایش داده است. در این ماده، دولت مکلف شده است که مابه‌التفاوت سود را تا ۴ درصد تامین و پرداخت کند. ما برآورد کردیم که این حکم مربوط به تسهیلات که در کمیسیون تلفیق مجلس الحاق شده، ۱۴ همت برای دولت بار مالی دارد که باید یارانه سود را پرداخت کند.

رئیس سازمان برنامه و بودجه اظهار کرد: افزایش بودجه در ۲ مورد دیگر برای قوه قضاییه و صداوسیما اتفاق افتاده که رشد بودجه قوه قضائیه و صداوسیما نسبت به سال ۱۴۰۲، ۵۸ درصد است. در حالی که برای دستگاه‌های دیگر رشد بودجه ۱۲ درصد است. وی افزود: بار مالی این‌دو، افزایش ۳۷همت است، بنابراین الحاقات و تغییراتی که در تبصره ۱۳ نسبت به لایحه دولت انجام گرفته، در مجموع بار مالی که ایجاد می‌کند بالغ بر ۵۰ همت است.

رئیس سازمان برنامه و بودجه گفت: تاکید این است که هرگونه تغییری که نمایندگان در هزینه‌ها ایجاد کنند، باید حتما برای دولت روشن کنند که در بندهای درآمدی چگونه منابعش تامین می‌شود، منابعی که دولت پیش‌بینی کرده در سقف ظرفیت‌های کشور است، بنابراین این‌گونه اضافات و الحاقات، بودجه دولت را ناتراز می‌کند و خلاف اصل ۷۵ قانون اساسی است.

منظور همچنین نسبت به تغییرات هزینه‌زا در تبصره ۱۵ نیز اعتراض کرد و از مجلس خواست منابع تامین بار مالی ۲۹۰ هزار میلیارد تومانی در این تبصره را برای دولت شفاف کند که با واکنش قالیباف، رئیس مجلس مواجه شد که از او خواست در چارچوب طرح‌های پیشنهادی نمایندگان سخن بگوید.

وزارت بازرگانی باید احیا شود

در همین حال، رئیس سازمان برنامه ضمن انتقاد از مسکوت ماندن لایحه احیای وزارت بازرگانی در مجلس گفت: وزارت جهاد کشاورزی پشتیبان‌کننده خوبی برای تجارت نیست و باید وزارت بازرگانی احیا شود. داوود منظور در نشست شورای گفت‌وگوی دولت و بخش خصوصی استان مازندران اظهار کرد: مهم‌ترین مشکل تولیدکنندگان، بازاررسانی و فروش محصولات بوده و ابعاد این موضوع به‌قدری است که سرمایه‌گذاری‌ها را تحت‌الشعاع قرار می‌دهد.

وی دیگر مشکل و تقاضای تولیدکنندگان را سرمایه در گردش اعلام کرد و از استاندار مازندران خواست تا فهرست و مبلغ درخواستی واحدهایی را که نیاز به سرمایه در گردش دارند، به سازمان برنامه‌وبودجه اعلام کند.

رئیس سازمان برنامه و بودجه بااشاره به موضوع واردات بی‌رویه در برخی کالاها، گفت: همواره تاکید داشته و داریم که واردات باید در صورت نیاز انجام شود و درباره بازار برنج به‌طورویژه نیز باید یک بازار مطمئن برای این محصول فراهم شود.

منظور در ادامه اظهار کرد: وزارت بازرگانی مهم‌ترین نیاز کشور است و مسئله تجارت داخلی به آن نیاز دارد و نمی‌توانیم آن را در جهاد کشاورزی و صنعت ادغام کنیم. این اشتباهی بوده که اتفاق افتاده است و نشان می‌دهد که یک اشکال ساختاری داریم.

وی تصریح کرد: وزارت جهاد کشاورزی باید متولی حمایت از تولید کشاورزان، پشتیبانی و ترویج کشاورزی مدرن و دانش‌بنیان در کشور باشد و تجربه چند سال گذشته نشان داد که وزارت جهاد کشاورزی تاجر و پشتیبانی‌کننده خوبی برای تجارت نیست. براساس اعلام اتاق بازرگانی ایران، رئیس سازمان برنامه و بودجه، همچنین از مسکوت گذاشتن لایحه دولت توسط مجلس درباره تاسیس وزارت بازرگانی انتقاد کرد.

زیرساخت‌های صادرات برق در بورس انرژی ایران فراهم شد



مدیرعامل بورس انرژی با اعلام اینکه زیرساخت‌های صادرات برق در بورس انرژی فراهم شده است، گفت: امیدواریم با مشارکت وزارت نیرو به‌زودی مبادلات برقی آغاز شود. به‌گزارش وزارت نیرو، علی نقوی درباره اینکه پیرو امضای آیین‌نامه صادرات برق تجدیدپذیر توسط وزیر نیرو، بورس انرژی چه سازکاری را می‌تواند ارائه دهد، گفت: مسئله صادرات برق از طریق بورس انرژی ایران یکی از برنامه‌های این بورس است.وی ادامه داد: در حال حاضر زیرساخت‌های فنی صادرات برق را در بورس انرژی ایران فراهم کردیم و امید است با مشارکت وزارت نیرو به‌زودی این مبادلات آغاز شود.مدیرعامل بورس انرژی افزود: بورس انرژی ایران در حوزه صادرات فرآورده‌های نفتی کارنامه خوبی دارد، تا جایی که بیش از ۶۵ درصد مبادلات حجمی و ارزشی این بورس در رینگ صادراتی صورت می‌گیرد. نقوی خاطرنشان کرد: بنابراین با این تجربه می‌توان در حوزه برق هم فضای شفاف و رقابتی برای عرضه تولیدات متصور بود. وی گفت: با مجوزهایی که از جانب دولت برای احداث نیروگاه تجدیدپذیر صادر شده، مشخص است که به عرضه برق در تالار برق سبز نگاهی ویژه شده و این اتفاق در بلندمدت منجر به افزایش استقبال برای سرمایه‌گذاری در این حوزه خواهد شد.وی با بیان اینکه همکاری وزارت نیرو در راه‌اندازی تالار برق سبز ستودنی است، ادامه داد: با اینکه تالار برق عمری طولانی ندارد، اما مورداستقبال گسترده نیروگاه‌های تجدیدپذیر و صنایع قرار گرفته است.نقوی ویژگی مهم آن را پایداری برق مصرفی دانست و ادامه داد: اکنون برق در تالار بورس برق سبز به ۲ صورت فیزیکی و مشتقه عرضه می‌شود.وی درباره ترسیم چشم‌انداز آینده تالار برق سبز عنوان کرد: با راه‌اندازی تالار برق سبز، سرمایه‌گذاران شاهد بازاری مستقل بودند که می‌توانند برق را در آن عرضه کنند و با نرخ کشف‌شده به‌فروش برسانند، بنابراین همان‌طور که وزیر نیرو نیز در روزهای گذشته به این موضوع اشاره کردند، استقبال بسیار خوبی از این طرح رخ داد و برای تامین مالی نیز برنامه‌های خوبی در راه است.

انتشار گواهی برق تجدیدپذیر

مدیرعامل بورس انرژی ایران بااشاره به مصوبه جدید کمیته فقهی سازمان بورس گفت: به‌تازگی مصوبه کمیته فقهی سازمان بورس و اوراق بهادار برای انتشار گواهی برق تجدیدپذیر یا به‌اصطلاح «رک» هم دریافت شده، ضمن آنکه اکنون مکاتباتی با وزارت نیرو، توانیر و ساتبا انجام گرفته است و در صورت موافقت و همکاری این مجموعه‌ها در سال آینده شاهد راه‌اندازی این معاملات خواهیم بود.نقوی درباره گواهی برق تجدیدپذیر ادامه داد: در این طرح نیروگاه‌ها به‌اندازه برق تولیدی، گواهی دریافت می‌کنند و این گواهی‌ها در بازار قابلیت مبادلاتی خواهد داشت که ظرفیت‌های تازه‌ای نیز در بازار ایجاد می‌کند.وی در ارتباط با ساز کار مبادله برق ساعتی، خاطرنشان کرد: عرضه ساعتی برق پیچیدگی‌های خاص خود را دارد و این موضوع باید با همکاری مدیریت شبکه و توانیر پیگیری و مباحث فنی برطرف شود و مبادلات ساعتی برق را نیز در بورس انرژی شاهد باشیم. مدیرعامل بورس انرژی درباره عرضه برق نیروگاه‌های حرارتی در این بورس افزود: برای عرضه برق نیروگاه‌های حرارتی در بورس انرژی سلف ماهانه، هفتگی، روزانه، فصلی و سالانه وجود دارد.نقوی خاطرنشان کرد: برای مبادلات ساعتی نیز همان‌طور که اشاره شد، موضوع در حال پیگیری است و بخشی از زیرساخت‌های فنی آماده شده است.وی با بیان اینکه بورس انرژی ایران، تامین مالی را یکی از وظایف اصلی خود می‌داند، گفت: بحث تامین مالی از مسیر بورس انرژی از سال‌های قبل نیز در جریان بود و مجموعه‌های دولتی مانند برق حرارتی، توانیر و نیروگاه‌های بخش خصوصی نیز از طریق انتشار اوراق سلف برق به تامین مالی پرداختند که این امر به توسعه و تجهیز صنعت نیروگاهی کمک کرده است. مدیرعامل بورس انرژی ادامه داد: شرکت برق حرارتی از ظرفیت تامین مالی از طریق بورس انرژی استفاده کرده است و ماه گذشته با درخواست پذیرش ۲هزار و ۷۰۰ میلیارد تومان اوراق سلف برای برق حرارتی موافقت شده و تا قبل از پایان سال پذیره‌نویسی آن انجام خواهد شد.

عکس روز



بارش باران در تهران

عکس: ایرنا

ویژه تر از خبر

معافیت‌های مالیاتی اصناف در بودجه ۱۴۰۳

به‌گفته رئیس سازمان امور مالیاتی کشور، سقف معافیت درآمد مالیاتی اصناف در ۱۴۰۳ سالانه به ۱۴۴ میلیون تومان افزایش یافت. به‌گزارش مهر، سیدمحمدهادی سبحانیان در صفحه مجازی خود نوشت: با پیشنهاد و پیگیری سازمان امور مالیاتی و همراهی نمایندگان محترم مجلس، احکام خوبی در راستای حمایت از اصناف و مشاغل در بودجه ۱۴۰۳ به‌تصویب رسید. از جمله: ۱. افزایش معافیت مالیاتی سالانه به ۱۴۴ میلیون تومان ۲. امکان محاسبه مالیات بر ارزش‌افزوده براساس ضریب کاهشی.

در این زمینه، مهدی موحدی بکنظر، سخنگوی سازمان امور مالیاتی کشور نیز پیش از این به فارس گفت: براساس حکمی که بند ج تبصره ۶ لایحه بودجه ۱۴۰۳ در مجلس مصوب شده، در راستای سیاست مالیات‌ستانی و جلوگیری از فرار مالیاتی است، بنابراین حساب‌هایی که غیرشفاف و مشکوک به فعالیت تجاری باشند، موردرسیدگی قرار می‌گیرند. وی برای توضیح بیشتر گفت: افرادی از اصناف هستند که برای فرار مالیاتی از حساب‌های شخصی خود، خانواده یا حساب اجاره‌ای افراد دیگر برای فعالیت تجاری استفاده می‌کنند، همان‌طور که سازمان امور مالیاتی قبلا هم اعلام کرده، حساب تجاری معرفی‌شده به سازمان مالیاتی برای کار تجاری و حساب شخصی برای کار شخصی است، اگر حسابی مشکوک به فعالیت تجاری شد، شناسایی و موردرسیدگی قرار می‌گیرد. موحدی بکنظر درباره معیار شناسایی حساب تجاری از شخصی نیز گفت: این معیار توسط شورای پول و اعتبار و با همکاری سازمان امور مالیاتی برمبنای تعداد تراکنش‌ها و مبالغ واریزی به حساب مشخص خواهد شد. سخنگوی سازمان امور مالیاتی تاکید کرد که طبق قواعد سازمان مالیاتی، حساب‌های عموم مردم از شمول حساب تجاری خارج است و فقط حساب‌های اجاره‌ای مشمول رسیدگی مالیاتی می‌شوند. در همین حال، رئیس کل سازمان امور مالیاتی کشور چندی پیش با بیان اینکه مالیات اصناف از مالیات کل کشور، کمتر از ۷ درصد است، اعلام کرد: میانگین مالیات پرداختی اصناف تهران کمتر از ۱۰ میلیون تومان بوده است.

هادی سبحانیان در نشست هم‌اندیشی با مجمع صنفی اتاق اصناف تهران اظهار کرد: راهبرد کلی دولت این نیست که منابع بودجه را با مالیات‌ستانی از اصناف تامین کند. معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی بااشاره به تصویب قانون تسهیل تکالیف مودیان در اجرای پایانه‌های فروشگاهی سامانه مودیان گفت: با همراهی و مشارکت همه ارکان حاکمیت و فعالان اقتصادی، این قانون را برای گسترش عدالت مالیاتی به‌نفع اقتصاد مولد اجرایی خواهیم کرد.

معاون وزیر امور اقتصادی و دارایی تصریح کرد: تکریم مودیان شعار محوری نظام مالیاتی در دوره تحولی است. همه سیاست‌های سازمان حول این شعار محوری خواهد بود. برگزاری میز خدمت و راه‌اندازی سامانه یکپارچه ۱۵۲۶ برای پاسخگویی به مودیان هم در همین راستا است.

خودروسازی و قطعه‌سازی در سیطره مافیا

مافیـای صنعت خـودرو آنقدر گردن‌کلفت شـده که صدای سـازمان ملی اسـتاندارد را هم در آورده است. رئیـس سـازمان ملی اسـتاندارد می‌گوید کـه مافیای واردات قطعات خودرو در مسـیر تدوین اسـتانداردها اختـلال ایجـاد می‌کنند. به گـزارش تسـنیم، مافیای صنعت خـودرو، تنها در صنعت قطعه‌سـازی و واردات نیسـتند، بلکه مسـیر صنعت خـودرو، میـزان تولید خودرو و حتی چه خودروهایی باید تولید شـوند را هم تعیین می‌کنند.



عکس: آیدا فریدی

گروه صنعت
editor@smtnews.ir

در شرایط کنونی بازار و صنعت خودرو اگر مدیر خودروسازی بخواهد به بقای خود ادامه دهد و صندلی‌اش را حفظ کند باید با ساز ناکوک مافیا، همراه شود. هر فردی که روبه‌روی این افراد (پشت پرده صنعت خودرو) قرار گیرد، چاره‌ای جز رفتن نخواهد داشت. گفته می‌شود مافیای صنعت خودرو، برخی از قطعه‌سـازان هسـتند که طی چند وقت اخیر با ایجاد شـرکت‌های اقماری متعدد، عرصه را برای فعالیت قطعه‌سازان کوچک تنگ کردند؛ این قطعه‌سـازان مشخص می‌کنند مسیر راه خودروسازان چه باشد و مدیر خودروسازی باید با چه اصولی حرکت کند.

▣ ماندگاری به چه قیمت

حسن حسن‌زاده از فعالان صنعت خودرو به ایران اقتصادی گفت: اگر خودروسـازی بخواهد رویه و اصول خود را داشـته باشد و به مافیا توجه نکند، به یکباره با چالش‌های جدی روبه‌رو خواهد شـد. به‌عنوان مثال، یکی از قطعات مهم و ضروری خودرو، کمیاب می‌شـود یا قطعه‌سـاز از تامین آن قطعه به‌دلیل کمبود نقدینگی، امتناع می‌کند.

وی ادامـه داد: مدیران خودروسـازی برای آنکه میز و صندلی خود را حفظ کنند یا خوشـبینانه اجـازه ندهند خطوط تولید خودرو به خواب برود، مجبور می‌شـوند به خواسـته برخی از قطعه‌سازان یا همان مافیا تمکین کنند. حسـن‌زاده اظهار کرد: قطعه‌سازان و خودروسازان همواره می‌گویند که صنعت خودرو در انحصار نیسـت و ضرورت دارد که بازار خودرو براسـاس عرضه و تقاضا تعیین شود، اما به واقع اینچنین نیست. وقتی خودروسـازان با تعداد محدودی از قطعه‌سـازان همکاری دارند و خیلی از شرکت‌های قطعه ساز مستقل جایی در خطوط تولید و تامین قطعات کارخانه‌ای خودرو ندارند، طبیعی است که انحصار شکل بگیرد.

حسـن‌زاده گفت: یکی از امیدواری‌های جدی ما این اسـت که دولت سیزدهم وضعیت صنعت خودرو و قطعه‌سازی را ساماندهی کند و اجازه ندهد که مافیای صنعت خودرو به فعالیت خود ادامه دهد و تعیین‌کننده مسیر راه باشد.

این فعال صنعتی تاکید کرد: برخی از قطعه سـازان که همان مافیای صنعت خودرو هسـتند، در تامین قطعات خودرو سهل‌انگاری می‌کنند و بارها دیدیم که خودروسـازان هم به عمد و یا غیرعمد با آنها همراهی می‌کننـد و هرگونـه کاهش تولیـد را به گردن دولـت (قیمت‌گذاری دسـتوری) یا نبود قطعه می‌اندازند. این در حالی اسـت که خودروسازان می‌توانند منابع تامین قطعات محصولات خود را تغییر دهند.

▣ اختلال در مسیر استانداردسازی

مهدی اسـلام‌پناه، رئیس سـازمان ملی استاندارد هم معتقد است که برای استانداردسـازی قطعات خـودرو، مقاومت‌هایی در صنعت وجود دارد و معمولا قطعه‌سـازان همـکاری نمی‌کنند و حتی در برخی موارد دست‌اندازهایی در مسیر ایجاد می‌کنند، به‌ویژه مافیای قطعات وارداتی که تلاش دارند در مسیر استانداردسازی اختلال ایجاد کنند.

او افـزود: در ابتـدای دولـت، فقـط ۵۰ قطعه اسـتاندارد در صنایع قطعه‌سازی خودرو وجود داشت و مابقی قطعات بدون استاندارد تولید و عرضه می‌شـدند، اما تا پایان امسـال استانداردهای هزار قطعه‌خودرو مصوب خواهند داشـت. بعد از تصویب استانداردها در کمیته‌های فنی و ملی، عرضه این هزار قطعه صرفا با نشـان استاندارد انجام خواهد شد تا مصرف‌کننده هم نسبت به ایمنی و کیفیت آنها اطمینان داشته باشد.

رئیس سـازمان ملی اسـتاندارد افزود: تدوین اسـتانداردها براساس معیارهای علمی و مشخصه‌های بین‌المللی است و ما در تعیین شاخص‌ها سـهل‌گیری نداریم. در تدوین اسـتانداردها نظر جامعه نخبگانی را هم جویا می‌شـویم و اسـتانداردها بعد از تدوین، منتشر می‌شوند تا نظرات افکار عمومی را هم بررسی کنیم، چنانچه موضوعی نیاز به تغییر داشته باشد در استانداردها لحاظ می‌کنیم.

▣ شفاف‌سازی وزیر سابق صمت

سیدرضا فاطمی‌امین، وزیر سابق صمت هم ۹ اردیبهشت ماه امسال اعلام کرد یکی از خودروسـازان به‌طور مشـخص، مبالغ هنگفتی را در رسـانه‌ها هزینه می‌کند تا آشـفته‌بازار خودرو را آشـفته‌تر کند. صنعت خودرو یک صنعت بیمار تحت درمان است، اما مافیاهایی در بازار و برخی خودروسـازان وجود دارد که نمی‌خواهند نرخ خودرو کاهش پیدا کند؛ چراکه از این وضعیت نفع می‌برند. در حقیقت مافیاهایی در بازار و برخی خودروسازان وجود دارند که نمی‌خواهند نرخ خودرو کاهش پیدا کند.

به هر ترتیب، مافیای صنعت خودرو سالیان متمادی است که در این حوزه ورود کردند. این مافیا با ولخرجی‌های پرشمار و تطمیع برخی از افراد، مسیری که می‌خواهند را جلوی پای خودروسازان و قطعه سازان می‌گذارند. اخیرا هم شاهد آن هستیم که ایران‌خودرو و سایپا با کمبود قطعه روبه‌رو شدند و صحبت از ۱۳۰ همت (خودروسازان ادعا دارند که تا پایان امسـال زیان انباشته‌شان به ۲۰۰ هزار میلیارد تومان می‌رسد) زیان انباشته به میان می‌آورند.

حـال این سـوال باقی اسـت که کمبـود قطعه به خاطـر هماهنگی خودروسـازان با مافیاست و یا اینکه مافیا در حال تحت فشار قراردادن خودروسـازان هسـتند تا دولت سیزدهم با آزادسازی قیمت‌ها موافقت کند. تجربه سال‌های گذشته نشان می‌دهد همواره مدیران خودروسازی و مافیا به جهت منافع مشترک، یکدیگر را همراهی می‌کنند. این مافیا که در بخش‌های گوناگون ریشـه دارند، ۱۰ اردیبهشـت باعث شدند تا فاطمی امین با رأی نمایندگان مجلس از وزارتخانه صمت خارج شود.

▣ مافیایی فاقد تشکیلات سازمانی

سـعید مدنی، کارشـناس صنعت خودرو اعتقاد دارد مافیای صنعت خودرو، جریانی نیسـت که از بیرون شـخصی در حـال برنامه‌ریزی به صورت شـبکه‌ای باشـد. این مافیا بـه صورت خودکار ایجـاد و متولد می‌شـود. زمانی کـه قیمت‌ها درب کارخانه‌ها به شـکل تعیین‌شـده هسـتند و دو نرخی در بازار وجـود دارد، تولد مافیا حتمی خواهد بود. زمانی که شـکاف عمیقی میان نرخ خودرو در بازار و تحویلی کارخانه وجود دارد، ایجاد شـدن یک شبکه مافیا کاملا طبیعی به نظر می‌رسد. اینکه شـخص یا اشـخاصی بخواهند خودروها را از کارخانه خریداری کنند و با نرخ بالاتر در بازار بفروشـند، به یک رویه تبدیل شـده اسـت. البته برخی‌ها شـاید تشکیلاتی کار کنند؛ یعنی با روش‌های خاصی که دارند، تعداد بسیار زیادتری خودرو را بتوانند خریداری و سود هنگفتی را کسـب کنند. عنوان چنین شـبکه‌ای را می‌توان مافیای بازار خودرو گذاشـت؛ یعنی مافیایی فاقد تشـکیلات سـازمانی، با قواعد نانوشته و حضور محسوس.

سخن پایانی

در نهایت اینکه، مشـکلات صنعت خودرو در ایران سـر دراز دارد. یکـی از عوامـل فسـادزا در صنعت خودرو کشـور وجود مافیایی اسـت کـه به‌تدریج قـدرت خود را زیاد کـرده و برای ایـن صنعت براسـاس منافع خود تصمیم‌گیـری می‌کند. رانت در خودروسـازی ازجمله موضوعات مهمی اسـت که مربوط به امروز و دیروز نمی‌شـود. امروز شرکت‌های خودروسازی باوجود همه حمایت‌های مافیا گروه‌های غیررسـمی هسـتند که دارای پول و قدرت شـده‌اند. آنهـا درنتیجه قدرت پولـی و مالی یک سـاختار، صنعت و صنف به وجود آمده‌انـد و برای آنکه گردش مالی صنعت خودروسازی به سمت آن‌ها حرکت کند، با یکدیگر رقابت می‌کنند و بخشـی وارد قطعه‌سازی و بخش دیگری وارد حوزه خودروسـازی شده‌اند. دولتی از استانداردهای دنیا عقب مانده‌اند و پاسـخ شـفاف و صریحی هم درباره این عقب‌ماندگی داده نمی‌شود.

> زمانی‌که قیمت‌ها درب کارخانه‌ها به شکل تعیین‌شده هستند و دو نرخی در بازار وجود دارد، تولد مافیا حتمی خواهد بود

خبر

خودروهای بالای ۳ میلیارد ونیم مشمول یک درصد مالیات می‌شوند



نماینـدگان مجلس مصوب کردند که خودروهای بالای ۳ میلیـارد و نیـم مشـمول پرداخت یـک درصد مالیات می‌شوند.

به گزارش مهر، نمایندگان در نشست علنی هفته گذشته مجلس شورای اسلامی در جریان بررسی بخش هزینه‌ای لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ کل کشور، با بند (د) تبصره (۶) ماده واحده این لایحه موافقت کردند.

در بنـد (د) تبصـره (۶) مـاده واحده آمده اسـت: «انواع خودروی سـواری و وانت دو اتاق (کابین) دارای شـماره انتظامی شخصی در اختیار مالکان اعم از اشخاص حقیقی و حقوقـی غیردولتـی که قیمت روز خودروی آنها بیش از سی و پنج میلیارد (۳۵،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰) ریال است نسبت به مازاد بر این مبلغ مشمول مالیات سالانه خودرو به نرخ یک درصد (۱درصد) می‌گردند.

مأخذ محاسـبه مالیات خـودرو موضوع این بند، قیمت روز خودرو تعیین‌شـده توسط سازمان امور مالیاتی کشور می‌باشد.

سـازمان مزبور مکلف اسـت مراتب را به‌نحو مقتضی بر اسـاس اطلاعات دریافتی از پلیس راهور که می‌بایسـت تا پایان خردادماه سـال ۱۴۰۳ به‌صورت برخط به سـازمان امور مالیاتی کشور ارسال گردد، به‌اطلاع اشخاص مشمول برساند.

کلیـه اشـخاص حقیقی و حقوقـی غیردولتی مکلف‌اند مالیـات سـالانه مربـوط بـه خودروهـای تحـت تملک خـود و فرزنـدان کمتـر از ۱۸ سـال و محجـور تحـت تکفـل را حداکثـر تـا پایان بهمن سـال ۱۴۰۳ پرداخت کنند.

در صورت عدم پرداخت مشمول حکم ماده (۱۹۰) قانون مالیات‌های مستقیم مصوب سال ۱۳۶۶ و اصلاحات بعدی است.

ثبـت نقـل و انتقـال خودروهایی که بـه موجب این بند برای آنها مالیات وضع شده قبل از پرداخت بدهی مالیاتی مورد انتقال، شـامل مالیات بر دارایی، نقل و انتقال قطعی و اجاره ممنوع است.

متخلفـان از حکـم این بنـد در پرداخت مالیات متعلقه مسـئولیت تضامنی دارند. پلیس راهور فرماندهی نیروی انتظامی مکلف است فهرست مالکین و خودروهای مشمول را مطابق با درخواست سازمان امور مالیاتی حداکثر تا پایان فروردین‌ماه سـال ۱۴۰۳ به سـازمان امور مالیاتی کشـور ارسـال و امکان دسترسـی برخط جهت استعلام موردی را برای این سازمان فراهم کند.

مالیـات تعیین‌شـده در اجـرای این بند قطعی اسـت و اعتراض اشخاص در اجرای تبصره (۱) ماده (۲۱۶) قانون مالیات‌های مستقیم قابل رسیدگی خواهد بود.»

آگهی مزایده عمومی

نوبت دوم

شرکت آهن و فولاد ارفع در نظر دارد **اقلام مازاد سالم و نو شامل: کاور تاندیش میانی به تعداد ۱۲ عدد، کاور تاندیش سـمت چپ به تعداد ٤ عدد و کاور تاندیش سـمت راست به تعداد ۱۸ عدد** خود را، از طریق مزایده و به بالاترین قیمت پیشنهادی به فروش برساند.

متقاضیان شـرکت در مزایده می‌توانند از تاریخ **۱٤۰۲/۱۱/۰۷** لغایت **۱٤۰۲/۱۱/۰۸** با واریز مبلغ ۵۰۰،۰۰۰ ریال به شـماره حساب **۱۸۵٤۳۰۱۸٤۲۷۰۳** بانک سپه، شعبه بلوار اسفندیار (کد ۱۸۵٤)، به نام شرکت آهن و فولاد ارفع، در ساعات اداری، به دفتر مرکزی شـرکت به نشـانی: تهران، خیابان نلسـون ماندلا (آفریقا)، کوچه سلطانی(سایه)، پلاک ۶۹، طبقه ۳، واحد ۱۰، جهت خرید اسناد مزایده مراجعه نمایند.

آخرین مهلت ارائه پاکت‌های مزایده، تا ساعت **۱۶:۰۰** مورخ **۱۱/۱۵ /۱٤۰۲** می‌باشد.

متقاضیان برای آگاهی بیشـتر، می‌توانند در ساعات **۸:۳۰** الی **۱۵:۳۰** با شماره تلفن **۷۲۰۶۳۰۰۰-۰۲۱** داخلی **(۳٤۱۳)** و یا با شماره همراه **۰۹۱۹۹۸۹۹۶۲۶** آقای ابراری، تماس حاصل نمایند.

بدیهی اسـت شـرکت در مزایده و ارائه پیشنهاد به منزله قبول شروط و تکالیف مقرر در مزایده بوده و این شرکت در رد یا قبول یک یا کلیه پیشنهادات مختار است. همچنین واگذاری موضوع مزایده به دو یا تعداد بیشتر پیشنهاددهندگان در حوزه اختیارات این شرکت می‌باشد.

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱٤۰۲/۱۱/۰۷ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱٤۰۲/۱۱/۰۸

شرکت آهن و فولاد ارفع

آگهی فراخوان عمومی شناسایی پیمانکار جهت مناقصه

شرکت جهان فولاد سیرجان (سهامی عام)

«طراحی، تامین و اجرای تصفیه‌خانه فاضلاب بهداشتی به ظرفیت ۲۷۰ (دویست و هفتاد) مترمکعب در شبانه روز و شبکه جمع‌آوری و انشعابات فاضلاب بهداشتی به همراه تست و راه‌اندازی و تضمین عملکردی کل سیستم بصورت EPC»

«مناقصه شماره ۰۲۱۱۸-خ-م»

شـرکت جهـان فولاد سـیرجان در نظـر دارد **طراحی، تامین و اجـرای تصفیه خانه فاضلاب بهداشـتی بـه ظرفیت ۲۷۰ (دویست و هفتاد) متر مکعب در شبانه روز و شبکه جمع‌آوری و انشعابات فاضلاب بهداشتی به همراه تست و راه‌اندازی و تضمین عملکردی کل سیستم بصورت EPC** را به پیمانکار واجد صلاحیت دارای سابقه اجرای حداقل ۲ پروژه مشابه و همچنین دارای رتبه‌های ٤ آب و ٤ تاسیسات و تجهیزات واگذار نماید. لذا از شرکت‌های واجد صلاحیت دعوت به عمل می‌آید حداکثر تا تاریخ **۱٤۰۲/۱۱/۲۱** نامه اعلام آمادگی خود را به همراه مدارک زیر براسـاس دسـتورالعمل ارزیابی کیفی مناقصه‌گران و شرایط مناقصه به آدرس ایمیل **tender@sjscosteel.com** ارسال نمایند.

▣ شرایط

۱- شـرکت‌ها می‌بایسـت جهت دریافت دستورالعمل ارزیابی کیفی به آدرس اینترنتی سایت شـرکت به آدرس **www.sjsco.ir** مراجعه نمایند. (تکمیل و ارسال فرم دستورالعمل مذکور به منظور ارزیابی کیفی الزامی است)

۲- شرکت‌کنندگان در فراخوان به هیچ عنوان نمی‌توانند تحت عنوان مشارکت یا کنسرسیوم در این مناقصه شرکت نمایند.

۳- درخواست رسمی با ذکر شماره و موضوع مناقصه (اعلام آدرس ایمیل، شماره تلفن ثابت و همراه الزامی است).

٤- اساسـنامه و مدارک ثبتی منطبق با موضوع مناقصه(شـماره اقتصادی و شناسـه ملی، گواهی ثبت،گواهی آخرین تغییرات در خصوص اعضای هیات‌مدیره، مدیرعامل و صاحبان امضا مجاز، اساسنامه و گواهی صلاحیت ایمنی و پیمانکاری و...).

۵- رزومه سوابق اجرایی و نمونه قراردادها و توافقنامه‌های انجام شده مرتبط با موضوع مناقصه.

۶- گواهینامه اعلام رضایت کارفرمایان قبلی در خصوص خدمات مذکور در موضوع مناقصه.

۷- ارائه گواهی صلاحیت ایمنی و پیمانکاری (دارای اعتبار) الزامی است.

۸- ارایه لیست و سوابق نفرات اصلی و کلیدی پروژه.

۹- سایر موارد:

۱۰- محل اجرای موضوع آگهی کارخانه شرکت جهان فولاد سیرجان واقع در شهرستان سیرجان.

۱۱- ارائه اسناد و اعلام آمادگی مطابق شرح بالا هیچگونه حقی برای متقاضیان ایجاد نخواهد کرد و شرکت جهان فولاد در ارزیابی و در نتیجه شناسایی شرکت‌کنندگان به عنوان صلاحیتدار یا فاقد صلاحیت هر یک از پیشنهادات مختار است./ ارسال اطلاعات در این مرحله صرفا جهت بررسی و ارزیابی کیفی پیشنهاد دهنده می باشد.

۱۲- شرکت جهان فولاد سیرجان پس از ارزیابی مستندات ارسالی، شرکت‌هایی که در این مرحله واجد صلاحیت مقدماتی باشند را به مناقصه دعوت خواهد کرد.

۱۳- هزینه چاپ آگهی بر عهده برنده مناقصه می‌باشد.

۱٤- شـرکت‌ها می‌توانند در مورد ابهامات و سوالات مربوطه، با کمیسیون معاملات شرکت جهان فولاد سیرجان با شماره **۳٤-۳۱۲۵۷۶۰۰** داخلی **۶۱٤۳** و یا **۰۹۹۱۲۹۳۸۳۱۷** تماس حاصل نمایند.

واحد دبیرخانه کمیسیون معاملات (شرکت جهان فولاد سیرجان)

تجدیدفراخوان عمومی خریددستگاه حفاری مغزه گیری

سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور

سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در نظر دارد خرید یک دستگاه حفاری مغزه گیری اکتشافی همراه با متعلقات همراه آن ، با مشخصات مورد نظر را از طریق سامانه تدارکات الکترونیک دولت، با شرایط فنی وعمومی مندرج در اسناد مناقصه، به مناقصه گران واجد صلاحیت واگذار نماید:

ـ کلیه مراحل برگزاری فراخوان از دریافت و تحویل اسناد فراخوان تا بازگشایی پاکت ها از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) به آدرس www.setadiran.ir انجام می شود.

ـ متقاضیان شرکت در فراخوان در صورت عدم عضویت در سامانه، نسبت به ثبت نام و دریافت گواهی امضای الکترونیکی (به صورت برخط) برای کلیه صاحبان امضای مجاز و مهر سازمانی اقدام لازم را به عمل آورند.

ـ نوع و مبلغ تضمین شرکت در فراخوان : فقط ضمانت نامه بانکی به مبلغ ۴،۰۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال

ـ متقاضیان شرکت در فراخوان که دارای گواهی معتبر میباشند ، دعوت می شود از تاریخ۱۴۰۲/۱۱/۸ لغایت ۱۴۰۲/۱۱/۱۷ نسبت به دریافت و تاتاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۹ نسبت به تکمیل اسناد وارسال مدارک مطابق مواعد زمانی مندرج دراسناد مناقصه ، اقدام نمایند.

اطلاعات تماس و آدرس سازمان زمین شناسی واکتشافات معدنی کشور : میدان آزادی- بلوارمعراج - تلفن ۶۴۵۹۵، نمابر ۶۶۰۷۰۵۱۶ پایگاه اطلاع رسانی www.gsi.ir

شناسه آگهی: ۱۶۵۳۲۲۳ م الف / ۴۱۹۷

یادداشت

روند بازار خودرو در سال ۲۰۲۴



علی میرزایی سیسان
کارشناس صنعت خودرو

در حوزه صنعت خودرو غرب، بیشتر شرکت‌های خودروسازی یا تحت مالکیت خصوصی هستند یا تحت‌تاثیر سهامداران قابل‌توجهی که استراتژی‌های فنی و تجاری این شرکت‌ها را هدایت می‌کند. بسیاری از شرکت‌های خودروسازی غربی برای دستیابی به اهداف مالی خود آماده سرمایه‌گذاری، واگذاری، یا مشارکت در «ادغام و خرید» هستند. ادغام و خرید در صنعت خودرو شامل ادغام شرکت‌ها یا دارایی‌ها از طریق تراکنش‌های مالی گوناگون مانند خرید، ادغام، یا پیشنهادات مناقصه با محوریت دستیابی به اهداف شرکت‌هاست. ادغام و خرید در بخش خودرو یک فعالیت بسیار حرفه‌ای و راهبردی است که باهدف هم‌افزایی، حذف دیگر رقبا، رشد و ورود به بازار جدید انجام می‌شود. رصد جهانی ادغام و خرید در بخش خودرو می‌تواند درس‌هایی راهبردی به بازیگران گوناگون این صنعت بدهد و به آگاهی آنها از دینامیک بازار و تکنولوژی بیفزاید. به‌عنوان مثال، شرکت‌ها ممکن است از ادغام و خرید برای توسعه یا دستیابی به تکنولوژی خاص یا خطوط تولید جدید، مالکیت معنوی برتر، سرمایه انسانی یا بازارهای هدف مشترک استفاده کنند. به گزارش اخیر شرکت مشاوره‌ای پی‌دبلیوسی سال‌های اخیر به‌دلیل اختلالات بازار و چالش‌های در حال تحول فناوری، شاهد افزایش فعالیت ادغام و خرید در صنعت خودرو بین‌الملل بوده‌ایم. نمونه‌های قابل‌توجه نهادهای چینی بوده‌اند که با منابع قابل‌توجه مالی چندین برند خودرو غربی مانند ولوو، لوتوس و ام‌جی را خریداری کرده‌اند. این روند نشان‌دهنده الگوی گسترده‌تری از سرمایه‌گذاری شرکت‌های چینی در فناوری خارجی، به‌ویژه در بخش خودرو است. البته بازار ادغام و خرید بسیار پیچیده است و شامل سرمایه‌گذاری‌های مشترک شراکت‌هایی است که ممکن است منجر به مالکیت یک‌طرفه کامل نشود، اما همچنان سهام مالی یک کشور خاص باعث جهت‌دهی و هدایت آن بیزینس شود. به‌عنوان نمونه، معاملات قابل‌توجه ادغام و خرید شامل همکاری فولکس‌واگن و فورد و خرید جگوار و لندروور از سوی تاتا موتورز هند است که بر چشم‌انداز فعلی صنعت تاثیر می‌گذارد. به گزارش اخیر شرکت مشاوره‌ای پی‌دبلیوسی در سال ۲۰۲۴ روند ادغام و خرید خودرو تحت‌تاثیر گذار به سمت پیشرانه‌های برقی و فناوری خودران است. با وجود کندی‌های اخیر این بازار به‌دلیل عواملی مانند تورم جهانی، فشارهای زنجیره تامین و پیچیدگی‌های ژئوپلتیکی، ادغام و خرید همچنان یک استراتژی کلیدی برای شرکت‌های خودروسازی برای افزایش قابلیت‌هاست که در سال ۲۰۲۴ شاهد افزایش معاملات از این نوع خواهیم بود. علاوه بر برقی‌سازی پیشرفت‌های فناوری مانند هوش مصنوعی و اتوماسیون، شرکت‌های بین‌الملل را به سمت دستیابی به فناوری‌های جدید یا قابلیت‌های دیجیتال برتر در کوتاه‌ترین زمان سوق می‌دهد. شرکت‌های خودروسازی وابسته به آن در سراسر جهان به‌طور فعال در حال بررسی عملکرد شرکت‌های نوپا و رقیب هستند و هدفشان در خرید یا واگذاری تمرکز بر حوزه‌های رشد استراتژیک آینده نزدیک و دور هستند. گذار پررقابت سوی حمل‌ونقل برقی و حمل‌ونقل مشترک خودکار متصل در بعضی از کشورها فعالیت‌های ادغام و خرید را بیشتر می‌کند. البته به‌دلیل وجود چالش‌های اقتصادی جهانی در تامین مالی لازم و شرایط فعلی ژئوپلتیکی انتظار می‌رود معامله‌گران به‌دنبال اقدامات استراتژیک‌تر با ریسک پایین‌تر باشند. شرکت‌های دارای محدودیت سرمایه ممکن است بخش‌های غیراصلی بیزنس خود را برای آزاد کردن سرمایه برای فرصت‌های سرمایه‌گذاری جدید به دیگران (حتی رقیب) واگذار کنند، در حالی‌که تمرکز استراتژیک بر بیزینس اصلی‌شان احتمالا باعث افزایش درآمد آنها خواهد شد. آمارها نشان می‌دهد همه تصمیم‌ها درباره ادغام و خرید درست نبوده و فقط زمان موفقیت یا شکست آنها را نشان می‌دهد. هر آنچه نتیجه ادغام و خرید باشد رشد و پویایی بازار و تبیین و تغییر راهبردها در این معاملات بین‌الملل نمایان می‌شود. به‌دلیل دولتی بودن صنایع اصلی در ایران به‌ویژه دو خودروساز ملی بازار ادغام و خرید بسیار بازار محدود است. حداقل درس راهبردی که خودروسازان ما از این معاملات جهانی خواهند گرفت، رصد شکل‌گیری راهبرد جهانی به‌واسطه هدایت بازار ادغام و خرید بین‌الملل است.

خبر

ضوابط جدید توزیع تایر اعلام شد

اتاق اصناف ایران در اطلاعیه‌ای ضوابط جدید توزیع و فروش تایر را براساس ضوابط وزارت صمت اعلام کرد. به گزارش مهر، عمده فروش تایر مجاز به فعالیت خرده‌فروشی یا ثبت سند خروج کالا از نقش عمده‌فروش به نقش خرده‌فروش خود نبوده و فقط اجازه دارد ۱۰ درصد تایرهای خریداری شده از حلقه قبل را به مصرف‌کننده نهایی توزیع کند و موظف به ثبت اطلاعات کامل مصرف‌کننده نهایی در سامانه جامع تجارت است. مهلت توزیع تایرهای خریداری شده توسط عمده‌فروشان حداکثر یک هفته بوده و باید دست‌کم ۸۰ درصد تایرهای دریافت‌شده در بازه زمانی مذکور به فروش برسد. با توجه به محدودیت ناشی از شفافیت، فروش هر سایز تایر به صورت جداگانه اعمال شده و عملکرد عمده‌فروشان درباره توزیع کالاهای کم‌تقاضا، مجاز از تایرهای پر تقاضا بررسی می‌شود، لذا انباشت سایزهای کم تقاضا موجب ایجاد محدودیت برای دریافت مجدد تایر توسط تامین‌کننده نخواهد بود. این در حالی است که سابقا اگر انباشت سایز کم‌تقاضا داشتند، نمی‌توانستند تایر پر تقاضا دریافت کنند که این مشکل رفع شده است. در ادامه این اطلاعیه آمده است: تمامی واحدهای صنفی دارای کد نقش در سامانه جامع تجارت که فاقد جوازند موظف به اخذ مجوز تا پایان بهمن ۱۴۰۲ بوده و پس از پایان مهلت مقرر از توزیع تایر به فعالان فاقد جواز معتبر جلوگیری خواهد شد. لذا آن دسته از افراد صنفی که کد نقش در سامانه جامع تجارت دارند، اما پروانه کسب ندارند باید اقدام کنند تا در توزیع تایر دچار مشکل نشوند. از اول بهمن ۱۴۰۲ درج اطلاعات کامل مصرف‌کننده نهایی توسط واحدهای خرده‌فروش در زمان فروش لاستیک الزامی است و دریافت کد خرید از خریدار و درج در سامانه جامع تجارت به‌منظور تکمیل فرآیند خرید الزامی است.

صمت از وضعیت بازار خودرو در ماه جاری گزارش می‌دهد

جولان گرانفروشی در بازار خودرو

شهناز صفایی
editor@smtnews.ir

بازار خودرو سال جاری را با رکود شروع کرد و تاکنون که بیش از ده ماه از سال گذشته، همچنان این رکود ادامه دارد. در این مدت به‌ندرت شاهد تغییرات قیمتی غیرعادی در بازار خودرو بودیم، اما در چند هفته اخیر به نظر می‌رسد افزایش نرخ دلار در پی تحولات منطقه‌ای، دوباره بازار خودرو را ملتهب کرده است. عده‌ای از کارشناسان التهاب بازار خودرو را ناشی از نزدیک شدن به روزهای پایانی سال می‌دانند، اما برخی دیگر از کارشناسان معتقدند تصمیمات وزارت صمت در راستای قیمت‌گذاری درصدی از خودروهای تولید داخل در حاشیه بازار، بیشترین تاثیر را بر روند بازار خودرو در هفته‌های اخیر داشته است. در این مدت همچنین شاهد افزایش قیمت خودروهای اقتصادی بودیم که نمی‌توان از آن چشم‌پوشی کرد. صمت در این گزارش به بررسی وضعیت بازار خودرو در هفته‌های اخیر پرداخته که در ادامه می‌خوانید.



عکس: صمت

از بازار خودرو چه خبر؟

در شرایطی که بازار خودرو سال جاری در ثبات به سر می‌برد و رکود حرف نخست بازار بود، اما در نهایت با اطلاع‌رسانی ناقص یک طرح، التهاب به بازار خودرو بازگشت تا در کنار پرواز دوباره نرخ دلار، شاهد افزایش قیمت‌ها باشیم. در هفته‌های اخیر طرح پیشنهادی فروش ۱۲۰ هزار دستگاه خودرو از محل ازدیاد تولید دو شرکت ایران‌خودرو و سایپا در حاشیه بازار از سوی معاون وزیر صمت به‌عنوان یکی از روش‌های تامین نقدینگی برای پرداخت مطالبات رو به فزونی قطعه‌سازان اعلام شد و همین خبر کافی بود تا در کنار خبر احتمال حذف شورای رقابت از گردونه قیمت‌گذاری و واگذاری آن به سازمان حمایت، شوک جدیدی به بازار وارد شود. در همین حال، خبر جنگ‌های احتمالی و افزایش دوباره قیمت‌ها در بازار دلار و طلا نیز بر بازار خودرو تاثیر گذاشت، به‌طوری که خبر تارای یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون تومانی دهان‌به‌دهان می‌گشت. البته این پایان ماجرا نبود و تداوم خبر عرضه خودروهای مازاد خودروسازان به نرخ حاشیه بازار، قیمت‌ها را فضایی کرد. ازاین‌رو مسئولان وزارت صمت برای کنترل این شرایط وارد میدان شدند به‌طوری که منوچهر منطقی، معاون خودرویی وزیر صنعت، معدن و تجارت، لازمه اجرایی شدن این طرح را دو گام دانست.

به‌گفته معاون خودرویی وزیر صمت طرح برای فروش در حاشیه بازار، علاوه بر تامین نقدینگی، باید نرخ بازار را کاهش دهد؛ در هر مرحله فروش، درصد زیر نرخ بازار و تعداد خودروهای عرضه‌شده باید تعیین شود. وی همچنین گفت که طرح فروش ۱۲۰ هزار خودرو در مراحل ابتدایی است که به‌عنوان یک طرح قطعی و با اطلاع‌رسانی ناقص منجر به التهاب بازار شد، در حالی که در صورت عدم‌تحقق دو شرط فوق، طرح قابلیت اجرا ندارد.

با این حال قیمت‌ها در بازار صعودی شده و گفته می‌شود بازار خودرو حتی افزایش ۱۰ تا ۸۰ میلیون تومانی نرخ برخی خودروها را تجربه کرده است.

حال این پرسش‌ها مطرح می‌شود که در شرایطی که خودروسازان به گفته خود با زیان هنگفت و کمبود قطعه نسبت به تولید اقدام می‌کنند، چگونه می‌توانند در دوماه پایانی سال نسبت به عرضه ۱۲۰ هزار خودرو مازاد اقدام کنند و اگر توان تولید وجود دارد، چرا نسبت به تعهدات خود در سامانه یکپارچه فروش پایبند نیستند؟

بدون شک در شرایطی که بازار همچنان با کمبود عرضه مواجه است و خرید تنها از طریق سامانه یکپارچه انجام می‌شود، چرا باید این میزان خودرو به صورت آزاد و با قیمت‌های فضایی به فروش برسد؟ در حالی که می‌توان با عرضه بیشتر در سامانه یکپارچه این تفاوت نرخ کارخانه و بازار را شکست.

برخی از کارشناسان بازار خودرو معتقدند با این روش، نه‌تنها نرخ بازار به کارخانه نزدیک نمی‌شود، بلکه بلافاصله با افزایش نرخ رسمی فروش، نرخ در بازار جهشی و اختلاف نرخ خودرو حفظ خواهد شد و قیمت‌ها به‌شدت افزایشی می‌شود.

به نظر می‌رسد از آنجا که بازار خودرو همچنان بازاری انحصاری به‌شمار می‌رود، مصوبه فروش خودرو ۵ درصد پایین‌تر از نرخ بازار با مصوبه شورای رقابت در تضاد است، همان‌گونه که به‌گفته سخنگوی شورای رقابت، در موضوع مصوبه فروش خودرو ۵ درصد زیر نرخ بازار، شورای رقابت مصوبه‌ای نداشته و بازار خودرو را همچنان انحصاری می‌داند و شورای رقابت ناظر بر این بازار است؛ بنابراین هیچ افزایش‌قیمت مشروط و غیرمشروطی برای خودروساز به‌عنوان مشوق در ازای افزایش تولید خودرو در دستورالعمل شورای رقابت عنوان نشده است. توجه به این نکته ضروری است که در بازار خودرویی که بی‌ثبات است نباید با طرح چنین پیشنهادهای خامی به افزایش قیمت‌ها دامن زد و لازم است خودروسازان و نهادهای نظارتی به این موضوع آگاه باشند که این راه درستی برای کنترل بازار خودرو نیست.

بازار خودرو تنها با افزایش عرضه به‌ثبات می‌رسد

بازار همچنان در رکود

فریدون عطارد، فعال بازار خودرو درباره وضعیت بازار خودرو در هفته نخست بهمن به صمت اظهار کرد: بازار همچنان در رکود به‌سر می‌برد. عرضه خودرو کم بوده و بازار نیز راکد است، با وجود افزایش مقطعی که متاثر از نوسان نرخ دلار بود، اما نرخ خودروها در روند کاهشی قرار گرفته است.

عطارد با بیان اینکه این کاهش نرخ ادامه خواهد داشت، گفت: وقتی اعلام شد قرار است به نوعی قیمت‌گذاری برای تعدادی از خودروها در حاشیه بازار و از سوی خودروساز انجام شود، بازار دچار کمی بهم ریختگی شد و در یک ماه اخیر افزایش نرخ زیادی در بازار خودرو داشتیم.

عطارد درباره وضعیت قیمتی خودروهای مونتاژی افزود: خودروهای مونتاژی مانند لاماری و هایما هم تا حدودی افزایش نرخ داشته‌اند. درباره خودروهای داخلی‌ها افزایش نرخ به صورت تدریجی بود و حتی خودرو اقتصادی مانند کوییک و ساینا هم افزایش نرخ داشتند.

این فعال صنفی تصریح کرد: ما در بازار با تقاضایی روبه‌رو هستیم که اگر به‌درستی و به‌موقع به این تقاضا پاسخ داده شود، دیگر نوسان نرخ را در بازار نخواهیم دید و بازار رونق خواهد گرفت. در حال حاضر، مشکل اصلی بازار خودرو عرضه کم است که باعث شده وضعیت آن بی‌ثبات باشد و به‌شدت تحت‌تاثیر اخباری گوناگون قرار بگیرد.

عطارد تاکید کرد: از یک سو عرضه فعلی جوابگوی نیاز بازار نیست و از سویی دیگر در حال‌حاضر بازار خودرو در رکود کامل است. اگر عرضه متناسب با تقاضا بود به‌طور قطع قیمت‌ها خودروها در بازار روند کاهشی در پیش‌می‌گرفت.

عطارد تاکید کرد: اگرچه مدتی نرخ خودرو بالا رفت، اما خریدوفروش چندانی در بازار انجام نشد که می‌تواند ناشی انتظار از کاهش بیشتر قیمت یا تغییرات غیرقابل‌انتظاری در بازار خودرو باشد. صحبت‌های اخیر وزارت صمت و خودروسازان درباره قیمت‌گذاری، خودروهای داخلی و مونتاژی را تا حدودی گران کرد و بازار همچنان به‌دلیل عرضه کم از این خبرها تاثیر منفی می‌پذیرد.



وی در پایان گفت: نکته قابل‌توجه اینکه با وجود اینکه برخی خودروهای گران شده‌اند، اما در بازار باز هم خریدوفروش نمی‌شوند و با توجه به نزدیکی بازار شب عید، احتمال می‌رود این قیمت‌ها پایداری خود را حفظ کنند. کسانی به سمت خریدوفروش خودرو در بازار می‌روند که خریدار واقعی باشند و دیگر بازار برای سرمایه‌گذارها سود چندانی ندارد.

در شرایطی که فاصله قیمت بین بهای کارخانه و بازار بالاست، قیمت‌گذاری باید در حاشیه بازار انجام شود

آزادسازی قیمت‌ها مسیر درست صنعت خودرو

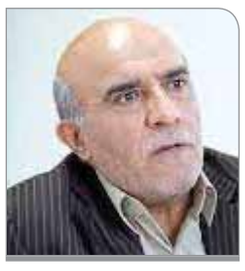
در ادامه نظر احمد نعمت‌بخش، دبیر انجمن خودروسازان کشور را درباره التهابات ناشی از قیمت‌گذاری در حاشیه بازار جویا شدیم. وی به صمت اظهار کرد: تغییر قیمت‌گذاری تاثیر زیادی بر بازار خودرو خواهد داشت. دلیل عمده نوسانات این بازار و حرف‌وحدیث‌های بسیار آن به موضوع قیمت‌گذاری دستوری برمی‌گردد. آنچه در صنعت خودرو جهان مرسوم است، خودروساز و هیات‌مدیره آنها تعیین‌کننده بهای محصولاتشان هستند. البته قیمت‌گذاری در چارچوب مشخصی انجام می‌شود. در کشور زمانی که اختلاف قیمت خودروها بازار و کارخانه زیاد شد، بارها پیشنهاد دادیم از تجربه دهه ۷۰ استفاده شود و هیات مدیره خودروسازان در چارچوب قیمت حاشیه بازار قیمت‌گذاری کنند. در دهه ۷۰ که اختلاف قیمت محصول تولیدی و بازار زیاد شد، مصوب شد خودرو در حاشیه بازار به فروش برسد. در این روند، خریداران کاذب و واسطه‌گران که حضور در بازار خودرو به نفعشان نبود، از این بازار خارج شدند.

■ بازار خودرو از سرمایه‌گذاری تا مصرف

نعمت‌بخش ادامه داد: در دوره‌ای افزایش فاصله قیمتی خودروها از کارخانه تا بازار و نقدینگی‌های سرگردان باعث شد واسطه‌گران به این بازار هجوم بیاورند تا از این اختلاف قیمت، سود ببرند. به نظر من در حال حاضر به دو دلیل، اکثر تقاضاها در بازار خودرو کشور کاذب است. دلیل اول اینکه نقدینگی مازاد به سمت این بازار می‌آید و دلیل دوم به اظهارنظر پلیس راهور برمی‌گردد. وقتی پلیس راهور از ۴۰۰ تا ۵۰۰ هزار پلاک خودرویی می‌گوید که در سطح شهر تردد ندارند، یعنی همین تعداد خودرو برای سرمایه‌گذاری خریداری و نگه داشته شده‌اند تا در زمان مناسب با سود قابل‌توجهی به فروش برسند. اینکه ۷۰ درصد خودروهای خریداری شده از یک خودروساز در یک سال اول بعد از پلاک‌گذاری، تغییر مالکیت داده می‌شوند نیز دلیل دیگری بر اثبات این ادعاست. کارشناس و فعال حوزه خودرو افزود: روش درست قیمت‌گذاری در شرایطی که فاصله قیمت بین بهای کارخانه و بازار بالاست، در حاشیه بازار است. البته آزادسازی قیمت باید با حمایت مالی دولت انجام شود. به‌عنوان نمونه، دولت به هر کدام از دو خودروساز بزرگ یعنی ایران خودرو و سایپا کمک مالی کند تا بتوانند بدهی‌شان را به قطعه‌سازان بپردازند و به‌طور مرتب به خطوط تولیدشان قطعه برسانند. با تامین مالی دو خودروساز بزرگ و حمایت از آنها، این دو خودروساز می‌توانند روزانه دست‌کم ۵ تا ۶ هزار خودرو تولید کنند. شرط دوم این است که جامعه رسانه‌ای و متولیان امر در بخش‌های گوناگون، حداقل سه ماه تحمل کنند تا آزادسازی قیمت خودروها در مسیر درست قرار بگیرد. وقتی قیمت یک خودرو از سوی خودروساز نزدیک به قیمت بازار تعیین شود، تقاضاهای کاذب به مرور از این بازار خارج خواهند شد، چون دیگر برای آنها صرفه اقتصادی ندارد. کم‌کم به‌دنبال رقابتی که ایجاد می‌شود، قیمت خودرو متعادل خواهد شد و به‌این‌ترتیب هم خودروساز از زیان خارج می‌شود و هم دلالان از بازار خارج می‌شوند. از همه مهم‌تر مردم برای خرید خودرو در صف‌های طولانی خرید از سامانه و قرعه‌کشی و... قرار نمی‌گیرند.

■ قیمت‌گذاری آزاد باشد

دبیر انجمن خودروسازان کشور تاکید کرد: بارها گفته‌ام که قیمت‌گذاری شورای رقابت باعث ضرر و زیان تمامی شرکت‌های خودروسازی شده است. بهترین روش قیمت‌گذاری این است که تعیین نرخ در دست هیات مدیره خودروسازان باشد تا در حاشیه بازار خودروها فروخته شود. اگر یک خودروساز قیمت محصولاتش را گران کند متقاضیان از آنها خرید نکرده و سراغ خودروساز دیگری می‌روند. وی افزود: شخصا معتقدم خودرو سواری کالای انحصاری نیست، چون حدود ۱۳ تا ۱۴ خودروساز در این بخش داریم. اگر خودروساز محصولاتش را قیمت‌گذاری کند، به نفع مصرف‌کننده نهایی خواهد بود. وقتی قیمت خودرو و بازار نزدیک باشد متقاضی از کارخانه خرید خواهد کرد که هم به نفع کارخانه است که ضرر نکرده و هم مصرف‌کننده. نعمت‌بخش با اشاره به اینکه آزادسازی قیمت‌ها، رقابت را در بازار خودرو به شکل درست آن برقرار خواهد کرد، ادامه داد: در صورتی‌که قیمت خودرو متعادل شود، خودروساز در نهایت برای جذب متقاضی تسهیلات و شرایطی مانند فروش اقساطی و... تعریف می‌کند که هم به نفع مصرف‌کننده خواهد بود و دسترسی مصرف‌کننده واقعی به خودرو موردنیازش را راحت‌تر خواهد کرد.



سخن پایانی

اینکه با وجود برنامه‌های گوناگون متولیان صنعت خودرو، از سامانه یکپارچه گرفته تا واردات کچ‌دار و مریز، هنوز هم بازار خودرو به سامان نرسیده نشان می‌دهد ثبات بازار خودرو عزم جدی‌تر دولت را می‌خواهد. دولت باید به عرصه قیمت‌گذاری نگاه اقتصادی بیندازد و اجازه دهد محصولات خودروسازان در حاشیه بازار تعیین شود. در این میان، تصمیم وزارت صمت مبنی بر قیمت‌گذاری آزاد بخشی از تولیدات داخلی، گام موثری خواهد بود، اما پیش از اجرایی شدن انتظار می‌رود متولیان امر در این زمینه شفاف‌سازی کرده و از خودروسازان و همزمان مصرف‌کنندگان حمایت کنند تا در نهایت شاهد رویکرد مناسب و باثباتی در بازار و صنعت خودرو باشیم.

افزایش تولید و صادرات فولاد چین تقاضای واردات سنگ‌آهن را ۶.۶ درصد زیاد کرد

رکوردشکنی چینی‌ها در تولید و صادرات فولاد

عدم پایبندی دولت چین به سیاست کاهش انتشار آلاینده‌های کربنی در سال ۲۰۲۳ باعث رشد ۱.۵ درصدی تولید فولاد در این کشور در بازه سالانه شد و این موضوع افزایش ۶.۶ درصدی واردات سنگ‌آهن به چین را رقم زد. درعین‌حال چینی‌ها ظرف سال ۲۰۲۳ بالغبر ۹۰ میلیون تن فولاد صادر کردند که این رقم سقف صادرات فولاد آنها در بازه ۷سال اخیر بود. بااین‌وجود صعود بهای سنگ‌آهن ظرف هفته‌های پایانی سال ۲۰۲۳ با کاهش حاشیه سود فولادسازی در این کشور ترمز تولید فولاد در چین را کشید.



واردات سنگ‌آهن چین در سال ۲۰۲۳ با افزایش تقاضا از سوی فولادسازان این کشور جهش داشت. داده‌های گمرک چین که در نیمه ماه ژانویه منتشر شد نشان داد که واردات سنگ‌آهن چین در این سال به دلیل افزایش تقاضا در میانه فقدان وضع سقف تولید فولاد و درنتیجه افزایش بیش از انتظار تولید و صادرات فولاد رشدی ۶.۶ درصدی داشت.

به گزارش اکوایران، داده‌های اداره کل گمرک چین نشان می‌دهد که این کشور به‌عنوان بزرگ‌ترین مصرف‌کننده سنگ‌آهن جهان در سال گذشته (۲۰۲۳) درمجموع حدود یک میلیارد و ۱۸۰ میلیون تن سنگ‌آهن وارد کرده است.

■ نخستین رشد پس از ۲۰۲۰

این نخستین رشد سالانه واردات سنگ‌آهن به چین پس از سال ۲۰۲۰ بود؛ دولت پکن برای کمک به مهار انتشار کربن در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ سقفی برای تولید سالانه فولاد در این کشور وضع کرد و این موضوع تقاضا برای مواد اولیه مصرفی در این صنعت ازجمله سنگ‌آهن را کاهش داد. به‌این‌ترتیب واردات سنگ‌آهن چین در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ به ترتیب ۳.۹ درصد و ۱.۵ درصد نسبت به مدت مشابه سال قبل خود کاهش یافت.

اما در سال ۲۰۲۳ هیچ سقفی برای تولید فولاد وجود نداشت، بااین‌حال، دومین اقتصاد بزرگ جهان تا حدودی به دلیل مشکلات بدهی در بخش املاک این کشور و همچنین برای بهبودی اقتصاد پس از دوران کووید در تلاش است.

■ گرانی مانع استمرار فولادسازی در چین

داده‌های رسمی نشان می‌دهد که تولید فولاد خام چین در ۱۱ ماهه اول سال ۲۰۲۳ با ۱.۵ درصد افزایش نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۹۵۲ میلیون و ۱۴۰ هزار تن رسید؛ این رشد تولید، میزان تقاضا برای مواد اولیه را در طول این سال افزایش داد.

البته ظرف دسامبر سال گذشته میلادی چین بالغبر ۱۰۰ میلیون و ۸۶۰ هزار تن سنگ‌آهن وارد کرد که این رقم ۱.۸۳ درصد نسبت به میزان واردات در ماه نوامبر کاهش داشت. ظرف ماه نوامبر چینی‌ها ۱۰۲ میلیون و ۷۴۰ هزار تن سنگ‌آهن وارد کردند. کاهش حاشیه سود فولادسازی به دلیل صعود بهای سنگ‌آهن باعث شد تا بخشی از واحدهای فولادی در این کشور به سراغ تعمیر و نگهداری رفته و این موضوع به کاهش تقاضا برای سنگ‌آهن انجامید.

> در مارس ۲۰۲۳ و زمانی‌که دولت چین رشد اقتصادی ۵ درصدی را هدف‌گذاری کرد، بازارهای جهانی این داده را بارها تحلیل و عنوان کردند که چنین هدف‌گذاری به مفهوم عقبگرد دومین اقتصاد جهان است

ظرف ماه دسامبر سال گذشته چین بالغبر ۹۰ میلیون و ۸۶۰ هزار تن سنگ‌آهن وارد کرد و بنابراین میزان واردات در سال ۲۰۲۳ نسبت به دوره مشابه قبل افزایشی بود.

■ صعود صادرات فولاد

صادرات محصولات فولادی چین در دسامبر ۲۰۲۳ با افزایش ۴۳.۲ درصدی نسبت به سال گذشته به ۷ میلیون و ۷۳۰ هزار تن رسید، به‌این‌ترتیب در بازه سالانه میزان صادرات فولاد این کشور به ۹۰ میلیون و ۲۶۰ هزار تن رسید که این رقم سقف صادرات فولاد چین در بازه ۷ ساله بود. داده‌های گمرک چین نشان داد که میزان صادرات سالانه فولاد چین از انتظار فعالان این بازار پیشی گرفته است. همچنین بزرگ‌ترین تولیدکننده فولاد جهان نیز در ماه دسامبر ۲۰۲۳ بالغبر ۶۶۵ هزار تن محصولات فولادی وارد کرد، میزان واردات محصولات فولادی چین در کل سال ۲۰۲۳ به ۷ میلیون و ۶۵۰ هزار تن رسید که این رقم نسبت به واردات در سال ۲۰۲۲ کاهشی ۲۷.۶ درصدی داشت.

■ سقوط ۶ درصدی سنگ‌آهنی‌ها

رشد ۵.۲ درصدی اقتصاد چین برای سه‌ماهه پایانی سال ۲۰۲۳ اگرچه مطابق با اهداف دولت پکن بود؛ اما انتظارات فعالان بازار را برآورده نکرد؛ درعین‌حال بهای مسکن نیز در این کشور برای ماه دسامبر مجدد کاهش یافت و ترکیبی از این دو سیگنال منفی، عقبگرد بهای سنگ‌آهن در بازار جهانی را رقم زد. نرخ محموله‌های سنگ‌آهن با عیار ۶۳.۵ درصد برای تحویل در تیانجین در ماه ژانویه به کمتر از ۱۳۰ دلار در هر تن سقوط کرد که این رقم پایین‌ترین بهای فروش این محصول ظرف دو ماه اخیر است. به‌این‌ترتیب در بازه هفتگی ۵.۸ درصد از نرخ فروش این محصول کاسته شد.

■ چرا رشد ۵.۲ درصدی، بازارها را ترساند؟

ظرف روزهای اخیر داده‌های رشد تولید ناخالص داخلی چین برای سال ۲۰۲۳ منتشر شد. درحالی‌که دولت این کشور رشد اقتصادی ۵ درصدی را برای امسال هدف‌گذاری کرده بود، رشد ۵.۲ درصدی برای این سال اعلام شد. به‌این‌ترتیب چینی‌ها دوباره در تحقق رشد اقتصادی هدف‌گذار موفق شدند. این در حالی بود که نظرسنجی‌ها به رشد اقتصادی ۵.۳ درصدی امیدوار بودند. بنابراین تحقق نیافتن رشد اقتصادی چین مطابق انتظار در سه‌ماهه پایانی سال ۲۰۲۳ باعث شد تا رشد تولید ناخالص داخلی در چین از انتظارات بازارها عقب بماند و این موضوع سیگنال منفی برای بازارهای کالایی دنیا به همراه داشت.

ظرف مارس ۲۰۲۳ و زمانی که دولت چین رشد اقتصادی ۵ درصدی را هدف‌گذاری کرد، بازارهای جهانی این داده را بارها تحلیل و عنوان کردند که چنین هدف‌گذاری به مفهوم عقبگرد دومین اقتصاد جهانی است.

از سویی رشد اقتصادی ۵ درصدی در سال ۲۰۲۳ بر پایه رشد اقتصادی ۲.۲ درصدی در سال ۲۰۲۲ چندان دشوار نیست و از سوی دیگر رشد ۵ درصدی کمترین میزان رشد سالانه چین در بازه ۳۰ سال اخیر به‌استثنای دوران کروناست. به‌این‌ترتیب اگرچه چین توانست در نخستین سال پس از کنترل کرونا و درحالی‌که بحران در شرکت‌های توسعه‌دهنده املاک در این کشور پابرجا بود، رشد ۵.۲ درصدی را محقق کند، اما این دستاورد برای فعالان بازارهای کالایی کافی نبود و به‌این‌ترتیب بازار آهن و فولاد در چین با عقب‌گرد محسوس نرخ مواجه شد. درعین‌حال بسیاری از موسسات بین‌المللی انتظار دارند که چین در امسال میلادی به داده‌های اقتصادی ضعیف‌تری نسبت به امسال برسد؛ به‌این‌ترتیب ناامیدی از بهبود وضعیت در امسال میلادی نیز در ایجاد جریان کاهشی در بازارها موثر بود.

■ کاهش بهای مسکن، سقوط سنگ‌آهنی‌ها را شدت بخشید

عدم بازگشت بازار مسکن چین به مسیر رشد از مهم‌ترین دلایل رشد محدود اقتصاد چین در ۲۰۲۳ بود؛ نرخ مسکن در این کشور ظرف ماه دسامبر دوباره ۰.۴ درصد کاهش یافت که این بیشترین افت نرخ ماهانه مسکن در چین پس از مارس ۲۰۲۳ بود. درعین‌حال از ۲۰ ماه گذشته، بهای مسکن در چین در ۱۸ ماه کاهش داشته است. به‌این‌ترتیب می‌توان گفت بخش املاک در دومین اقتصاد جهانی همچنان با بحران مواجه است و این موضوع تاثیر منفی غیرقابل کتمانی بر رشد اقتصادی این کشور گذاشته است.

وزارت راه و شهرسازی
سازمان بنادر و دریانوردی
اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان
P.M.O
«آگهی مناقصه عمومی یک‌مرحله‌ای»
شماره: ۲۸/عمران /۱۴۰۲

■ موضوع مناقصه: **بازسازی و مقاوم‌سازی ساختمان ۸ واحدی مامورسرای جزیره قشم**
■ **مهلت و نحوه دریافت اسناد:** متقاضیان شرکت در مناقصه می‌توانند از تاریخ ۱۴۰۲/۱۱/۷ تا پایان وقت اداری مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۴ ساعت ۱۴:۰۰ با مراجعه به سایت www.setadiran.ir نسبت به دریافت(خرید) رایگان اسناد اقدام نمایند.
* ضمناً دریافت آگهی از سایت‌های www.shahidrajaeeport.pmo.ir – iets.mporg.ir نیز امکانپذیر و رایگان می‌باشد.
■ **مهلت و محل تسلیم پاکات و بارگذاری اسناد:** متقاضیان باید پیشنهادات خود را تا ساعت ۱۴:۰۰مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۹ در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) به آدرس www.setadiran.ir بارگذاری نمایند .
تبصره۱: متقاضیان مکلفند علاوه بر بارگذاری اسناد خود در سایت مذکور نسبت به تحویل فیزیکی صرفاً پاکت الف محتوی ضمانتنامه شرکت در مناقصه حداکثر تا مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۳۰ ساعت ۱۴:۰۰ به دبیرخانه مرکزی اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان – مجتمع بندری شهیدرجایی – ساختمان مرکزی – طبقه همکف اقدام نمایند.
تبصره۲: کلیه مراحل برگزاری از دریافت اسناد مناقصه تا ارائه پیشنهاد مناقصه گران و گشایش پاکت الکترونیکی از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد ایران) آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد و لازم است مناقصه گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند بدیهی است در صورت عدم انجام فرایند در سامانه مذکور پیشنهاد ارائه شده به صورت فیزیکی مورد قبول واقع نمی گردد.
■ **تضمین شرکت در مناقصه:** مناقصه گران می‌بایست ضمانتنامه بانکی بدون قید و شرط و قابل تمدید به دفعات یا اصل فیش واریز وجه به حساب شماره ۴۱۰۱۰۶۴۵۷۱۲۱۴۸۵۳ بنام تنخواه‌گردان پرداخت بندر شهید رجایی نزد بانک مرکزی به مبلغ ۲۰٫۰۶۲٫۰۶۱٫۲۳۳ (بیست میلیارد و شصت و دو میلیون و شصت و یک هزار و سیصد و سی و سه) ریال ارائه نمایند.
– شماره اقتصادی کارفرما: ۴۱۱۳-۱۹۵۷-۷۹۸۶
– شناسه ملی : ۱۴۰۰۰۱۸۰۶۱۴
– شماره شبا : IR ۹۲۰۱۰۰۰۰۴۱۰۱۰۶۴۵۷۱۲۱۴۸۵۳
– آدرس دستگاه مناقصه گذار: بندرعباس – مجتمع بندری شهید رجایی – اداره کل بنادر و دریانوردی استان هرمزگان – واحد مهندسی و عمران – امور پیمان و رسیدگی – تلفن: ۰۷۶۳۲۱۲۳۶۰۶
■ – برآورد اولیه مناقصه: ۱۰۳٫۰۶۶٫۵۶۸ (پانصد و شصت‌وهشت میلیارد و صد و سه میلیون و شصت‌وشش هزار و ششصد و پنجاه و یک)ریال
■ مدت اجرای کار: ۲۴ ماه
■ **شرایط اختصاصی:**
۱- دارا بودن گواهی رتبه‌بندی حداقل پایه ۵ ابنیه و ساختمان و حداقل پایه ۵ تاسیسات و تجهیزات به صورت توأم
۲- اعلام وجود ظرفیت کاری آزاد براساس تعداد کارهای در دست انجام و ظرفیت مجاز براساس سایت http://sajar.mporg.ir و تکمیل فرم خوداظهاری شرکت
۳- کسب حداقل ۶۵ امتیاز ارزیابی کیفی طبق معیارهای ارزیابی کیفی
■ **زمان و محل بازگشایی پیشنهادات:** روز سه‌شنبه تاریخ ۱۴۰۲/۱۲/۱ ساعت۹:۰۰ مجتمع بندری شهیدرجایی – سالن مناقصات (مهمانسرای بندر)
تبصره: دریافت اسناد ،مراحل ثبت‌نام و بارگذاری کلیه اسناد و مدارک می‌بایست از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت (ستاد) انجام پذیرد.
– اسناد باید با کیفیت بالا و خوانا (۴۰۰ یا ۳۰۰ dpi) اسکن و بارگذاری گردد. در صورت ناخوانا بودن، به اسناد مذکور ترتیب اثر داده نخواهد شد.
اداره ارتباطات و اطلاع رسانی بنادر و دریانوردی استان هرمزگان
بنادر و دریانوردی هرمزگان
شناسه ۱۶۵۲۶۱۳

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام)
GOLGOHAR MINING & INDUSTRIAL COMPANY
آگهی مناقصه عمومی (تجدید شده) شماره ۱۴۰۲/۴۷/ع
شرکت معدنی و صنعتی گل گهر (سهامی عام) در نظر دارد "انجام عملیات پیسازی، تعمیر و نگهداری ساختمانها و محوطه‌های" خود را از طریق برگزاری مناقصه عمومی به پیمانکار واجد شرایط واگذار نماید. لذا متقاضیان می‌توانند جهت اخذ اسناد مناقصه به وب‌سایت این شرکت به نشانی WWW.GEG.IR بخش مناقصه و مزایده مراجعه و اسناد مذکور را به همراه فرم پرسشنامه ارزیابی تأمین کنندگان دانلود نمایند. آخرین مهلت تحویل پاکات ساعت۱۴:۰۰ روز دوشنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۲۳ در محل دفتر کمیسیون معاملات مجتمع و یا دبیرخانه دفتر مرکزی تهران می‌باشد. بازدید از محل اجرای موضوع مناقصه و حضور در جلسه پرسش و پاسخ روز شنبه مورخ ۱۴۰۲/۱۱/۱۴ مقرر شده است. و حضور در آن الزامی می‌باشد؛ شایان ذکر است فرمت ضمانت‌نامه‌های مورد تهیه می بایست عیناً مطابق با فرمت ارائه شده در اسناد مناقصه باشد. شرکت معدنی و صنعتی گل گهر در قبول یا رد هر یک از پیشنهادات بدون نیاز به ذکر دلیل و بدون جبران خسارت مختار می‌باشد.
کمیسیون معاملات شرکت معدنی و صنعتی گل گهر

شرکت ملی گاز ایران
شرکت گاز استان مرکزی
آگهی فراخوان مناقصه یک‌مرحله‌ای نوبت اول (۵۸-۰۲)
شناسه ۱۶۵۰۸۲۴ نوبت دوم
کدپایگاه ملی: ۵۳۱۶۳۵۹۵
۱- موضوع مناقصه: شرکت گاز استان مرکزی در نظر دارد. سیستم روشنایی ایستگاه‌های تقلیل فشار زون شهرستان خمین، شهرستان محلات و ایبک‌آباد فرمهین واقع در استان مرکزی را از طریق مناقصه عمومی به پیمانکار واجد صلاحیت واگذار نماید.
شرح مختصر پروژه: (تهیه مصالح عهده پیمانکار و اجرای سیستم روشنایی ایستگاه‌های تقلیل فشار زون شهرستان خمین، شهرستان محلات و ایبک‌آباد فرمهین واقع در استان مرکزی)
۲- مناقصه گزار: شرکت گاز استان مرکزی
۳- میزان و نوع تضمین شرکت در فرآیند ارجاع کار: برابر مصوبه هیئت دولت به شماره ۱۲۳۴۰۲/ت ۵۰۶۵۹ هـ مورخ ۹۴/۰۹/۲۲ و به مبلغ ۱،۴۱۲،۷۰۶،۰۰۰ ریال خواهد بود.
۴- در این پیمان ۲۰٪ پیش‌پرداخت طبق آیین‌نامه تضمین پرداخت می‌شود.
۵- محل و مهلت دریافت اسناد ارزیابی کیفی و گشایش پیشنهادها:
– محل دریافت اسناد ارزیابی کیفی: محل دریافت اسناد، سامانه «تاد» www.setadiran.ir می‌باشد.
– مهلت تحویل اسناد ارزیابی کیفی: آخرین مهلت ارسال اسناد ارزیابی بعد از امضاء و مهر الکترونیکی، لغایت ساعت ۱۲ تاریخ تعیین شده در سامانه تاد و از طریق سامانه «تاد» www.setadiran.ir می‌باشد.
– زمان ارسال مدارک مناقصه: پس از مرحله ارزیابی کیفی، مناقصه گرانی که حائز حداقل امتیاز ارزیابی کیفی شده‌اند، در مراحل بعدی مناقصه شرکت می‌نمایند.
– رعایت قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی الزامی است. قیمت‌ها متناسب با کالای ساخت داخل با لحاظ کیفیت ارائه گردد.
– زمان گشایش پاکات: در اسناد مناقصه ذکر می گردد.
۶- مبلغ برآوردی و پیشنهادی دستگاه مناقصه گزار: به مبلغ ۲۸،۲۵۴،۱۱۸،۰۰۰ ریال می‌باشد.
۷- پیمانکاران بایستی دارای گواهینامه ایمنی از اداره کار، گواهینامه صلاحیت در رشته نیرو یا تاسیسات و تجهیزات، کد اقتصادی، کد کاربری پایگاه ملی مناقصات و دارای گواهی امضای الکترونیکی در سامانه www.setadiran.ir باشند.
مناقصه گران می‌توانند جهت کسب اطلاعات بیشتر به وب‌سایت پایگاه اطلاع‌رسانی WWW.shana.ir مراجعه و یا با شماره تلفن‌های ۳۲۴۱۲۰۸۱-۰۸۶-۴ امور قراردادهای شرکت گاز استان مرکزی تماس حاصل فرمایند.
تلفکس: ۰۸۶-۳۲۷۷۶۶۶۰
تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۱/۰۷ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۱/۰۸
روابط عمومی شرکت گاز استان مرکزی

یادداشت



مازوت‌سوزی یعنی افزایش هزینه تولید

علی‌اکبر الوندیان
فعال صنعت سیمان

براســاس ســند تراز تولید و مصرف گاز طبیعی، مصرف گاز طبیعی در کشــور به‌صورت‌متوســط ســالانه تا ســال ۱۴۱۰ به‌میزان ۴.۶ درصد و بین سال‌های ۱۴۱۰ تا ۱۴۲۰ نیز به‌صورت متوســط ســالانه به‌میزان ۳.۲ درصد افزایش می‌یابد. به‌این‌ترتیب، ناترازی گاز به‌ویژه در ماه‌های ســرد سال شدت خواهد گرفت. در سال ۱۴۰۰، میانگین مصرف گاز طبیعی در کشــور ۶۵۱ میلیون مترمکعب بوده اســت کــه بخش نیروگاهی بــا ۳۲ درصد، صنعــت ۳۰ درصد و خانگــی و تجاری با ۲۹ درصد بیشــترین ســهم از مصرف را داشــته‌اند. طبق آمارهای رســمی وزارت نفت، با شروع فصل ســرد میــزان مصرف در بخش خانگــی و تجاری در سردترین ماه ۶.۷ برابر گرم‌ترین ماه سال می‌شود که سهم بخــش خانگی و تجاری را از ۱۰ به ۴۹ درصد می‌رســاند، بنابراین اختلاف کل مصرف در ســردترین با گرم‌ترین ماه سال به‌صورت‌متوســط به بیش از ۲۲۰ میلیون مترمکعب در روز می‌رســد. در چنین موقعیتی، از آنجا که تامین گاز بــرای بخش خانگــی ارجحیت دارد، تامیــن گاز صنایع با محدودیت روبه‌رو خواهد شد، اما صنایع نیز مجوز استفاده از ســوخت‌های جایگزین را دریافــت می‌کنند. بااین‌وجود، استفاده از ســوخت جایگزین نیز به‌سادگی نیست و حتی هزینه‌های اضافی را به صنایع تحمیل می‌کند. کمااینکه در حال حاضر فعالان صنعت سیمان کشور نسبت به استفاده از مازوت به‌جای گاز و هزینه‌های آن گلایه‌مند هستند.

در حال حاضر از ۲۷ میلیون مترمکعب دیماند گاز مصرفی صنعت سیمان، تنها ۶ میلیون مترمکعب گاز در اختیار این صنعــت قرار می‌گیرد. یعنی تنها حدود ۲۰ درصد نیاز این صنعــت به گاز تامین می‌شــود و در اختیار واحدهایی قرار می‌گیرد که به‌سبب شرایط آلودگی هوا، ممنوعیت مصرف مازوت دارند. وی افزود: مابقی صنایع ســیمان یا از سوخت جایگزین استفاده می‌کنند یا تولید خود را متوقف کرده‌اند. در واقع این صنایع باتوجه به مشکلاتی که در مسیر تامین ســوخت جایگزین وجود دارد و نرخ تمام‌شــده با استفاده از مــازوت، ترجیح دادند برای یــک دوره زمانی تا رفع این کمبود، کوره‌های خود را خاموش کنند.

متاســفانه بسیاری از صنایع سیمان ناچار هستند مازوت را از فاصله‌هــای بســیار دور تامین کننــد. به‌عنوان‌مثال، کارخانه‌هایی که در اســتان خراســان واقع شده‌اند، ناچار هســتند ســوخت خود را از تهران یا اصفهان تامین کنند. در نتیجــه، نزدیک به ۲برابر هزینه ســوخت، باید هزینه حمل‌ونقل بدهــد. بدون تردید تولید در چنین شــرایطی صرفــه اقتصــادی نخواهد داشــت. البتــه در نزدیکی این صنایــع انبار نفت وجود دارد، امــا اولویت تامین مازوت به پالایشگاه‌ها اختصاص دارد.

نــرخ مازوت طبق قانون در زمان کمبــود گاز، همتراز با بهای گاز اســت. اما نکته مهم آنجاست که این صنایع باید در تامین مازوت، بهای حمل‌ونقل را هم بپردازند. در همین حال، باید خاطرنشــان کرد که در امسال، نرخ گاز و به‌تبع آن مازوت ۲ برابر شده یا ۱۰۰ درصد افزایش یافته است.

فرآیند تولید ســیمان و مصرف مــازوت در این بخش با عملکــرد نیروگاه‌ها تفاوت اساســی دارد. نیــروگاه مازوت می‌ســوزاند و گاز حاصل از اشــتعال آن از دودکش خارج می‌شود. اما در صنعت ســیمان با سوخت مازوت، سولفور از مســیر پخت مواد عبــور می‌کند و بخش عمده‌ای از این سولفور جذب مواد می‌شــود. در نتیجه میزان آلودگی این صنعت به‌شــدت کاهش خواهد یافت. بااین‌وجود، ۷ واحد تولید ســیمان که در نزدیکی کلانشــهرها هستند، مازوت مصرف نکرده‌اند. این شــرکت‌ها بــا ظرفیت پایین فعالیت دارند و از گاز به‌عنوان سوخت استفاده می‌کنند.

تاکنــون عرضه ســیمان متوقف نشــده و نیاز کشــور به این محصول تامین شــده اســت، در نتیجه شاهد کمبود و افزایش نرخ نبوده‌ایم. این فعال صنعتی گفت: امید می‌رود تامین برق و ســوخت صنعت ســیمان دنبال شود. افزایش نرخ به‌دنبال کاهش تولید حاصل می‌شــود. چنانچه تثبیت بازار از اهمیت برخوردار باشــد، باید همه روند تولید ادامه پیدا کند. ســال گذشته تولید ســیمان به‌دلیل محدودیت انــرژی از میانگین ۷ میلیون تن ماهانــه به ۴ میلیون تن کاهش یافت. چنانچه این کمبود در امسال مدیریت شود، هیچ تنشی در بازار حاصل نخواهد شد. در پایان باتوجه به روند رو به رشد نرخ گاز، برق، رشد ۱۰برابری بهای آب و... از سیاست‌گذاران انتظار می‌رود که ضمن تامین نیاز فعالان این صنعت، مسیر تولید ما را هموار کنند.



در بررسی شرایط تامین ماشین‌آلات معدنی مطرح شد

فرسودگی و کمبود، سد راه توسعه معادن

مرضیه احقاقی
editor@smtnews.ir



عکس: آیدا فریدی

در ســال ۱۳۹۹ براســاس مصوبه‌ای، ورود ماشــین‌آلات معدنی به کشــور ممنوع شــد، این مصوبه به‌منزله تحمیل خســارت جدی به فعالیت‌های معدنی در کشــور بود. بنا بر آمارهای رســمی ۱۸هزار ماشــین فرســوده فعال در حوزه معدن و راهســازی در کشور وجود دارد که مصرف سوخت آنها به‌مراتب بالاتر از اســتانداردهای روز دنیا برآورد شود.

چنانچه این ماشــین‌آلات با ماشــین‌های نو تعویض شوند، ۱۱۰هــزار میلیارد تومــان در مصرف ســوخت صرفه‌جویی می‌شود.

این ماشــین‌های فرسوده از میزان بهره‌وری فعالیت‌های معدنــی در کشــور می‌کاهنــد و هزینه اجرای این دســت فعالیت‌ها را بیشــتر می‌کنند. کمبود ماشــین‌آلات معدنی در ســال‌های اخیــر به‌قدری شــدت گرفته اســت که رفع ایــن کمبود به منابــع ارزی قابل‌توجهی نیاز دارد. بخشــی ازاین‌دست محدودیت‌ها با تکیه بر نگاه داخلی‌سازی ایجاد شده اســت. بدون تردید تقویت تولید ماشین‌آلات معدنی در داخل کشور باید در اولویت باشد، اما این موضوع نباید به بستری برای عقب‌ماندگی بخش معدن بدل شود.

چالش‌های ناوگان فرسوده

تکمیل زنجیره تولید و داخلی‌ســازی ماشین‌آلات معدنی، یکی از زمینه‌هــای تحقق هدف «رشــد تولید» اســت. بخش معدن و صنایع‌معدنــی ایران بیش از ۲۰ درصــد ارزش صادرات غیرنفتی کشــور را به خود اختصاص داده اســت. ارز حاصل از صادرات این بخــش حدود ۹ میلیارد دلار برآورد می‌شــود؛ اما بخشــی از این ارز صرف تامین نیازهای وارداتی این صنایع خواهد شــد. براساس گــزارش مرکز پژوهش‌هــای مجلس، تامین انواع ماشــین‌آلات و تجهیزات معدنکاری کشــور به‌طورعمده از طریــق واردات انجام می‌شود. ماشــین‌آلات و تجهیزات معدنی سنگین مانند انواع بیل مکانیکی، لودر، بولدوزر، دامپ‌تراک، تجهیزات حفاری و تجهیزات خاص معادن زیرزمینی زغال‌سنگ در داخل کشور تولید نمی‌شود و به‌طورمتوســط ســالانه ۱۲۰ تا ۲۵۰ میلیــون دلار صرف ورود این تجهیزات معدنی به کشــور می‌شــود. بر اســاس آمار گمرک جمهوری اســلامی ایران در ســال ۱۳۹۸ برابر ۱۳۵ میلیون دلار انواع ماشین‌آلات معدنی به کشور وارد شده است.

فرســوده بودن ناوگان ماشــین‌آلات معدنی کشــور باعث شده اســت که علاوه بر چالش تامین قطعات و مشکلات مربوط به آن، مصرف سوخت، روغن و هزینه تمام‌شده نیز نسبت به ماشین‌آلات روز افزایش یابد و این بخش را با مشــکلاتی روبه‌رو کند. در کنار این چالش‌ها، ممنوعیت واردات ماشــین‌آلات دست‌دوم معدنی با عمر بیش از ۵ ســال نیز، موجــب ایجاد انحصار و بالاتر بودن نرخ ماشــین‌آلات معدنی مستعمل در داخل کشور حتی از قیمت‌های جهانی می‌شود. توجه به داخلی‌سازی مواد، قطعات و ماشین‌آلات یکی از الزامات تحقق جهش تولید در بخش معادن و صنایع‌معدنی اســت که نیازمند انجام اقدام‌های سیاستی و اجرایی کوتاه‌مدت، میان‌مدت و بلندمدت اســت. اما انتظار می‌رود همزمان واردات با هدف تامین نیاز داخلی نیز جزو اولویت‌های سیاست‌گذاران باشد. چندی پیش مدیرکل دفتر صنایع ماشین‌آلات معدنی و راهسازی وزارت صنعت، معدن و تجارت ضمن تاکید بر سیاســت‌های کلی نظام، قوانین مصوب مجلس و دستور صریح وزیر مبنی بر استفاده از ظرفیــت و توانمندی تولیدات داخلی برای تامین ماشــین‌آلات معدنــی، اظهار کــرد: از ابتدای امســال تاکنون، ۳ هــزار و ۱۰۰ ماشــین‌آلات معدنی و راهسازی در کشــور تولید شده‌اند که این میزان تا پایان سال به ۴ هزار و ۵۰۰ دستگاه می‌رسد. جمشیدوند بااشــاره به رشــد ۳۴ درصــدی در تولید ماشــین‌آلات معدنی و راه‌ســازی در چند ماه اخیر، گفت: البتــه ظرفیت و توانمندی در ســطح کشــور بیش از این عدد اســت و در صورت تامین منابع و تسهیلات، تعداد بیشتری از ماشین‌آلات را تولید خواهیم کرد.

در همین حال، رضا محتشمی‌پور، معاون امور معادن و فرآوری مواد وزارت صنعت، معدن و تجارت نیز رشــد ۵ درصدی عملیات معدنکاری را در ســال گذشــته، مویــد بهبود در شــرایط تامین ماشین‌آلات معدنی دانسته است.

> خرید ماشین‌های خارجی‌کارکرده نیز چالش‌هایی را به‌دنبال دارد؛ از جمله آنکه مصرف سوخت آنها بالاتر است، علاوه‌براین، ماشین‌آلات یادشده با گذشت زمان نه‌چندان طولانی فرسوده می‌شوند

ارتقای بهره‌وری از دریچه‌ای جدید



سعید عســکرزاده، فعال بخش معدنی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: ممنوعیت ورود ماشین‌آلات معدنی طی سال‌های گذشته روند فعالیت در معادن و فعالیت‌های اســتخراجی را تحت‌تاثیر منفی قرار داده و تــداوم این ممنوعیت برای چندین ســال متوالی، رفع آن را مشکل کرده است، چراکه برآورد می‌شود در حال حاضر برای تامین نیاز بخش معدن، چند ده هزار ماشین معدنی نیاز است.

وی افزود: تامین ماشــین‌آلات معدنی متناســب با نیاز معدنکاران به‌منزلــه ارتقای بهره‌وری در عملیات معدنکاری اســت. بدون تردید سطح ماشــین‌آلات مورداستفاده در کشــور ما از استانداردهای روز جهانی به‌مراتب پایین‌تر اســت. این عقب‌ماندگی در حالی است که ســطح فناوری به‌کار رفته در ماشین‌آلات معدنی، به‌طورمداوم ارتقا می‌یابد. در دنیای کنونی تولید ماشــین‌آلات برای اجرای معدنکاری در اعماق و همچنین ماشین‌های خودران و...، موردتوجه قرار گرفته، اما فعالیت‌های معدنکاری ایران از این رقابت بســیار عقب مانده‌اند.

بدون تردید رفع این عقب‌ماندگی زمانبر و هزینه‌بر است.

این فعــال بخش معدنی افــزود: رفع کمبودهــای حاکم بر حوزه ماشــین‌آلات معدنی نیازمند تامین ارز و همچنین ارائه تسهیلات به فعالان این بخش اســت. چنانچه این مقدمات فراهم شــود، می‌توان با تکیه بر ظرفیت‌های بخش معدن، مســیر توسعه صنایع وابسته به معادن را فراهم کرد.

ایــن فعال بخــش معدنی افزود: تکیه بر تــوان داخلی برای تامین ماشین‌آلات معدنی، اولویت دارد؛ بااین‌وجود باید اقرار کرد که صنایع داخلی تنها توان تامین ۱۰ درصد نیاز کشــور به ماشین‌آلات معدنی را دارند. علاوه‌براین، در موارد متعددی کیفیت ماشــین‌آلات معدنی خارجی به‌مراتب بالاتر از نمونه‌های مشــابه داخلی اســت. در چنین شرایطی، ممنوعیت یا دشواری در مسیر واردات ماشین‌آلات معدنی خارجی به‌منزله تحمیل فشار به معدنکاران است و از بهره‌وری تولید در این بخش به‌شدت می‌کاهد.

عســکرزاده گفت: کیفیت پایین ماشین‌آلات معدنی داخلی موجب می‌شود که ماشین‌های دست‌دوم در مقایســه با نمونه‌هــای داخلی ارجحیــت داشــته باشــند. البته خرید ماشین‌های خارجی کارکرده نیز چالش‌هایــی را به‌دنبال دارد؛ از جمله آنکه مصرف ســوخت در آنها بالاتر است. این ماشــین‌آلات با گذشت زمان نه‌چندان طولانی فرسوده می‌شــوند. تعمیر ماشین‌آلات فرسوده نیازمند قطعات است که به‌آســانی یافت نمی‌شــود و نرخ بالایــی دارد، بنابراین چنانچه امکانی برای خرید ماشــین‌های معدنی نو فراهم شــود، بســیاری از کمبودهای این حوزه مرتفع خواهد شد یا به‌بیان دیگر، امکانی برای ارتقای سطح بهره‌وری در حوزه معدن مهیا خواهد شد.

> ماشین‌آلات معدنی ایرانی عموما از کیفیت مشابه نمونه‌های خارجی برخوردار نیستند. علاوه‌براین، در موارد متعددی بهای فروش آنها به‌مراتب گران‌تر از نمونه‌های مشابه خارجی است

ایجاد محدودیت با شعار داخلی‌سازی



حســن حسینقلی، فعال بخش معدنی در گفت‌وگو با صمت اظهار کرد: از ســال ۱۳۹۹ شــاهد اعمال محدودیت‌های جــدی در روند واردات ماشــین‌آلات معدنی به کشــور بوده‌ایم. این دســت اقدامات عمومــا با هدف حمایت از تولید داخلی انجام می‌شــود. بدون تردید چنانچه ماشین‌آلات معدنی موردنیاز فعالان حوزه معدن با کیفیت و نرخ مناسب در کشور تولید شود، اولویت فعالان صنعتی و اقتصادی نیز به خرید آنها اختصاص می‌یابد، اما باید اقرار کرد که ماشین‌آلات معدنــی ایرانی عموما از کیفیت مشــابه نمونه‌های خارجی برخوردار نیستند. علاوه‌براین، در موارد متعددی بهای فروش آنها نیز به‌مراتب گران‌تر از نمونه‌های مشابه خارجی است.

حسینقلی افزود: ماشین‌آلات معدنی طیف بسیار گسترده‌ای دارند و بخش بزرگی از نیاز معدنکاران در داخل کشور تولید نمی‌شود. در نتیجه ممانعت‌هایی که در این سال‌ها از ورود ماشین‌آلات معدنی به کشور انجام شده، تنها به‌ضرر فعالان بخش معدنی و تحمیل خسارت به اقتصاد منتهی شده است.

این فعال بخــش معدنی گفت: باوجودی کــه ادعای تولید برخی مدل‌های ماشــین‌آلات معدنی در کشور می‌شــود، اما باید اقرار کرد که این صنعت در کشور ما همچنان متکی به واردات است. در واقع تولیدکنندگان ماشین‌آلات معدنی را باید مونتاژکار نامید.

وی افــزود: حمایــت از تولید داخل باید در اولویت باشــد، اما این حمایت به چه قیمتی ممکن اســت؟ بدون تردیــد دولت نمی‌تواند به بهای تحمیل خســارت جدی بــه معادن، آنهــا را وادار به خرید ماشین‌آلات معدنی کند. این‌دست اقدامات خسارت‌های جدی را به صنایع تحمیل می‌کند و تجدیدنظر در آن ضروری به‌نظر می‌رســد. به‌بیــان دیگر، باید تاکیــد کرد که حمایت از تولیــد داخلی باید در اولویت باشــد، اما از سازندگان ماشین‌آلات معدنی نیز انتظار می‌رود محصولاتی بــا کیفیت بالاتر تولید کنند تا هر دوســوی این معامله راضی باشــند. حســینقلی گفت: ماشــین‌آلات معدنی مورداستفاده در کشــور قدیمی هســتند، همین موضوع نیز لطمــات جدی را به تولید تحمیل می‌کند. ماشین‌آلات فرسوده هزینه تعمیر و نگهداری بالایی دارند، به‌این‌ترتیب از یک‌سو بــا خرابی مــداوم ایــن تجهیزات، بار مالی قابل‌توجهــی به صاحبان معادن بــرای تعمیــر و همچنین در دوره خــواب این ماشــین‌آلات تحمیل می‌شود. از سوی دیگر نیز، مصرف ســوخت در این ماشــین‌آلات به‌مراتب بالا اســت و در عمل هزینه‌هــای بالایی را به اقتصاد تحمیل می‌کند؛ بنابراین، تجدیدنظر در این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

وی افزود: در مواردی خرید ماشــین‌آلات دســت‌دوم در قیاس با نمونــه داخلــی آن ارجحیت دارد، چراکــه نمونه خارجــی باوجود کارکرده بودن، کیفیت مناســبی دارد و نرخ آن نیز پایین‌تر است. از مجموع موارد یادشــده می‌توان این‌طور برداشت کرد که تجدیدنظر در سیاست‌های حاکم بر بخش واردات ماشین‌آلات معدنی باتوجه به واقعیات حاکم بر این بخش ضروری است.

سخن پایانی

طبق آمار رســمی ســامانه کاداستر، ۳۷ هزار دســتگاه معدنی در سراســر کشور فعال است، از این میزان، حدود ۱۸هزار دستگاه عمر بالای ۲۰ تا ۳۰ ســال دارند. بنابراین، می‌توان این‌طور ادعا کرد که طبق استانداردهای جهانی، کمابیش کل ناوگان ماشین‌آلات معدنی کشور فرسوده اســت. برای رفع این دست کمبودها نیازمند تسهیل ورود ماشــین‌آلات معدنی به کشور هستیم. امکان ورود ماشین‌آلات کارکرده اما با عمر پایین، بخشی از این کمبود را مرتفع می‌کند. در ادامه انتظار می‌رود زمینه تامین قطعات و لوازم‌یدکی ماشــین‌آلات معدنی خارجی فراهم شود. در حال حاضر هیچ نمایندگی رسمی در کشور برای تامین لوازم‌یدکی ماشین‌آلات وجود ندارد.

در ســال‌های اخیر به تامین ماشــین‌آلات معدنی با تکیه بر توان داخلی تاکید شده، اما باید خاطرنشان کرد که ظرفیت داخلی در این بخش محدود است، در نتیجه نباید با تکیه بر توانی که وجود ندارد، موانع جدیدی در مســیر فعالیت‌های معدنی ایجاد کرد. به‌ویژه آنکه فعالیت‌های معدنی، حلقه نخســت بســیاری از کسب‌وکارها هستند و بروز مانع در مســیر فعالیت آنها، به‌منزله تحمیل فشــار به اقتصاد خواهد بود. گفتنی اســت، طبق اهداف مشخص‌شده برای لجستیک مواد معدنی اســتخراج و فرآوری‌شده تا ســال ۱۴۰۴، بخش معدن کشور نیازمند ورود ۲۵ هزار دستگاه ماشین معدنی جدید است، اما تاکنون چنین هدفی میسر نشده، بنابراین با چشم‌انداز بخش معدن در سال ۱۴۰۴ فاصله زیادی داریم.

نگاهی کوتاه به باب‌المندب

عبور ۳۵درصد نفت صادراتی جهان

مهم‌ترین

تنگه هرمز

باب‌المندب

عبور بیشترین نفت صادراتی اروپا

کانال سوئز

تنگه مالاکا

از میان ۹ تنگه و شاهراه آبی مهم دنیا

تهدید بزرگ اقتصادی برای مصر

افزایش قیمت نفت بین ۵ تا ۱۵ دلار در هر بشکه

بسته شدن باب‌المندب

عبور سالانه ۲۱ هزار کشتی

عبور روزانه حدود ۳.۸ میلیون شبکه نفت برابر با ۶ تا ۷ درصد تجارت جهانی

باب‌المندب

تنگه آبی میان یمن و جیبوتی

اینفوگرافی: سامان شرف‌الدین

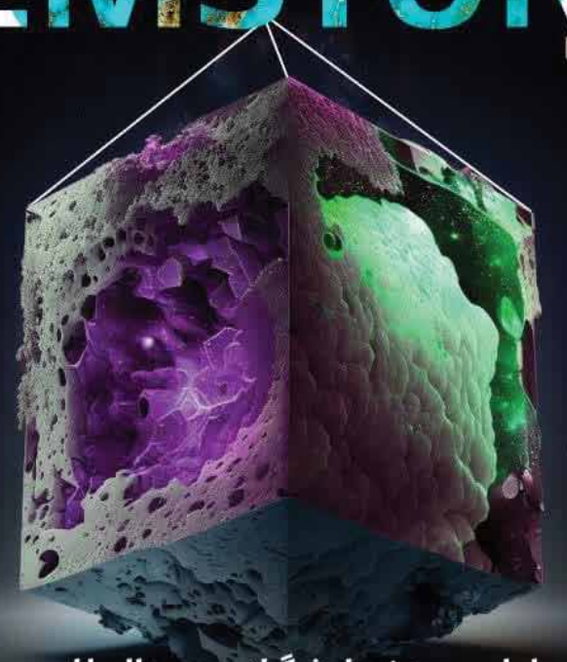
صمت
صنعت معدن تجارت

واحد سمعی بصری روزنامه صمت (صنعت، معدن، تجارت)
با همکاری شرکت هوراند افتتاح شد و آماده ارایه
خدمات به ادارات و سازمان‌ها و نهادها میباشد



رضا نجفی ۰۹۱۲۳۱۹۰۷۴۵ - علی شمیرانی ۰۹۱۲۲۰۲۴۴۶۲
روابط عمومی صمت: ۸۸۱۰۵۳۰۶(۰۲۱)

GEMSTONE
IRANGEMEX
IMIDRO
شماره مجوز سازمان توسعه تجارت ایران: ۱۴۰۱/۳۲۰/۵۰۴۶۷
www.iranfair.com
طلا، جواهر



اولین نمایشگاه بین‌المللی
گوهرسنگ‌ها
ماشین‌آلات، تجهیزات و صنایع وابسته
۱۲ لغایت ۱۵ اسفندماه ۱۴۰۲
ساعت بازدید ۹ الی ۱۶
محل دائمی نمایشگاه‌های بین‌المللی تهران
ستاد برگزاری: شرکت رستاک پادویژن ۷-۸۸۳۴۶۴۵۵-۰۲۱
The 1th International Exhibition of
GEMSTONE 1
Machinery, Equipment & Related Industries
02-05 March, 2024 Opening Hours: 09-16
Tehran International Permanent Fairground
Organizer: Rastak Padvision Co.:+982188346455-7
www.rastak-expo.com gemiran@rastak-expo.com
rastakgem.events +98 912 029 5792 +98 938 029 5792

صمت آثار تنش‌های دریای سرخ بر تجارت جهانی را بررسی کرد

تجارت، غرق در آتش انتقام

کیمیا ملکی
editor@smtnews.ir



حمله به دریای سرخ؛ اتفاقی که پس از کرونا، در رتبه دوم عوامل تاثیرگذار بر تجارت جهانی جای گرفته است. از ابتدای دی با ادامه حملات اسرائیل به غزه، ارتش یمن در حمایت از مقاومت ملت فلسطین در نوار غزه، چند کشتی صهیونیستی یا کشتی‌های عازم سرزمین‌های اشغالی را در دریای سرخ و تنگه باب‌المندب هدف قرار داد. یمنی‌ها با همین دیدگاه از اواسط اکتبر تعدادی پهپاد و موشک را به سمت کشتی‌های تجاری در دریای سرخ و همچنین کشتی‌های جنگی در حال گشت‌زنی در این پهنه آبی شلیک کرده‌اند. ناامنی ایجادشده در دریای سرخ، غول‌های بزرگ حمل‌ونقل جهان از جمله MSC، Maersk، CMA CGM و Hapag-Lloyd را مجبور کرده تا مسیر انتقال محموله‌ها را به جنوب افریقا تغییر دهند و از عبور از خلیج عدن و کانال سوئز اجتناب کنند. این اتفاق و تغییر مسیر، با افزایش مسافت آسیب بزرگی را برای تجارت جهانی در پی خواهد داشت، زیرا در ۲۳ مارس ۲۰۲۱ با مسدود شدن کانال سوئز به‌وسیله کشتی کانتینری اورگیون به‌مدت ۶ روز خسارت زیادی به دولت مصر و در ادامه به تجارت جهانی وارد شد که افزایش قیمت‌هایی را رقم زد. حال باید دید ناامنی دریای سرخ که افزایش هزینه حمل‌ونقل را نیز به همراه دارد، چه آثاری برای تجارت خارجی خواهد داشت.

ناامنی اصلی‌ترین مسیر عبوری جهان

کانال سوئز آبراهی ساختگی در مصر به درازای ۱۹۲ کیلومتر است که دریای مدیترانه را به دریای سرخ پیوند می‌دهد. کار ساخت کانال سوئز پس از یک‌دهه، در سال ۱۸۶۹ میلادی خاتمه یافت. آبراه سوئز به‌عنوان میانبری برای کشتی‌ها و قایق‌هایی که از بندرهای قاره اروپا و امریکا به سمت بندرهای جنوب شرق آسیا، شرق افریقا و قاره اقیانوسیه در رفت‌وآمد هستند، ساخته شده تا این کشتی‌ها ناچار به دور زدن قاره افریقا یا انتقال زمینی بارها نباشند. کانال سوئز سریع‌ترین مسیر کشتیرانی بین اروپا و آسیا است. این کانال یکی از منابع اصلی درآمد ارزی کشور مصر پس از اهرام مصر است و حدود ۱۲ درصد کل تجارت دریایی دنیا از این کانال انجام می‌شود.

سالانه حدود ۱۹ هزار کشتی از کانال سوئز عبور می‌کنند؛ در نتیجه این کانال یکی از اصلی‌ترین مسیرهای عبوری جهان به‌ویژه برای انتقال سوخت‌های فسیلی و کالاها میان آسیا و اروپا محسوب می‌شود. دولت مصر بابت عوارضی که از کشتی‌های عبوری از کانال دریافت می‌کند، تاکنون میلیاردها دلار عایدی داشته است.

شرکت حمل‌ونقل و خدمات لجستیک «Kuehne and Nagel» که دفتر آن در سوئیس قرار دارد، اعلام کرد ۱۰۳ کشتی پیش از این مسیر خود را تغییر دادند و پیش‌بینی می‌شود نفتکش‌های بیشتری از مسیر دماغه امیدنیک در افریقای جنوبی عبور کنند.

«مایکل الدویل» یکی از اعضای هیأت مدیره این شرکت اظهار کرد: پیش‌بینی می‌شود سفرهای طولانی بر ۲۰ درصد ترافیک دریایی جهان تاثیر بگذارد و موجب تاخیرهایی شود.

همچنین مسیر نفتکش‌ها و کشتی‌های حامل گاز تغییر کردند. شرکت بریتیش پترولیوم (BP) اعلام کرد مسیر کشتی‌های نفت و گاز خود را تغییر داده است. شرکت نروژی «Hoegh Autoliners» نیز اعلام کرد پس از آنکه اداره دریایی نروژ خطر در دریای سرخ را بالاترین سطح رساند، حمل‌ونقل‌ها از دریای سرخ را به حالت تعلیق در آورده است.

همچنین شرکت‌های مختلف دیگری از جمله شرکت دانمارکی حمل‌ونقل و خدمات لجستیک «Maersk»، شرکت بلژیکی حمل‌ونقل «Euronav»، گروه فرانسوی حمل‌ونقل « CMA CGM» و شرکت آلمانی حمل‌ونقل «Hapag-Lloyd» تصمیم گرفتند موقتا از عبور از دریای سرخ خودداری می‌کنند.

این موارد در حالی بیان می‌شود که پیش از این ارتش یمن تاکید کرد دریانوردی در دریای سرخ برای تمامی کشتی‌ها به‌استثنای کشتی‌های رژیم اشغالگر صهیونیستی تا پایان حملاتش علیه کودکان و غیرنظامیان بی‌دفاع در غزه، ایمن و بی‌خطر خواهد بود.

افزایش ۴ برابری کرایه حمل‌ونقل

مسعود پل‌مه، دبیر انجمن کشتیرانی و خدمات وابسته درباره تنش ایجادشده در دریای سرخ به صمت گفت: حداقل ۴۰ درصد تجارت جهانی از طریق کانال سوئز صورت می‌گیرد و بیش از ۶۰ درصد سوخت‌های فسیلی مشتمل بر نفت و گاز متکی به تردد از این آبراه برای رسیدن به بازارهای هدف است. باب‌المندب نیز دریچه ورود به سوئز است. باتوجه به تنش موجود و مخاطراتی که کشتی‌های متردد در این مسیر را تهدید می‌کند، ترجیح بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی کشتیرانی این است که ریسک اتفاقات نظامی یا تهدیدهایی که منجر به توقیف یا آسیب کشتی می‌شود را نپذیرند و مسیر طولانی‌تر را انتخاب می‌کنند. وی با اشاره به افزایش هزینه حمل‌ونقل در پی این تغییر مسیر اظهار کرد: کشتی‌ها از دماغه امیدنیک با دور زدن قاره افریقا به سمت امریکا یا اروپا می‌روند، اما در پی این تغییر مسیر و افزایش زمان، هزینه حمل‌ونقل در برخی موارد افزایشی ۱۰۰ درصدی داشته است. در نتیجه با یک تنش قیمتی در کرایه حمل مواجهیم.

انباشت کالا و افزایش هزینه

پل‌مه با اشاره به افزایش زمان مراودات تجاری بیان کرد: سرویس‌هایی که برای حرکت کشتی‌ها در نظر گرفته می‌شود یک بازه زمانی افزایشی تا ۲۵ روز دارند. در واقع اگر برای تردد کشتی از چین به اروپا و بازگشت آن یک بازه زمانی ۸۰ روزه را در نظر گرفته باشیم، با شرایط فعلی ۵۰ روز به مدت زمان رفت‌وبرگشت افزوده شده است. در نتیجه این روند با انباشتی از کالاها در بنادر مبدا حمل دریایی که غالبا چین است مواجه می‌شویم. این انباشت هزینه مضاعف ایجاد کرده و در نهایت مدت زمان اقتصادی برای بارگیری کشتی و حرکت به مقصد از دست می‌رود.

کشتی‌ها مجبور به تغییر مسیر

دبیر انجمن کشتیرانی و خدمات وابسته در بیان راهکارهایی برای جبران این خسارت‌ها گفت: بهترین راهکار افزایش تعداد کشتی‌ها است تا خلأ ترانزیتی پوشش یابد. البته با شرایطی که در فعالیت‌های کشتیرانی وجود دارد این میزان کشتی موجود نیست. در نتیجه باز هم به‌زودی شاهد افزایش چند برابری کرایه حمل خواهیم بود، زیرا صاحبان کالا برای حمل سریع‌تر به‌ویژه برای کالاهایی که شرایط ویژه‌ای دارند، هزینه بیشتری را پرداخت می‌کنند. در نتیجه ممکن است کرایه حمل تا ۴ برابر نرخ موجود افزایش یابد. وی درباره تاثیر این افزایش نرخ بر کرایه حمل حوزه خلیج‌فارس نیز بیان کرد: کرایه به مقصد خلیج‌فارس ثابت می‌ماند و آسیبی نخواهد دید. البته اکنون کرایه‌ها ضریب افزایشی داشته، اما در مقابل ضریب افزایش کالاها از کانال سوئز ناچیز بوده است. نقطه آسیب‌پذیری ایران اینجا است که اگر شرایط بحرانی سوئز ماندگار شود، بی‌شک خلیج‌فارس نیز دچار چالش افزایش نرخ حمل‌ونقل خواهد شد. دبیر انجمن کشتیرانی و خدمات وابسته افزود: خلاف آنچه اعلام می‌شود، تعداد کشتی‌هایی که مجبور به دور زدن افریقا هستند، بیش از ۲۰ درصد است، زیرا تعداد بسیاری از سهام شرکت‌های چندملیتی به‌نوعی در اختیار رژیم صهیونیستی است.



مسدودی ۱۰۰ درصدی

پل‌مه با اشاره به پیشینه مسدود شدن کانال سوئز در سال ۲۰۲۱ نیز اظهار کرد: مشکلات انسدادی که در سال ۲۰۲۱ به‌وجود آمد، قابل رفع بود و با تنش فعلی تفاوت دارد، زیرا ممکن است این چالش‌ها، شرایط را برای مسدودی ۱۰۰ درصدی آماده کند.

دبیر انجمن کشتیرانی و خدمات وابسته با ابراز تأسف از سیاست‌هایی که منجر به آسیب جهانی می‌شود، گفت: جامعه جهانی به‌علت سیاست‌های غلط، آسیب‌های ۱۰۰ درصدی می‌بیند. متاسفانه به‌جای اینکه یک کشور فدای حفظ امنیت اقتصادی دنیا شود، اقتصاد بین‌المللی فدای رفتارهای یک کشور شده است.

تغییر مسیر و افزایش زمان حمل کالا، موجب افزایش ۱۰۰ درصدی هزینه حمل‌ونقل شده است

ترافیک مسیر تنها ۲۰ درصد کاهش یافت

مجیدرضا حریری، رئیس اتاق ایران و چین با اشاره به جنگ‌های منطقه‌ای و ناامنی‌های موجود به صمت گفت: بی‌شک تاجر علاقه‌مند به جهانی است که در صلح و امنیت کامل باشد، زیرا به این واسطه بازار خرید و فروش رونق خواهد گرفت، اما واقعیت دنیا از گذشته تاکنون این نبوده و قدرت‌های سیاسی اجازه چنین امنیتی را در دنیا نمی‌دهند.

وی درباره تاثیر تنش اخیر دریای سرخ بر تجارت جهانی نیز اظهار کرد: مسیر تردد بخش قابل‌توجهی از کامودیتی‌ها از دریای سرخ و تنگه باب‌المندب است و نخستین تاثیر ناامنی دریای سرخ در نرخ بیمه و هزینه حمل‌ونقل نمایان می‌شود و زمان و هزینه مبادله افزایش می‌یابد. برای مثال اکنون هزینه حمل بار از چین به ایران حدود ۲ برابر شده است.

حریری با اشاره به اهمیت کانال سوئز در تجارت جهانی بیان کرد: اکنون بسیاری از کشتی‌ها به‌واسطه تنش‌های موجود به‌جای عبور از دریای سرخ و کانال سوئز افریقا را از طریق دماغه امیدنیک دور می‌زنند، این در حالی است که پیش از احداث کانال سوئز، کشتی‌ها برای رفتن از اروپا به آسیا، ناچار بودند تا دماغه امیدنیک در جنوبی‌ترین بخش قاره افریقا پیش بروند.

شوکی بزرگ در تجارت

رئیس اتاق ایران و چین با تاکید بر اینکه این تنش خسارت زیادی برای تجارت ایران نخواهد داشت، افزود: نمی‌توان به‌صورت خاص آسیب‌پذیرترین کشور از این حملات و ناامنی را نام برد، اما بی‌شک مصر به‌عنوان کشوری که از کانال سوئز درآمد خوبی کسب می‌کند، در این جریان آسیب بسیاری خواهد دید. در کل این ضرر و زیان تاثیر کمتری بر مبادلات ایران خواهد داشت و کشورهای اروپایی و حوزه مدیترانه بیشترین آسیب را از این تنش خواهند دید.

وی با اشاره به مسدود شدن کانال سوئز در سال ۲۰۲۱ نیز اظهار کرد: مسدود شدن کانال سوئز در سال ۲۰۲۱ ناشی از یک حادثه دریایی بود که ۱۰۰ درصد مبادلات آن منطقه را برای ۶ روز مختل کرد،، این در حالی است که اکنون بنا بر اطلاعات به‌دست آمده تنها ۲۰ درصد ترافیک مسیر کاهش یافته و همچنان ۸۰ درصد از این مسیر استفاده می‌کنند، اما در ادامه ممکن است این اعداد تغییر کنند. حریری درباره تاثیر این تنش بر نرخ کالاهای وارداتی گفت: اکنون شوک بزرگی ایجاد شده و نمی‌توان از حالا نتیجه‌ای برای آن در نظر گرفت، اما در کل هنگامی که آتش جنگ در منطقه روشن می‌شود، خسارت آن تنها مختص یک کشور نیست و تمام دنیا از آثار زیانبار آن آسیب خواهند دید.



جایگزینی برای کانال سوئز نیست

رئیس اتاقبازرگانی مشترک ایران و چین با تاکید بر اینکه جایگزینی برای کانال سوئز نخواهد بود، گفت: سال‌ها است که در حال تامین کریدورهای زمینی جایگزین هستند و بارها تلاش شد تا در مسیرهایی به موازات کانال سوئز، کانال‌های دیگری احداث شود اما هیچ یک جای آن را نمی‌گیرد.حتی در برنامه‌های توسعه‌ای عربستان نیز احداث کانالی به موازات کانال سوئز وجود دارد، اما قدمت کانال سوئز به زمان هخامنشیان بازمی‌گردد و نمی‌توان به‌راحتی برای آن جایگزینی پیدا کرد.

بسیاری از کشتی‌ها به‌واسطه تنش‌های موجود به‌جای عبور از دریای سرخ و کانال سوئز، افریقا را از طریق دماغه امید دور می‌زنند

سخن پایانی

بسته شدن تنگه باب‌المندب به افزایش ۵ تا ۱۵ دلاری نرخ هر بشکه نفت منجر شده و مانع ورود نفتکش‌ها از خلیج‌فارس تا کانال سوئز می‌شود.

در هر حال افزایش هزینه‌های حمل‌ونقل با افزودن ۶ هزار مایل دریایی برای فرآیند حمل‌ونقل باعث می‌شود هزینه‌های مضاعفی به حمل‌ونقل تحمیل شود.

بی‌شک این موضوع بر نرخ نهایی کالاها تاثیر دارد و چالشی بزرگ برای تجارت جهانی خواهد بود.

روی خط خبر

پیگیری تجارت ترجیحی با ازبکستان

هیات تجاری ایران پیش از سفر وزیر صمت به کشور ازبکستان به این کشور سفر کرد و ضمن بازدید از مرکز تجاری ایران در ازبکستان و شرکت‌های ازبکستانی، پیش‌مذاکراتی برای گسترش روابط تجاری و صنعتی صورت داد. در این سفر ۴ کمیته معدن، خودرو، تجارت و صنعت و خدمات به سرپرستی ۴ معاون وزیر تشکیل و تفاهماتی به‌منظور تولید مشترک و سرمایه‌گذاری با ازبکستان انجام شد. اکبر گداری، مدیرکل دفتر روسیه و قفقاز سازمان توسعه تجارت با اشاره به سفر رئیس‌جمهوری به کشور ازبکستان در آبان برای حضور در اجلاس سران اکو و دیدار ایشان با رئیس‌جمهوری ازبکستان گفت: در راستای تفاهمات صورت‌گرفته وزیر صمت نیز در رأس یک هیات به‌منظور توسعه روابط تجاری به ازبکستان سفر کرد. به‌گفته او این سفر در راستای دعوت وزیر اقتصاد و سرمایه‌گذاری ازبکستان انجام شد و پیگیری موضوع تجارت ترجیحی با ازبکستان در دستور کار مقامات کشور در سفر به ازبکستان قرار دارد. گداری افزود: هیات تجاری ایرانی در حوزه‌های خودرو، معدن، لوازم خانگی، تجهیزات پزشکی، خدمات فنی و مهندسی و انرژی و در قالب بیش از ۲۰ شرکت با حضور ۴ معاون وزیر به کشور ازبکستان سفر کرده است. به گزارش روابط عمومی سازمان توسعه تجارت ایران، مدیرکل دفتر روسیه و قفقاز سازمان توسعه تجارت همچنین ادامه داد: بازدید از مرکز تجاری ایران در ازبکستان و آشنایی شرکت‌ها با فضای این مرکز و امکانات و تسهیلات موجود بخشی از برنامه سفر به این کشور بود. به‌گفته او در این سفر و در قالب دیدارهای صورت‌گرفته، تفاهماتی در حوزه لوازم خانگی و تجهیزات پزشکی به‌منظور تولید مشترک و سرمایه‌گذاری انجام شد.

در ادامه همچنین برخی شرکت‌ها در حوزه خودرو، معدن و تجهیزات پزشکی از مرکز نوآوری ایران بازدید کردند و تفاهماتی صورت گرفت.

گداری با بیان اینکه موضوع تجارت ترجیحی با ازبکستان موردبحث و بررسی قرار خواهد گرفت، گفت: در این سفر ۴ کمیته معدن، خودرو، تجارت و صنعت و خدمات به سرپرستی ۴ معاون وزیر تشکیل شد. همچنین در حوزه معدن با حضور معاون معدنی وزیر صمت، جلساتی صورت گرفت و از معادن ازبکستان بازدید به عمل آمد.

مدیرکل دفتر روسیه و قفقاز سازمان توسعه تجارت ادامه داد: در حوزه خودرو معاون خودرویی وزیر صمت به همراه مدیران خودروسازان بزرگ کشور و انجمن قطعه‌سازان دیدارهایی با مقامات ازبکستانی داشتند و از یکی از شرکت‌های خودروسازی این کشور بازدید کردند و تفاهماتی در حوزه خودرو و قطعه‌سازی صورت گرفت.

در این سفر هیات تجاری ایرانی همچنین جلساتی را با اتاق بازرگانی، انجمن‌های ذی‌ربط، اتحادیه نساجی، تجهیزات پزشکی و ازبکستان در دستور کار داشت و بازدیدها و تفاهماتی در این راستا انجام شد.

تجارت آزاد با ونزوئلا، سوریه و پاکستان در دستور کار است

مهدی ضیغمی، رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران در همایش معرفی ظرفیت‌ها، اهداف و برنامه‌های ششمین نمایشگاه توانمندی‌های صادراتی ایران با بیان اینکه برگزاری نمایشگاه ایران‌اکسپو ۲۰۲۴ این امکان را فراهم می‌کند که تجار بتوانند به بازارهایی که پیش از این سهمی از آنها نداشتیم، دست یابند، اظهار کرد: ایران‌اکسپو ۲۰۲۴ مهم‌ترین رویداد تجاری کشور محسوب می‌شود که در آینده کشور ثبت خواهد شد تا به‌طور سالانه برگزار شود.

وی با اشاره به برنامه‌ریزی برای افزایش کیفیت و تبادلات مالی با مهمانان حاضر در نمایشگاه، تصریح کرد: به سفیران مستقر در کشورهای جهان ابلاغ شده تا به شناسایی و مذاکره با تجار بازارهای هدف برای حضور در نمایشگاه اقدام کنند. به‌دنبال حضور کشورهای بیشتر از دوره قبل هستیم. رئیس سازمان توسعه تجارت ایران با بیان اینکه کل دولت از جمله مقامات ارشد و وزرا در این نمایشگاه حضور خواهند داشت، اظهار کرد: قصد داشتیم میزبان ۵۰۰۰ مهمان باشیم، اما ظرفیت‌های تهران اجازه میزبانی بیش از ۳۰۰۰ نفر را نمی‌دهد. نمایشگاه ایران‌اکسپو برای نخستین بار در این حجم برگزار شد، به همین دلیل برنامه‌ریزی شده تا پیش از برگزاری تجار ارتباط بگیرند و در نشست‌های B۲B این رویداد با یکدیگر ملاقات کنند تا منجر به قراردادهای تجاری شود. به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی سازمان توسعه تجارت ایران، ضیغمی با بیان اینکه در پنجمین نمایشگاه ایران‌اکسپو قراردادهای خوبی به امضا رسیده، اظهار کرد: بعد از نمایشگاه قبلی در صادرات روند مناسبی شکل گرفت و با برخی کشورهایی که در گذشته تجارت نداشتیم، قراردادهایی به امضا رسید و سهمی از بازار در اختیار کالاهای ایرانی قرار گرفت.

این مقام مسئول با بیان اینکه در کشور امضای توافقات تجارت آزاد و ترجیحی در دستور کار قرار گرفته، ابراز امیدواری کرد که توافقنامه اتحادیه اقتصادی اوراسیا طی ۶ ماه آینده در مجلس شورای اسلامی به تصویب برسد و گفت: تجارت آزاد با کشورهای ونزوئلا، سوریه، پاکستان و یک کشور اروپای شرقی و تجارت ترجیحی با اندونزی و برخی کشورهای آسیای شرقی در دستور کار قرار دارد و تجارت آزاد با پاکستان نیز در مرحله تنظیم فهرست کالاها است. همچنین برای توسعه تجارت با افریقا موضوع افزایش تعداد کشتی در دستور کار قرار دارد. ضیغمی همچنین ابراز امیدواری کرد که زیرساخت‌ها برای نمایشگاه سال آینده افزایش یابد تا مهمانانی بیشتر فرصت حضور پیدا کنند و هیات‌های عالی‌رتبه و تجار از کشورهای هدف به ایران دعوت شوند. وی افزود: با برگزاری نمایشگاه ایران‌اکسپو سهمی از بازار کشورهایی را که تاکنون به‌دلیل بعد مسافت نمی‌توانستیم به آنها دست یابیم، در اختیار گرفتیم؛ به همین دلیل این رویداد مهم هزینه دسترسی به کشورها را برای ورود به بازارهای کاهش می‌دهد.

چرا خطر کمبود آب در کشور جدی است؟

چشم‌انتظار راهکارهای عملیاتی

گروه گزارش
editor@smtnews.ir



گرمای سراسری در ایران نمود بیشتری داشته، زیرا بی‌مبالاتی در مصرف آب به‌ویژه در حوزه کشاورزی، صنعت و برداشت‌های بی‌رویه از دریاچه‌ها، کشور را دچار چالش جدی و خالی شدن بیش از ۷۰ درصد سدهای کشور وضعیت بحرانی ایجاد کرده است. پایان پاییز با کم‌بارشی و آغاز زمستان با هوایی سرد و خشک خبرهای خوشی در راه ندارد و حاکی از کم‌آبی و خشکسالی تابستان آینده دارد؛ تا جایی که از هم‌اکنون مسئولان به فکر برنامه‌ریزی برای مقابله با خشکسالی و تامین آب موردنیاز مردم افتاده‌اند. به‌گفته مسئولان و طبق برآوردهای انجام‌شده، ۷۰ درصد دشت‌های کشور در محدوده بحرانی قرار دارند و معاون راهبری شرکت مهندسی آب و فاضلاب کشور اعلام کرد، بارش‌های خوب پاییزی که پیش‌تر پیش‌بینی شده بود، محقق نشده است. ایران وارد چهارمین سال خشکسالی شده و از آغاز امسال تاکنون، تنها ۳۶ میلیمتر بارندگی داشته است. ادامه این روند، وضعیت آبی کشور را بغرنج‌تر می‌کند. بارندگی در سال‌های اخیر کمتر شده تا حدی که میانگین بارش‌های بلندمدت کشور ۲.۶۳ میلیمتر و اختلاف بارش میان امسال با میانگین حدود ۲.۴۲ درصد است. این همان وضعیتی است که کارشناسان هواشناسی و زیست‌بوم کشور از آن به‌عنوان «فاجعه» یاد می‌کنند؛ بحرانی که اگر به همین روال پیش برود، نه‌تنها سبب خشکی آب‌های روان کشور همچون رودخانه‌ها و نهرها می‌شود، بلکه دشت‌ها و منابع زیرزمینی را نیز به‌نابودی می‌کشاند و اکوسیستم‌ها و حیات گیاهی و جانوری را با خطر جدی مواجه خواهد کرد. نابودی دشت‌ها و منابع آبی زیرزمینی در کشورمان باوجود اقلیم خشک و برخی بی‌مبالاتی‌ها در مصرف آب در حوزه خانگی، صنعت و کشاورزی کشور را به ابربحران جدی آب مواجه کرده است؛ ابربحرانی که سال‌ها است کارشناسان مختلف بروزش را هشدار داده بودند، اما مردم و مسئولان وقت، توجهی به آن نداشتند. روند بحران آب چنان پیش رفته که دریاچه‌ها، رودها و نهرها از باتلاق گاوخونی گرفته تا دریاچه ارومیه را به خشکی کشانده است و امروز باید بگوییم «آب نداریم!»

راهکارهایی برای بازچرخانی آب

هرچند سال‌هاست در کنار هشدارهای بی‌آبی، کم‌آبی و خشکسالی برخی کارشناسان راهکارهایی برای بازچرخانی آب و بهره‌گیری از امکانات اقلیمی مانند نمک‌زدایی از آب دریا یا انتقال آب دریا به دیگر نقاط کمتربرخوردار کشور مطرح کرده‌اند و تا مراحلی اقداماتی انجام و نتیجه‌ای کسب شد، اما به‌حدی نبوده است که در زمان کم‌بارشی و خشکسالی پاسخگوی نیاز آبی کشور باشد. طبق داده‌های مرکز ملی اقلیم و مدیریت بحران خشکسالی سازمان هواشناسی تا ۱۰ دی بارش در ۲۹ استان کشور نسبت به دوره بلندمدت منفی بوده است. در مجموع، میزان بارش‌ها در کشور از ابتدای سال آبی جاری تا دهم دی امسال نسبت به دوره بلندمدت ۴۴.۸ درصد کاهش یافته است.

نکته حائزاهمیت دیگر در خشکی‌های پی در پی و کم‌آبی و کم‌بارشی‌هایی که امروز دچار آن شده‌ایم، این است که وضعیت موجود تنها مختص ایران نیست؛ اما کشورمان را به‌دلیل اقلیم خشک بیشتر درگیر کرده، چه اینکه شاهد بارش‌های مناسبی در کشورهای همسایه هستیم و همین موضوع گمانه‌زنی‌هایی را به‌وجود آورده است که بیشترشان تحلیل‌هایی بدون منطق و مستند هستند.

متوسط بارش ۵۵ میلیمتر است

عیسی بزرگ‌زاده، سخنگوی صنعت آب گفت: در حالی که براساس آمار بلندمدت توقع بر این بود که تاکنون متوسط بارش کشور حدود ۱۰۰ میلیمتر باشد، اما متاسفانه حدود ۵۵ میلیمتر بارش صورت گرفته است.

به‌گزارش مهر، عیسی بزرگ‌زاده گفت: این بدان‌معناست که در سال آبی جاری از نظر حجم بارش، کشور ۴۴ درصد نسبت به بلندمدت ۵۵ساله عقب است و حتی در مقایسه با گذشته، حدود ۴۰ کاهش بارندگی صورت گرفته است.

وی افزود: استان‌های فارس، هرمزگان، بوشهر، قم، خراسان‌رضوی، مرکزی، سیستان‌وبلوچستان، خراسان‌جنوبی، یزد، چهارمحال‌وبختیاری، زنجان، قزوین، کهگیلویه‌وبویراحمد، اصفهان، سمنان، تهران، لرستان، البرز، همدان و خوزستان جزو استان‌هایی هستند که بارش‌های کمتری دریافت کرده‌اند؛ به‌طوری‌که حدود ۳۶ تا ۷۶ درصد نسبت به بلندمدت عقب هستند.

بزرگ‌زاده خاطرنشان کرد: این در حالی است که کشور تاکنون باید حدود ۴۰ درصد از سهمیه بارش سالانه خود را از ابتدای سال آبی دریافت می‌کرد، اما تنها حدود ۲۲ درصد دریافت کرده است.

وی همچنین بااشاره به حجم مخازن سدهای تهران بیان کرد: در حال حاضر حجم مخازن سدهای تهران حدود ۲۶۵ میلیون مترمکعب است که در مقایسه با سال گذشته، ۵ درصد وضعیت بهتری دارد،اما درصد پرشدگی سدها حدود ۱۴درصد است.

سخنگوی صنعت آب با بیان اینکه وضعیت سامانه سه سد شرق تهران یعنی لار، لتیان و ماملو نسبت به سال قبل افت داشته است، گفت: سدهای طالقان و امیرکبیر کرج وضعیت مناسب‌تری دارند.

وی افزود: سامانه آبرسانی غرب تهران از ۲ سد طالقان و کرج آب می‌گیرد و سامانه شرق تهران از ۳ سد شرق تهران و ما مجبور هستیم که انعطاف‌پذیری‌های لازم را بین سامانه‌های شرق و غرب تهران برای مدیریت تهران به‌کار گیریم.

بزرگ‌زاده اضافه کرد: برای اینکه از پیامدهای منفی کم‌بارشی به‌ویژه در تهران عبور کنیم، لازم است شهروندان تهرانی حدود ۱۵درصد در مدیریت مصرف آب مشارکت کنند.

وی با تاکید بر اینکه تاکنون نه‌تنها جیره‌بندی آب در دستور کار نیست که حتی سهمیه‌بندی آب نیز مطرح نیست؛ بلکه آنچه مطرح است، مدیریت مصرف بوده و اساس آن نیز آگاهی‌رسانی به شهروندان و طلب کردن همراهی مردم است. سخنگوی صنعت آب با بیان اینکه قریب به ۲۸ استان کشور دچار کم‌بارشی هستند، اظهارکرد: البته در این میان، ۱۶ استان و نزدیک به ۳۰ شهر از جمله سیستان‌وبلوچستان، مشهد، تهران و گلستان شرایط حساس‌تری دارند که وزارت نیرو واکنش‌ها و پاسخ‌های لازم را برای مدیریت اضطراری آب همه این شهرها طرح‌ریزی کرده است. بزرگ‌زاده گفت: طرح‌ها آماده‌شده و مشاوران و پیمانکاران نیز انتخاب شدند. درباره مشکلات کم‌بارشی، جلسات سطح بالایی با مدیران ارشد کشور نیز برگزار شده و اطلاع‌رسانی خوبی در این زمینه انجام گرفته است. وی ادامه داد: معاون اول رئیس‌جمهوری نیز تاکیدات لازم را به سازمان برنامه و بودجه انجام داده است تا تامین مالی این طرح‌ها به‌موقع انجام شود و امیدواریم با کاری که در بخش مدیریت تامین و مدیریت مصرف انجام می‌شود، بتوانیم از مشکلات کم‌بارشی عبور کنیم.



در سال آبی جاری از نظر حجم بارش، کشور ۴۴ درصد نسبت به بلندمدت ۵۵ساله عقب است

پروژه‌های آبرسانی

هاشم امینی، مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کشور گفت: بیشترین بهره‌وری را چه در حوزه منابع آب سطحی و چه در منابع زیر زمینی در پیش گرفتیم و ۲ موضوعی که این سال‌ها کمتر به آن توجه شده ، استفاده از پساب برای به‌گردش درآوردن صنعت بوده است که بیشتر شرکت‌های تولیدکننده تجهیزات خود را به این سمت‌وسو برده‌اند.

وی ادامه داد: باتوجه به اینکه در چهارمین سال خشکسالی هستیم و منابع آبی سطحی و زیرزمینی دچار مخاطره شده‌اند، مدیریت مصرف آب مسئله‌ای است که باید به آن توجه ویژه‌ای داشت. وزارت نیرو از تمامی ظرفیت‌های خود برای رفع تنش آبی استفاده می‌کند و تمامی شهرها موردپایش و رصد قرار گرفته‌اند و کمابیش پروژه‌های اضطراری تابستان احصا شده‌اند و در تلاش هستیم پروژه‌ها را به‌اتمام برسانیم.

به‌گفته این مقام مسئول، ۳۳۹ شهر دارای تنش آبی است که نسبت به سال گذشته تعداد شهرهای دارای تنش افزایش داشته و شرایط ۲۶ استان زیر نرمال، ۴ استان نرمال و یک استان فرانرمال است.

مدیرعامل شرکت آبفای کشور گفت: ۴ استان تهران، سیستان‌وبلوچستان، گلستان و مشهد همانند سال گذشته همچنان شرایط خوبی ندارند. شرایط تامین آب در ۱۶ استان و ۲۸ شهر کشور به‌صورت خاص و اضطراری تامین می‌شود.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کشور خاطرنشان کرد: در شرایطی که با کاهش باران مواجهیم، باید شرایطی اتخاذ شود تا بتوانیم بیشترین بهره‌وری را از منابع آبی کشور داشته باشیم. استفاده از پساب به‌عنوان یک منبع غیرمتعارف برای به‌چرخش درآوردن موتور صنعت کشور موردتوجه قرار گرفته است و روی این مسئله نیز اقداماتی انجام داده‌ایم.

وی اضافه کرد: موضوع بعدی، بحث مدیریت مصرف آب است و باتوجه به اینکه ما در چهارمین سال سنوات خشکسالی قرار داریم و در ۵۵ سال گذشته رتبه ۵۱ را دارا هستیم، لازم است که به منابع آبی توجه بیشتری شود.

امینی با بیان اینکه منابع آب زیرزمینی به‌دلیل عدم‌تغذیه دچار ناترازی شده است، گفت: ضمن اینکه باید یک مدیریت درست در حوزه منابع آبی داشته باشیم، باید در حوزه مصرف نیز مدیریت صورت گیرد که بخشی از این مدیریت به سامانه‌های تله‌متری مربوط می‌شود. در واقع شاه‌بیت بحث ما توجه به کاهش بارش‌ها و پیش‌بینی سازمان هواشناسی در این راستا است که توجه به منابع آبی را بیش از هر زمان دیگری نشان می‌دهد.

وی با تاکید بر اینکه از مهر امسال که سال آبی جدید شروع شد، کلیه طرح‌های کشور را موردرصد و پایش قرار دادیم و باتوجه به حجم بارش‌ها، میزان ناترازی همه شهرها را رصد کردیم، گفت: تاکنون همه پروژه‌های اضطراری و رفع تنش آبی برای تابستان سال ۱۴۰۳ احصا شده و مجموعه وزارت نیرو در تلاش است این پروژه‌ها را به‌ثمر برساند تا با کمترین تنش تابستان را پشت‌سر بگذاریم، اما برای این موضوع نیازمند همکاری مشترکان هستیم.

مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کشور بااشاره به آخرین وضعیت تامین آب شرب و بهداشت در کشور اظهار کرد: در حال حاضر در سطح کشور در حوزه شهری ۹۹.۹ درصد و در حوزه روستایی ۸۷ درصد مشترکان تحت‌پوشش آب شرب هستند که قصد داریم تا پایان این دولت جمعیت تحت‌پوشش روستایی را به ۹۲ درصد برسانیم.

وی با بیان اینکه ۱۶۹ تصفیه‌خانه آب در دستور کار داریم که حدود ۲۱.۶ میلیون مترمکعب در کنار این تصفیه‌خانه‌ها مخازن داریم و حجم خطوط انتقال نیز ۱۴۶ کیلومتر است. در بخش فاضلاب نیز جمعیت تحت‌پوشش ۵۴ درصد است، حجم خروجی پساب از این تصفیه‌خانه‌ها یک میلیارد و ۶۴۰ میلیون مترمکعب تخمین زده می‌شود. براساس آخرین آمار، ۲۲۶ تصفیه‌خانه احداث شده و طول خطوط انتقال شبکه فاضلاب نیز ۳۸۰۰ کیلومتر است.



مدیرعامل شرکت آب و فاضلاب کشور ادامه داد: براساس برنامه‌ریزی‌های انجام‌گرفته، ۶۴ درصد پروژه‌ها در دولت سیزدهم در بخش آب و ۵۱ درصد پروژه‌ها در بخش فاضلاب محقق شده‌اند. در حوزه آب‌شیرین‌کن‌ها نیز اقدامات متعددی انجام گرفته، به‌طوری‌که تاکنون از ۱۰۵ سامانه آب‌شیرین‌کن که قرار بود، اجرایی شوند، ۸۴ سامانه با ظرفیت ۱۰۰هزار مترمکعب در ثانیه احداث شده است.

امینی بااشاره به آخرین وضعیت پیشرفت پروژه‌های آبرسانی اظهار کرد: تاکنون ۳۶۴۰ روستا را آبرسانی کرده‌ایم و با تامین اعتباری که به‌تازگی از سوی سازمان برنامه و بودجه کشور انجام شده، پروژه‌ها مجدد استارت خورده است.

وی خاطرنشان کرد: پروژه‌های اضطراری که در حوزه آب تدوین شده است و هزار و ۹۸۴پروژه را طراحی کرده‌ایم که به‌واسطه آنها تاب‌آوری شبکه افزایش یابد که تاکنون حدود ۵۰ درصد پیشرفت فیزیکی داشته و با اجرای آنها، میزان تنش آبی در شهرها کاهش پیدا می‌کند

۳۳۹ شهر دارای تنش آبی هستند که نسبت به سال گذشته، تعداد شهرهای دارای تنش افزایش داشته است

سخن پایانی

طبق گزارش‌های جهانی، سال ۲۰۲۳ میلادی یکی از خشک‌ترین سال‌های تاریخ جهان بود؛ چه اینکه طبق آمارها، گرما و خشکی زمین در ۲۰۰ سال اخیر بی‌سابقه بوده است. گرمای زمین بیشتر شده و در برخی مناطق یک تا ۱.۵ درجه افزایش یافته و حتی یخچال‌های طبیعی را با مشکل مواجه کرده است.

حتی در برخی مناطق همچون عربستان، بارش برف دوامی ندارند و به‌سرعت آب می‌شوند و جذب زمین نمی‌شوند تا منابع زیرزمینی غنی شوند؛ پدیده ناخوشایندی که پژوهشگران از آن به «جهان‌گرمایی» و گرم شدن زمین یاد می‌کنند.

گرمای سراسری در ایران نمود بیشتری داشته است، زیرا بی‌مبالاتی در مصرف به‌ویژه در حوزه کشاورزی، صنعت و برداشت‌های بی‌رویه از آبخوان‌ها، دریاچه‌ها، رودها و منابع زیرزمینی در کنار محقق نشدن بارش‌های پاییزی، کشور را دچار چالش جدی کرده است. حال باوجود وضعیت بحرانی خالی شدن بیش از ۷۰ درصد سدهای کشور و کم‌بارشی‌هایی که شاهد آنها هستیم، باید منتظر ماند و عملکرد مدیران و مسئولان این حوزه را برای ارائه راهکارهای عملیاتی کوتاه‌مدت به‌نظاره نشست. امید می‌رود با همت مسئولان و عنایت الهی بتوان راهکارهایی برای تامین آب به‌ویژه در تابستان آینده در نظر گرفت.

یادداشت



تصمیمات اشتباه، ذخایر آبی را می‌بلعند

کامبیز بازرگان
کارشناس حوزه آب

بخشی از وضعیت بارش‌ها و اینکه تا پایان سال آبی جاری چگونه پیش خواهیم رفت، به پیش‌بینی‌های هواشناسی مرتبط است و باید ببینیم در ادامه سال چه اتفاقاتی رخ می‌دهد. هم‌اکنون، اگرچه در برخی نقاط کشور، وضعیت بدی نداریم، اما در نقاطی مثل مرکز ایران، وضعیت بد و نامناسبی داریم. در چشم‌انداز بلندمدت، آنچه امروز شاهد هستیم، تبعات تصمیم‌گیری‌هایی است که در طول ۲ الی ۳ دهه گذشته گرفته‌ایم.

خشکسالی در ایران، تبعات سنگین و آزاردهنده‌ای برای افراد جامعه در ابعاد اجتماعی، زیست‌محیطی و اقتصادی خواهد داشت. این واقعیت را نیز باید بپذیریم که تغییر اقلیم رخ داده است و در آینده نیز تشدید خواهد شد. نوع مدیریت و برخورد ما با آب و خاک، روشن‌کننده این موضوع است که تاکنون در مدیریت تغییرات اقلیمی چندان موفق عمل نکرده‌ایم.

درباره برخی سدها از جمله «گتوند» و «سد چمشیر»، ابهاماتی وجود دارد؛ اینها سدهایی هستند که پایین‌دست را دچار مسئله‌هایی جدی کرده و خواهند کرد. درباره سد چمشیر، کارشناسان پیش‌بینی‌هایی نگران‌کننده را ارائه کرده بودند، اما این سد در نهایت آبگیری شد. با احداث این نوع سدها، در مسیر آبی بالادست، تغییراتی در ذخیره آب می‌دهیم که بهره‌وری آن در بعد کشاورزی پایین است و باید وارد دشت‌ها شود که بهره‌وری بالاتری دارد؛ اما برداشت‌های بالادست، خواه سدسازی باشد و خواه هر نوع برداشت خارج از چارچوب و قاعده، مثل آنچه در بالادست زاینده‌رود رخ می‌دهد، باعث می‌شود که آب به پایین دست نرسد و تبعات زیست‌محیطی و کشاورزی خاص خود را داشته باشد.

اصل بحث این است که ما همچنان در فضای «پایداری زیست‌محیطی» حرکت نمی‌کنیم، این در حالی است که در بیش از ۳۰ سال گذشته، دنیا با مفهوم پایداری آشنا شده و این مفهوم وارد ادبیات پروژه‌های ابعاد صنعتی، کشاورزی و عمرانی شده است. هر پروژه‌ای باید نه‌تنها منفعت اجتماعی و اقتصادی، بلکه پایداری زیست‌محیطی را به‌دنبال داشته باشد؛ اما متاسفانه در کشور ما به‌جای اینکه هر ۳ رأس مثلث با هم حرکت کنند و مسائل اقتصادی، اجتماعی و زیست‌محیطی با هم حفظ شوند، پروژه‌های کلان ما، به این موضوع بی‌توجه هستند. برای مثال، در ماده ۹ طرح جهش مسکن، گفته شده است که اراضی خارج از محدوده شهرها برای کار مسکن‌سازی و شهرک‌سازی مورداستفاده وزارت مسکن و شهرسازی قرار می‌گیرند. در تبصره ذیل همین ماده آمده که اراضی حاصلخیز کلاس یک و ۲ استثنا محسوب می‌شود. ما معترض هستیم و می‌گوییم همین کار یعنی حرکت در راستای ناپایداری زیست‌محیطی. در حال حاضر، از کل مجموعه خاک‌های حاصلخیز کشور، تنها ۲۷ درصد درجه یک و ۲ هستند و بیش از ۷۰ درصد خاک‌هایی که از آن، غذا تولید می‌کنیم، کلاس ۳ و ۴ و ۵ هستند.

وقتی اجازه می‌دهیم خاک‌های کلاس ۳، ۴ و ۵، خارج از محدوده شهرها، تبدیل به مسکن شوند، یعنی به امنیت غذایی خدشه وارد کرده و به ناپایداری زیست‌محیطی دامن زده‌ایم. در حوزه‌های دیگر هم همین‌طور است. در مسئله سوخت‌های فسیلی و انرژی‌های تجدیدناپذیر و البته در مصرف آب نیز شاهد هستیم که گفتمان پایداری محیط‌زیست مطرح نیست، بلکه گفتمان روزمرگی مطرح است؛ یعنی همین مهم است که امروز یک تعداد مسکن، سد و امثالهم بسازیم و بگوییم: «ساختیم»، حالا تبعات این تصمیم تا چه حد برای کشور هزینه ایجاد کند نیز، چندان موردتوجه نیست. به‌اعتقاد من، آنچه باید تغییر کند، این است که مقیاس نگاه‌مان را از امروز به آینده ببریم و دورنمای کشور را از دریچه مثلث پایداری محیط‌زیست نگاه کنیم. اگر این اتفاق رخ دهد، دیگر به هر کاری دست نخواهیم زد.

بسیاری از رفتارهای غلط در حوزه منابع ملی، منفعت مالی دارد. برای مثال، برنجکاری یا کشت نیشکر در خوزستان منفعت مالی دارد. برنجکاری و کشت نیشکر، منافعی از جمله اشتغالزایی دارد؛ اما واقعیت این است که همین پروژه‌ها با سود مالی بالا، اگر منجر به پایداری نشوند، در ادبیات جهانی پروژه‌های معتبری نیستند و در مجامع جهانی نیز قابل‌دفاع نخواهند بود. دولت‌های مختلف در سراسر جهان بدون زور و اجبار، متعهد می‌شوند که برای حفظ منابع محیط‌زیست، تلاش کنند. هر سال کشورهای مختلف در اجلاس جهانی محیط‌زیست گرد هم می‌آیند و تعهداتی می‌دهند که تا تاریخی مشخص تا چه حد در راستای تحقق اهداف محیط‌زیستی گام خواهند برداشت. در کنفرانس «کاپ ۲۸» که به‌تازگی برگزار شد، شاهد همین موضوع بودیم. از زمان کاپ ۲۱ در فرانسه کشورها قول دادند کربن خاک را بالا می‌برند و کربن اتمسفر را تعدیل می‌کنند که در نتیجه با گرمایش زمین مبارزه کنند؛ اما متاسفانه ما اصلا در این فضا سیر نمی‌کنیم که تعهداتی را در حوزه محیط‌زیست محقق کنیم. به‌نظر می‌رسد ما هنوز عقب‌تر از فضای پایداری زیست‌محیطی گام برمی‌داریم.

معتقدم که زنگ خطرها در حوزه وضعیت منابع آب کشور به‌صدا درآمده است، اما هنوز وقت داریم. نگرانی درباره این موضوع «مثبت» است و ناامیدی «منفی». اینکه ما نگران وضعیت منابع آبی باشیم و اتفاقا این نگرانی عمومی شود و آحاد جامعه خود را مسئول بدانند، می‌تواند کارکرد مثبتی داشته باشد. اطلاع‌رسانی رسانه‌ها درباره وضعیت منابع آب کشور نیز بسیار مثبت است و باعث می‌شود مسئولان هم به مطالبات عمومی توجه کنند؛ اما این بد است که کاملا قطع امید کنیم و تصور کنیم کاری برای احیای وضعیت آب از دست‌مان بر نمی‌آید. در کشور ما، کارشناسان صاحب‌نظری حضور دارند که کارهایی بسیار مثبت انجام می‌دهند و می‌توانند اثرگذار باشند. اگر میدان کارشناسی در دولت باز شود و سیستم تصمیم‌گیرنده، با بدنه علمی و کارشناسی درآمیخته شود، می‌توانیم انتظار داشته باشیم که تغییراتی نیز در حوزه منابع آبی و خاکی و محیط‌زیست ما رخ دهد.

یادداشت

تکرار سناریوی بدمسکنی



حسین ایمانی‌جاجرمی
جامعه‌شناس شهری

کاهش قدرت خرید مردم برای خرید ملک، موضوع دیروز و امروز نیست که به‌تازگی مطرح شده باشد؛ بنابراین، در دهه‌های اخیر شاهد بودیم که موضوع بدمسکنی و چالش‌های خرید مسکن، بارها توسط رسانه‌های مختلف مطرح شده است و سبقه طولانی‌مدتی دارد.

متاسفانه کمبود مسکن و ضعف در برنامه‌های دولت برای ساماندهی بازار ملک سال‌هاست که در حال تکرار است. این موضوع نشان می‌دهد که این چالش بیش از نیم‌قرن وجود دارد و هنوز برای آن چاره‌جویی نشده است. البته همین موضوع نیز جای سوال دارد که چرا مشکل مسکن در کشور ما هنوز حل نشده و روز به روز در حال وخیم‌تر شدن است.

باید توجه شود که بیشتر از آنکه مشکل ما کمبود مسکن باشد، دسترسی به مسکن مناسب است. دهک‌های درآمدی پایین نمی‌توانند از بازار مسکن استفاده و برای خود خانه‌ای خریداری کنند. هر فرد با مراجعه به هر بنگاه در سطح شهر می‌تواند تعداد زیادی فایل فروش و اجاره مشاهده کند، حتی در شهرهای جدید نیز تعداد زیادی واحد خالی وجود دارد، در نتیجه درمی‌یابیم که متاسفانه در کشور ما برای مسکن افراد کم‌درآمد فکری نشده است. اکنون که وضع اقتصادی چنگی به دل نمی‌زند، بسیاری از افرادی که در سال‌های اخیر جزو طبقه متوسط جامعه قرار می‌گرفتند، به طبقه فقیر سقوط کردند و قدرت خرید مسکن این افراد به‌شدت کاهشی یا کلا نابود شد، از طرفی با افزایش تعداد متقاضیان مسکن ارزان‌نرخ تعادل در عرضه و تقاضای بازار ملک از بین رفت، بنابراین دولت باید برای چنین موضوعاتی فکری کند والا مانور بر موضوعات حاشیه‌ای دردی را از مردم دوا نمی‌کند.

متاسفانه در بازار مسکن هدف‌گذاری مشخصی انجام نگرفته و ملاحظات محلی در این بازار مهم و حیاتی لحاظ نشده است. بدین‌صورت که قضیه مسکن در کلانشهری مثل تهران با یک روستای کوچک فرق بسیاری دارد. آن چیزی که دولت سیاست‌گذاری می‌کند، پروژه‌های مسکن‌سازی انبوه است و متقاضیان و بهره‌برداران این پروژه‌ها، باز هم از طبقه متوسط هستند و سود این اقدامات هم نصیب سازندگان و دولت می‌شود و افرادی که متقاضی واقعی این واحدها هستند، خانه‌ای به‌دست نمی‌آورند و از نمد مسکن دولتی، کلاهی نصیب کم‌درآمدها نمی‌شود.

مشکل مسکن را در یک دوره کوتاه‌مدت نمی‌توان برطرف کرد و به مدت‌زمان بیشتری نیاز دارد. بخش مسکن در سایه سیاست‌های ضدتولید و همچنین افزایش نرخ تورم، یکی از گزینه‌های جذاب برای سرمایه‌گذاری به‌ویژه در سال‌های اخیر بوده و این مسئله، مسکن را از کالای مصرفی به‌شدت به کالای سرمایه‌ای تبدیل کرده است. رونق دلالی در این بازار کار را به‌جایی رساند که متوسط نرخ مسکن روزبه‌روز در حال افزایش است. نابسامانی، انتقادات زیادی را در پی دارد و به‌تعادل‌رسیدن عرضه و تقاضا در یک بازه زمانی مشخص، موجب خواهد شد تا دیگر شاهد افزایش نرخ در این بازار نباشیم.

برخی معتقدند که حل مشکلات مسکن به برطرف کردن مسائل درونی آن بازمی‌گردد، اما سر و سامان دادن به این بخش کلیدی و مولد اقتصاد وابسته به شرایط کلی اقتصاد است و باید موانع بیرونی آن نیز حل شود. تا زمانی که تورم، انتظارات تورمی در جامعه و افزایش نرخ دلار ادامه داشته باشد، بازار مسکن همچنان در حالت رکودی به‌سر می‌برد و روزبه‌روز بر نرخ آن افزوده می‌شود و قدرت خرید مردم کاهش می‌یابد.

در ماه‌های اخیر، تورم بخش مسکن از تمامی تورم‌های دیگر در بازارهای مختلف پیشی گرفته است. در حالی که کارشناسان حوزه مسکن پیش‌تر درباره عواقب برهم‌خوردن تعادل و تناسب در این بازار هشدار داده بودند. کارشناسان معتقدند تا زمانی که عرضه و تقاضا در بازار مسکن متعادل نباشد، نمی‌توان انتظار داشت که با سیاست‌گذاری‌های پی‌درپی وضعیت بازار به‌سوی تعادل حرکت کند.



داستان نرخ مسکن و دلار باز به هم گره خورد

خروج مسکن از خواب زمستانی



عکس: آیدا فریدی

محمد انوشه‌ئی
editor@smtnews.ir

با افزایش نرخ دلار در این روزها، نرخ مسکن نیز افزایش پیدا کرده و به‌نظر می‌آید که بعد از یک رکود یک‌ساله، در حال خروج از رکود است. دلار در هفته‌های اخیر، رفتار متفاوتی از خود نشان داده و باعث شده است که بازار معاملات مسکن تهران از خواب زمستانی خارج شود. گرچه تغییر نرخ دلار همیشه روی بازار مسکن نیز اثر گذاشته، اما به‌نظر می‌رسد که این بار، این اثرگذاری فرق‌های عمده‌ای دارد.

با افزایش ۸ درصدی نرخ دلار در قیاس با آذر، تعداد تماس‌های متقاضیان مسکن به واسطه‌های بازار بیشتر شده است. اما نکته اینجاست که بیشتر این متقاضیان به‌دنبال خریدهای سرمایه‌ای نیستند، بلکه متقاضیانی هستند که در پی تبدیل آپارتمان‌های خود به احسن هستند. از سوی دیگر، به‌نظر می‌آید که مالکان نیز با شرایط فعلی کنار آمده و حاضر شده‌اند، ملک خود را با نرخ قبلی ارائه کنند.

در واقع انتظار می‌رفت که با افزایش نرخ دلار، نرخ مسکن نیز بالاتر برود، اما گرچه این اتفاق رخ نداد، اما توانست بازار مسکن را تاحدی از رکود خارج کند. به‌نظر می‌رسد که نرخ مسکن به‌قدری بالا رفته بود که دیگر توان افزایش نرخ دیگری نداشت. در حال حاضر، نرخ دلاری مسکن تهران به متری هزار و ۵۰۰ دلار رسیده است. این مبلغ، رکوردی تاریخی است که نشان از وخامت اوضاع مسکن می‌دهد.

از ابتدای سال ۹۷ که جهش قیمت‌ها شروع شد، نرخ دلار ۱۳برابر شده، اما نرخ مسکن با رشد ۱۸برابر مواجه بوده، به‌همین‌دلیل است که امروزه، واکنش بازار مسکن نسبت به افزایش نرخ دلار، فرق زیادی با گذشته کرده و صمت در گزارش تاثیر افزایش نرخ دلار را بر بازار مسکن مورد بررسی قرار داده است.

رونق بازار مسکن تهران با افزایش نرخ دلار

از همان روزی که نرخ دلار در سال ۹۷ دچار نوسان شد، شاهد افزایش چشمگیر نرخ مسکن نیز بودیم و قیمت‌ها دچار جهش ناگهانی شد. از همان روز معلوم شد که دلار، بازیگر مهمی در بازار مسکن است. در این چند ماه که نرخ دلار ثابت بود، شاهد ثبات بازار مسکن بودیم. اما با افزایش نرخ دلار در هفته‌های اخیر، دوباره ثابت شد که نرخ این شاخص بر بازار ملک و املاک، اثر زیادی می‌گذارد. طی همین یک هفته گذشته، بازار مسکن تغییر وضعیت داده و به‌نظر می‌آید که از رکود سنگینی که درگیرش بود، خارج شده است،همچنین برخی خریداران مردد، دوباره به بازار برگشته‌اند و تقاضای خرید بیشتر شده است.

خیلی از این معامله‌گران از تابستان امسال، منتظر بهبود وضعیت بودند تا بتوانند وارد بازار شوند. در واقع، خرید مسکن توسط این افراد، چند ماهی بود که به‌تعویق افتاده بود. این متقاضیان به‌طوردائم بازار مسکن را رصد می‌کردند و با نخستین تغییری که در هفته‌های اخیر رخ داد، فورا وارد بازار شدند و خریدهای خود را انجام دادند. در واقع، رونقی که امروزه در بازار مسکن می‌بینیم، حاصل ورود همین متقاضیان به بازار مسکن است.

شارژ ارزی مسکن انجام شده و همین موضوع، معاملات مسکن را افزایش داده است. واسطه‌های بازار می‌گویند که بیشتر متقاضیان مسکن در این روزها، متقاضیان مصرفی هستند و بیشترین تقاضا در محله‌های محبوب و مصرفی تهران است. افزایش نرخ دلار خیلی از متقاضیان مسکن را نگران کرد که مبادا نرخ مسکن نیز با سرعت بالایی افزایش پیدا کند،به‌ویژه باتوجه به این نکته که بازار اجاره دستخوش تغییر شده و به‌طورمشخص حال و هوای آخر سال را به خود گرفته است.

اما واقعیت اینجاست که نرخ مسکن به‌قدری بالا رفته که بعید است با چند درصد افزایش نرخ دلار، شاهد افزایش نرخ مسکن باشیم. در نتیجه تنها اتفاقی که با ورود متقاضیان مسکن به بازار رخ داد، رونق معاملات بود. پدیده‌ای که خیلی از بنگاهداران و واسطه‌گران منتظرش بودند. در برخی محله‌های مصرفی تهران که نرخ معاملات مسکن صفر بود، حالا شاهد افزایش معاملات هستیم و طی هفته، چند قرارداد فروش مسکن منعقد می‌شود. آمارهای واسطه‌گران و بنگاهداران نیز بر همین موضوع تاکید دارد. بسیاری از آنها با خوشحالی خبر از رونق بازار مسکن می‌دهند و می‌گویند که در هفته جاری، حداقل ۴ یا ۵ قرارداد فروش امضا کرده‌اند. به‌نظر می‌آید که بعد از مدت‌ها انتظار، بازار مسکن دوباره رنگ رونق را به خود دیده است. البته باید در انتظار آغاز سال جدید باقی بمانیم و ببینیم که شروع سال جدید، چگونه بر بازار مسکن اثر می‌گذارد.

خریداران از رفتارهای هیجانی دوری کنند



حسین قلی‌زاده، کارشناس بازار مسکن درباره تاثیر نرخ دلار بر بازار مسکن به صمت گفت: به‌نظر می‌رسد سناریو سال قبل دوباره تکرار شود و با نزدیک شدن به ماه‌های آخر سال شاهد تکاپوی بازارهای مالی باشیم و این اتفاق خارج از ذهنی نیست؛ اما اینکه دلار به‌یک‌باره چندهزار تومان بالا رود، به‌نظر حباب کوتاه‌مدتی است که به دلایل سیاسی اتفاق افتاده و ممکن است دوباره سر جای خود برگردد. بازار مسکن در شرایط فعلی که رکود شدید را تجربه می‌کند، نمی‌تواند از تنش‌های ارزی تاثیر زیادی بگیرد، چراکه ریسک معاملات برای هر دوطرف خریداران و فروشندگان بالا است و معامله‌گران ترجیح می‌دهند تا زمان ثبات قیمت‌ها صبر کنند.

وی در ادامه توضیح داد: بنده اینکه گفته می‌شود معاملات مسکن وارد فاز تازه‌ای شده و رونق گرفته است را قبول ندارم و به‌نظر نمی‌رسد که افزایش نرخ دلار، باعث تکاپوی بازار مسکن شده باشد. البته این تکاپو به‌ضرر خریداران است و اتفاق مثبتی نیست که بخواهیم از آن به‌عنوان یک اتفاق خوب یاد کنیم. خریداران بازار مسکن باید از رفتارهای هیجانی دوری کنند تا به گرانی‌ها دامن نزنند. مسلما هیچ فروشنده‌ای از اینکه ملکش را گران بفروشد، بدش نمی‌آید.

حساسیت بازار مسکن کم شد

قلی‌زاده بیان کرد: رکود معاملات بازار مسکن به‌دلیل این است که نقدینگی مردم با قیمت‌های فضایی بازار همخوانی ندارد،بنابراین در این شرایط حساسیت بازار مسکن نسبت به متغیرهای مالی کمتر می‌شود و این موضوع ناخودآگاه به یک نقطه اتکایی برای این بازار تبدیل شده است. مسلما اگر شرایط اقتصادی اجاره می‌داد، قیمت‌ها خیلی بیشتر از این بالا می‌رفت. وی درباره کاهش نرخ مسکن در چند ماه اخیر به صمت گفت: اصلا این اتفاق رخ نداده و نباید به آمارهایی که منتشر می‌شود، اطمینان کرد، چراکه آمارهایی که با تاخیر چندماهه منتشر می‌شوند، اعتبار ندارند. افزایش یا کاهش نرخ مسکن نکته‌ای نیست که ما با آمار بخواهیم متوجه آن شویم؛ چراکه با چرخی در سایت‌های اینترنتی یا بنگاه‌های املاک متوجه می‌شویم که نرخ ملک حتی با این رکود شدید به رشد خود ادامه داده و تنها روند افزایش قیمت‌ها کمی کند شده است. چطور می‌شود که با تورم بالای ۴۰ درصد صحبت از کاهش نرخ مسکن کنیم؟

قلی‌زاده در خاتمه گفت: امیدواریم که تلاش‌های بیشتری برای حل مشکل مسکن انجام بگیرد و این موضوع جز با توسعه و اصلاح نظام اقتصادی اتفاق نمی‌افتد.

بازار مسکن در شرایط فعلی که رکود شدیدی را تجربه می‌کند، نمی‌تواند از تنش‌های ارزی تاثیر زیادی بگیرد

عوامل تاثیرگذار بر بازار مسکن



فرهاد باقرنیا، کارشناس مسکن به صمت گفت: نرخ مسکن تحت‌تاثیر عواملی مانند نرخ ارز، عرضه و تقاضا، شرایط اقتصادی، تغییرات قوانین و مقررات مسکن، سیاست‌های دولت و عوامل دیگر قرار می‌گیرد. در سال‌های اخیر، نرخ مسکن در تهران تحت‌تاثیر عوامل متعددی قرار گرفته است. شرایط اقتصادی کشور و اثر آن بر تورم و نرخ ارز می‌تواند تاثیرات زیادی بر رشد نرخ مسکن داشته باشد. تغییرات در قوانین و مقررات مسکن، مانند تغییر در محدودیت‌های ساخت‌وساز، برنامه‌های مسکن دولتی و سیاست‌های تنظیم بازار مسکن، می‌تواند تاثیر قابل‌توجهی در قیمت‌ها داشته باشد. وی در ادامه افزود: نوسان نرخ ارز در عملکرد اقتصادی کشور نقشی اساسی دارد. در روزهای گذشته، نرخ دلار رشد داشته و فعالان بازار با دغدغه تاثیر افزایش نرخ دلار بر نرخ مسکن مواجه شدند. مسلما افزایش یا کاهش نرخ ارز تاثیر مستقیمی بر نرخ ملک دارد و همین نوسانات نرخ دلار است که باعث شده تا معامله‌گران برای خرید و با فروش مسکن دچار یک نوع سرگردانی اقتصادی شوند. در چند سال اخیر، دولت‌ها نتوانستند نرخ ارز را کنترل کنند، از سوی دیگر محدودیت‌های ناشی از تحریم نیز باعث شد تا اقتصاد ما با چالش و بحران روبه‌رو شود.

این کارشناس تاکید کرد: در شرایطی که تورم بر تمام بازارهای مالی تاثیر گذاشته، طبیعی است بازار مسکن هم از این موضوعات تاثیر بگیرد و با رشد روبه‌رو شود. در حالی که گاهی دیده می‌شود نرخ تورم مسکن از نرخ تورم اقتصادی پایین‌تر است؛ با این حال باز هم قیمت‌ها طوری نیست که اکثریت مردم بتوانند هزینه خرید مسکن را متقبل شوند؛ چراکه درآمد به‌اندازه تورم افزایش نیافته است.

وی خاطرنشان کرد: در رابطه با تعداد معاملات مسکن نیز، شرایط هرساله به‌گونه‌ای است که در ماه‌های آخر سال، شاهد افزایش خریدوفروش در این بازار هستیم، اما به‌دلیل تلاطم در بازارهای مالی و مشخص نبودن قیمت‌ها، در حال حاضر بازار مسکن با رکود مواجه است و شرایط متفاوتی را نسبت به سال‌های قبل تجربه می‌کند. البته چند روزی است با افزایش نرخ دلار کمی بر تحرکات بازار مسکن افزوده شده است و عکس ماه‌های اخیر که خریداری در بازار مسکن نبود، خریداران از بیم افزایش قیمت‌ها در حال معامله هستند. به‌طورقطع هم عوامل بخش عرضه و هم تقاضا در قیمت‌ها و تعداد معاملات اثرگذار هستند، اما معمولا آن چیزی که تعیین‌کننده نرخ و از تحلیل پارامترها مهم‌تر باشد، بخش تقاضا است.

وی معتقد است که گره بازار مسکن در صورتی بازخواهد شد که شرایط اقتصادی، اوضاع بهتری را به‌وجود آورد و با کنترل تورم، رشد نرخ ارز نیز متوقف شود؛ همچنین جدا از موضوع اقتصاد، دولت باید برای بهبود روابط دیپلماسی گام‌های محکم‌تری بردارد. در این شرایط باز هم نمی‌شود به ساماندهی بازار مسکن در کوتاه‌مدت امیدوار بود و حل بحران‌های موجود به زمان بیشتری نیاز دارند.

باقرنیا در پایان گفت: نوسان انتظارات تورمی طی چندساله اخیر مهم‌ترین موتور رشد نرخ مسکن بوده و با رشد انتظارات تورمی، نرخ مسکن نیز افزایش یافته و با کاهش انتظارات تورمی، نرخ ملک نیز آرام گرفته است. اتفاقی که در بازار مسکن رخداده یک اتفاق نادر است، البته در گذشته بازار مسکن برای سرمایه‌گذاری بوده و اینکه در یک دهه بحران‌زایی مسکن، این اتفاق گرانی در فصلی غیر از جابه‌جایی تعجب‌آور نیست. در حال حاضر مردم به خرید مسکن فکر نمی‌کنند، چراکه این بازار با مشکلات زیادی روبه‌رو است. وقتی بازار ثبات ندارد، هرکسی نرخ خود را می‌گوید. این واقعیت را باید در نظر گرفت که عرضه و تقاضا از یک‌سو و از سوی دیگر نرخ ارز است که بر این بازار تاثیر خواهد گذاشت. در اوضاع فعلی باتوجه به ریسک‌های مختلفی که در اقتصاد وجود دارد، پیش‌بینی آینده بازار مسکن دشوار است؛ اما به‌نظر می‌رسد بازار مسکن در حدود نرخ تورم عمومی کمی کمتر یا کمی بیشتر حرکت کند و اگر با افزایش بیشتر نرخ ارز مواجه شویم، به‌طورقطع بازار هم از نظر تعداد معاملات و هم از نظر قیمت‌ها رشد خواهد کرد.

شرایط اقتصادی کشور و تاثیر آن بر تورم و نرخ ارز می‌تواند تاثیر زیادی بر نرخ مسکن داشته باشد

سخن پایانی

مسکن به‌عنوان یکی از مهم‌ترین بازارهای اقتصادی، متاثر از عوامل مختلفی است که ارز یکی از آنهاست. در شرایطی که قیمت دلار در چند ماهه اخیر با ثبات نسبی همراه بود، قیمت ملک نیز جهش چندانی نداشت. البته این موضوع از رکود حاکم بر بازار نیز نشأت گرفت. اکنون که به‌نظر می رسد نرخ دلار روند رو به افزایشی دارد، باید منتظر بمانیم که بازار مسکن چه سمت‌وسویی را دنبال خواهد کرد. مسلما اگر این شرایط ادامه‌دار شود، معاملات بازار مسکن کمی جان می‌گیرد، اما ممکن است شاهد افزایش قیمت‌ها در بازار مسکن باشیم.

تحلیل صمت از محاسبه یک مولفه تاثیرگذار بر اقتصاد

فهم انتظارات، حلقه مفقوده کنترل تورم



امیرعباس آذرموند: متغیر تورم انتظاری، متغیر بسیار مهمی در سیاست پولی است. نرخ بهره حقیقی که ابزار سیاست پولی است، از کسر تورم انتظاری از نرخ بهره اسمی به‌دست می‌آید، بنابراین درک انتظارات تورمی مردم که متغیر تورم انتظاری را می‌سازد، از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. به همین دلیل است که سیاست‌گذار پولی برای کنترل تورم، تورم انتظاری را هدف قرار می‌دهد، زیرا این تورم انتظاری است که نرخ تورم در آینده را جهت‌دهی می‌کند. در کشورهای مختلف دنیا، تغییرات تورم انتظاری به‌طورمرتب رصد شده است و مانند سایر متغیرهای اقتصادی به انتشار عمومی می‌رسد، اما متاسفانه در ایران تاکنون مدل دقیقی برای برآورد تورم انتظاری وجود نداشته یا حداقل انتشار عمومی و هدف‌گذاری تورمی براساس آن انجام نگرفته است.

یکی از مهم‌ترین لوازم اجرای سیاست‌های پولی با اهداف میانی متفاوت و همچنین عامل مهم در اتخاذ تصمیم برای ورود یا عدم‌ورود به سیاست‌گذاری پولی از نوع «هدف‌گذاری نرخ تورم»، آگاهی از تورم انتظاری است.

به‌گزارش صمت تورم انتظاری مانند «قطب‌نمایی» است که دولت و بانک مرکزی را از مسیر حرکت اقتصاد آگاه می‌کند. تورم انتظاری نشان می‌دهد که مردم چگونه به سیاست‌های مالی و پولی دولت و بانک مرکزی می‌نگرند. این موجب می‌شود که بخش بزرگی از تورم در آینده ناشی از انتظارات تورمی امروز باشد.

اگر بانک‌های مرکزی در دوران پیش از کرونا در لنگر کردن انتظارات تورمی موفق عمل کرده باشند، مردم افزایش تورم در دوران کرونا را یک اتفاق موقتی تلقی و تنها تورم انتظاری کوتاه‌مدت را تعدیل می‌کنند و در بلندمدت با لنگر شدن انتظارات تورمی موفق عمل کنند، در حال حاضر با چالش اساسی مواجه خواهند شد، زیرا انتظارات تورمی در بلندمدت با لنگر شدن انتظارات تورمی، انتظار افزایش نرخ را ندارد.

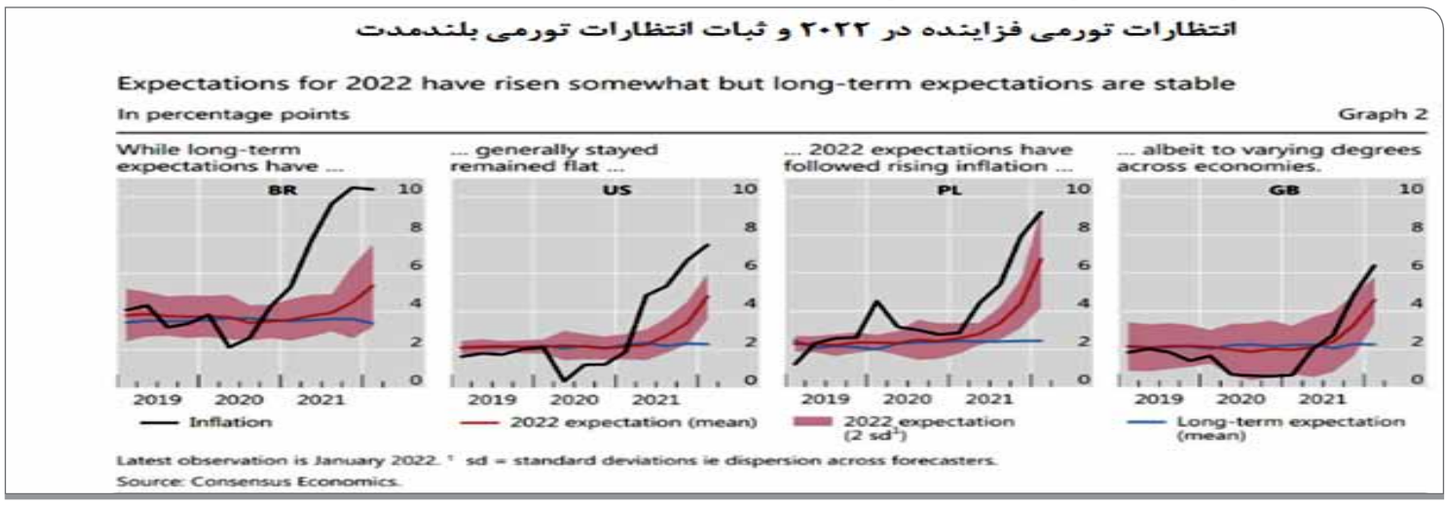
این موضوع به بانک مرکزی کمک می‌کند تا بتواند ضمن کنترل تورم، سیاست‌های موردنظر را در پیش بگیرد، اما آن دسته از بانک‌های مرکزی که پیش از کرونا نتوانستند در لنگر کردن انتظارات تورمی موفق عمل کنند، در حال حاضر با چالش اساسی مواجه خواهند شد، زیرا انتظارات تورمی در بلندمدت افزایشی بوده و در حالی که انبساط دوران کرونا رخ داده و شاخص قیمت‌ها از منظور محدودیت‌های زنجیره تامین و افزایش نرخ انرژی نیز به‌سمت افزایشی حرکت می‌کند، سیاست پولی با چالش جدی مواجه خواهد بود.

کرونا، زمینه‌ساز جهش انتظارات تورمی

نتایج تحقیقات درباره دوره پیش از شیوع کرونا نشان می‌دهد که نوسانات انتظارات تورمی در کشورهای در حال توسعه در ۱۰ سال گذشته رو به کاهش و همچنین، انتظارات تورمی در بیشتر کشورها به نرخ هدف‌گذاری نزدیک بوده، اما در فاکتوری دیگر نتایج متفاوت است و کشورها چه توسعه و چه در حال توسعه، برخی موفق بوده‌اند و برخی دیگر ناموفق.

هدف‌گذاری موفق انتظارات تورمی که پیش از کرونا رخ داده چه دستاوردی برای بانک‌های مرکزی داشته است؟ برخی مطالعات نشان می‌دهد که انتظارات تورمی کوتاه‌مدت به‌جای دنبال کردن هدف تورمی، خود تورم را دنبال کرده و اختلاف‌نظر میان پاسخ‌دهندگان نیز زیاد بوده، اما انتظارات تورمی بلندمدت کاملا هدف تورمی را دنبال کرده و اختلاف‌نظر میان پاسخ‌دهندگان نیز بسیار ناچیز بوده است.

این نتیجه بانک‌های مرکزی را امیدوار کرده است که بتواند با استفاده از سیاست‌های انبساطی رکورد کوتاه‌مدت را، بدون اینکه به سیاست ثبات تورم بلندمدت آنها ضرر بزنند، کاهش دهند.



برآوردها نشان می‌دهد که بکارگیری تورم انتظاری جزو مهم‌ترین وظایف سیاست‌گذار پولی است، زیرا پایه تمامی سیاست‌گذاری‌ها پولی بوده و از طرفی، تجربه استفاده از آن در دهه‌های گذشته و در اقتصادهای در حال توسعه و توسعه‌یافته نیز بسیار موفق بوده است.

بدون فهم انتظارات تورمی، کنترل تورم ممکن نیست

به‌طورخلاصه می‌توان عنوان کرد که سیاست‌گذاری درباره تورم بدون درک صحیحی از انتظارات تورمی در عمل غیرممکن خواهد بود. نهادسازی درباره هدف‌گذاری انتظارات تورمی، می‌تواند به سیاست‌گذار در مواقع بحرانی کمک کند. تجربه دوران کرونا نشان داد که بانک‌های مرکزی که پیش از کرونا توانسته بودند، انتظارات تورمی را با موفقیت شکل دهند، در دوران پساکرونا با تکیه بر اعتمادسازی قبلی و شکل‌گیری انتظارات بلندمدت، توانستند بحران را در کوتاه‌مدت بدون اثرگذاری بر انتظارات بلندمدت از طریق سیاست‌های انبساطی کنترل کنند.

این در حالی است که اگر انتظارات تورمی بلندمدت به این صورت شکل نگرفته بود و بانک‌های مرکزی تا پیش از کرونا این نهادسازی را شکل نداده بودند، تورم‌های فزاینده پس از کرونا می‌توانستند منجر به تورم‌های بسیار بزرگ‌تر در بلندمدت شوند و حتی برای برخی کشورها خطر ابرتورم را در پیش داشته باشند. یعنی اگر مصرف‌کنندگان انتظارات خود را به‌نحوی شکل می‌دادند که با افزایش تورم در کوتاه‌مدت انتظار تورم‌های بزرگ‌تر در بلندمدت را داشته باشند، احتمال وقوع تورم‌های بزرگ‌تر در آینده باعث می‌شود که بانک مرکزی در زمان حال نتواند رکود را از طریق سیاست‌های انبساطی کنترل کند.

تاثیر لنگر شدن انتظارات تورمی بر جلوگیری از ایجاد تورم‌های بزرگ به‌واسطه شوک‌های اقتصادی، پیش از شوک کرونا نیز در اقتصاد امریکا مشاهده شده است. در ۲ شوک نفتی ۱۹۷۳ و ۱۹۷۹ در حالی که هنوز جایگاه بانک مرکزی در حدی نبوده که انتظارات را به‌خوبی لنگر کند، تورم به‌شدت افزایش پیدا کرده، اما پس از شوک نفتی ۲۰۰۷ به‌واسطه لنگر بودن انتظارات، تورم مطابق با شوک‌های قبلی افزایش نیافته و بی‌ثباتی نسبت به قبل به‌شدت کمتر بوده است.

متاسفانه به‌نظر می‌رسد سیاست‌گذار پولی در ایران توجه کمتری به نقش انتظارات تورمی در جهت‌دهی سیاست‌ها در ایران دارد، در حالی که در کشورهای مختلف دنیا، گزارش‌های متعددی از روند انتظارات تورمی ارائه شده و عامل موثر بر آن موردبررسی قرار گرفته و سیاست‌گذار موضع سیاستی خود را درباره تغییرات انتظارات تورمی اعلام می‌کند، در ایران حتی در ادبیات سیاست‌گذار نیز، صحبتی از انتظارات تورمی و شکل‌دهی آن به‌میان نمی‌آید. حتی اگر سیاست‌گذار پولی برآوردهایی از انتظارات تورمی دارد نیز، شواهد نشان می‌دهد که این برآوردها دارای ایراد و اشکال جدی است. زیرا همان‌طور که گفته شد، تنها هدف‌گذاری تورمی انجام‌گرفته در ایران که نرخ تورم ۲۲ درصدی برای سال ۹۹ بود، فاصله بسیار زیادی با تورم تحقق‌یافته داشت و در ثانی، هیچ گزارش مکتوب و رسمی درباره انتظارات تورمی، نحوه محاسبه آن یا حتی افزایشی یا کاهشی بودن نرخ تورم انتظاری منتشر نشده است.

اهمیت مسئله

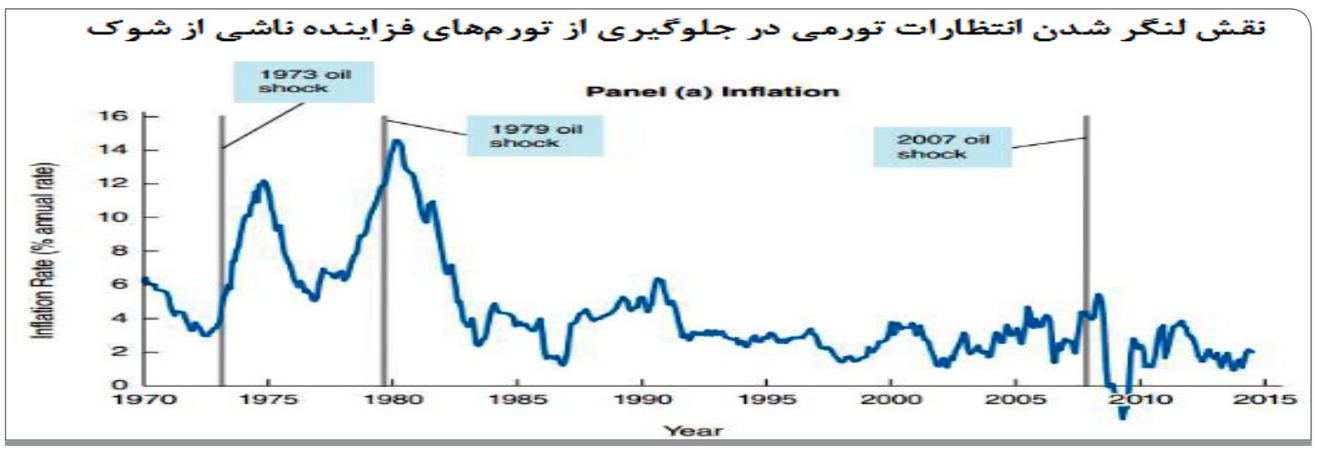
اینکه بانک مرکزی برآوردی از تورم انتظاری داشته باشد، در نوع سیاست‌گذاری و همچنین تورمی که در آینده محقق می‌شود، موثر است. در همین مثال کرونا که طرح شد، بانک مرکزی باتوجه به تورم انتظاری بلندمدت، تصمیم خواهد گرفت که امروز چه سیاستی را اجرا کند، در صورتی که بانک مرکزی اطلاعی از تورم انتظاری بلندمدت نداشته باشد، ممکن است مسیر اشتباهی برای سیاست‌گذاری پولی انتخاب کند که در نهایت منجر به بی‌ثباتی بازار شود.

همچنان که گفته شد، در دوران سیاست‌های انبساطی کرونا که منجر به افزایش تورم شد، اگر بانک مرکزی مشاهده کند که انتظارات بلندمدت لنگر نشده و افزایش یافته، ادامه سیاست پولی انبساطی منجر به افزایش بیش از پیش تورم شده و بی‌ثباتی زیادی را ایجاد می‌کند. بنابراین، صرف‌نظر از اینکه تورم انتظاری لنگر شده یا خیر، اطلاع و برآورد آن نقش موثری در سیاست‌گذاری خواهد داشت.

در کنار برآورد انتظارات تورمی، میزان لنگر شدن انتظارات تورمی نیز همان‌طور که اشاره شد، بر نحوه سیاست‌گذاری موثر خواهد بود؛ به‌نحوی‌که در مثال سیاست‌گذاری پولی در دوران کرونا، لنگر شدن یا نشدن تورم انتظاری در بلندمدت، تاثیر زیادی در نوع سیاست‌گذاری در کوتاه‌مدت داشته و بانک‌های مرکزی توانسته بودند انتظارات در بلندمدت را کنترل کنند و موفقیت بیشتری هم در اجرای سیاست‌های کوتاه‌مدت داشته‌اند.

در ایران نیز تجربه بسیار کوتاه درباره سیاست‌گذاری براساس هدف‌گذاری تورم (و نه تورم انتظاری) انجام شده است. بانک مرکزی در بیانیه‌ای در ششم خرداد ۱۳۹۹ اعلام کرد که رویکرد سیاست پولی کشور به‌سمت رسیدن به نرخ تورمی مشخص معطوف خواهد شد. این نخستین هدف‌گذاری مشخص نرخ تورم در تاریخ ایران است. با اینکه این تجربه به‌موفقیت کامل نرسید، اما نشان داد سیاست‌گذار نیز به این نتیجه رسیده است که از تجربه دیگر کشورها در سیاست‌گذاری پولی استفاده کند.

مهم‌ترین ایراد بیانیه بانک مرکزی این بوده که ضمیمه‌ای فنی بر بیانیه منتشر نکرده که نشان از این دارد که تخمینی دقیق از انتظارات تورمی نداشته است. تورم تحقق‌یافته متوسط سال و نقطه به نقطه در اسفند سال ۱۳۹۹ به‌ترتیب ۳۶ و ۴۸ درصد بوده؛ یعنی سیاست‌گذار پولی در ایران با انتخاب هدف ۲۲ درصدی به‌هیچ‌وجه درک صحیحی از وضعیت بازار و همچنین انتظارات تورمی نداشته است.



عضو پیشین شورای‌عالی کار در گفت‌وگو با صمت:

دولت از اجرای قانون شانه خالی کرده است



عضو سابق شورای‌عالی کار می‌گوید: «مهم‌ترین ناراحتی من از دست دولت سیزدهم قانون‌شکنی پی‌درپی کسانی است که علی‌الاصول باید مجریان و نگهبانان قانون باشند. در دولت فعلی تعداد افراد ضعیف و ناآشنا با مباحث قانونی و اداره کشور کم نیست که تاوان بی‌تجربگی آنها را مردم فرودست ایران و در رأس همه، طبقه کارگر می‌پردازد.»

فرامرز توفیقی، تصریح می‌کند: «گاهی برخی از مسئولان همه آنچه باید را نمی‌گویند و تنها به همین جمله «بسته به مناطق مختلف» اشاره می‌کنند. شاید به این خاطر که بهتر از همه می‌دانند در مدتی که امور را در دست گرفته‌اند چه کارهایی انجام داده و کدام مفاد قانون کار و حتی قانون اساسی را زیر پا گذاشته‌اند. در واقع کسانی که در مقام مجری، قوانین را نادیده می‌گیرند، حالا با نیت قیچی کردن بخش بزرگ‌تری از سفره طبقه کارگر به قانون استناد می‌کنند.»

آنچه در ادامه می‌خوانید متن کامل گفت‌وگوی صمت با این فعال حوزه کارگری است.

وزیر کار و معاونش در گفت‌وگوهای اخیر مدعی شده‌اند که مزد منطقه‌ای صراحت قانونی دارد، اما تاکنون اجرا نشده است. این گفته را صحیح می‌دانید؟

این گفته را به همین شکل نمی‌توان پاسخ داد، زیرا یک خلط مبحث مهم در آن وجود دارد. آقای وزیر و معاون‌شان که همواره به پاسخ دادن به کارگران عادت کرده‌اند، اگر فکر می‌کنند که حرف‌شان مبنای قانونی دارد، لطفا به ماده و تبصره این ماده در قانون کار اشاره کنند.

این موضوع در ماده ۴۱ آمده است؟

دقیقا؛ اما پیش از اینکه در یک بخش از این ماده با دو بند، به بی‌اشکال بودن تعیین مزد برمبنای محل زندگی و...، اشاره شود، به موارد دیگری اشاره شده که همین آقایان در دو سال گذشته مهم‌ترین مانع در مقابل اجرایی شدن آن بوده‌اند.

کمی بیشتر توضیح می‌دهید؟

به‌نظرم خوب است که به متن صریح قانون اشاره کنیم. در ماده ۴۱ قانون کار آمده است: «شورای‌عالی کار همه‌ساله موظف است میزان حداقل مزد کارگران را برای نقاط مختلف کشور یا صنایع گوناگون باتوجه به معیارهای ذیل تعیین کند:

۱- حداقل مزد کارگران باتوجه به درصد تورمی که از طرف بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران اعلام می‌شود.

۲- حداقل مزد بدون آنکه مشخصات جسمی و روحی کارگران و ویژگی‌های کار محول شده را موردتوجه قرار دهد باید به اندازه‌ای باشد که زندگی یک خانواده که تعداد متوسط آن توسط مراجع رسمی اعلام می‌شود را تامین کند.

تبصره- کارفرمایان موظفند در ازای انجام کار در ساعات تعیین‌شده قانونی به هیچ کارگری کمتر از حداقل مزد تعیین‌شده جدید پرداخت نکنند و در صورت تخلف ضامن تادیه مابه‌التفاوت مزد پرداخت شده و حداقل مزد جدید هستند.» این همان ماده‌ای است که وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی به آن استناد می‌کند و معاونش چند دقیقه پس از او در گفت‌وگویی دیگر همین صحبت‌ها را تکرار و البته تصریح کرد بنگاه‌های کوچک در پرداخت دستمزد دچار مشکل هستند. به این بحث بعدا می‌پردازیم.

نگاهی اجمالی به این ماده مهم قانون کار نشان می‌دهد هرچند تصریح شده دستمزد می‌تواند در «نقاط مختلف کشور یا صنایع مختلف» متفاوت از هم تعیین شود، اما تاکید می‌کند چنین اقدامی تنها در صورتی ممکن است که اولا هر سال حداقل دستمزد دست‌کم به اندازه تورم اعلام‌شده ازسوی بانک مرکزی افزایش یابد و از آن مهم‌تر اینکه قانون‌گذار صراحت دارد که در هر حال حداقل دستمزد جدا از شدت فشار کار، باید آنقدر باشد که زندگی یک خانواده را تامین کند.

گاهی برخی از مسئولان همه آنچه باید را نمی‌گویند و تنها به همین جمله «بسته به مناطق مختلف» اشاره می‌کنند. شاید به این خاطر که بهتر از همه می‌دانند در مدتی که امور را در دست گرفته‌اند چه کارهایی انجام داده و کدام مفاد قانون کار و حتی قانون اساسی را زیر پا گذاشته‌اند.

در واقع کسانی که در مقام مجری، قوانین را نادیده می‌گیرند، حالا با نیت قیچی کردن بخش بزرگ‌تری از سفره طبقه کارگر به قانون استناد می‌کنند.

کدام اقدامات وزارت کار فعلی از نظر شما مغایر با قانون است؟

از هر چیزی عیان‌تر نحوه تعیین حداقل دستمزد در سال گذشته است. در حالی که بانک مرکزی همچنان از انتشار گزارش تورمی سال گذشته خودداری می‌کند، شنیده‌ها نشان می‌دهد در ۱۴۰۱ تورم کشورمان از نظر سیاست‌گذار پولی بیش از ۵۵ درصد بوده، اما مسئولان ارشد وزارت کار، همراه با نمایندگان وزارت اقتصاد و صنعت، معدن و تجارت در مقابل این بخش از قانون ایستادند و حتی با دادن وعده‌هایی چون ترمیم مزد در طول سال و حتی براساس شنیده‌ها با تهدید و تطمیع برخی نمایندگان کارگری امضای پای مصوبه را گرفتند و در نهایت دستمزد امسال تنها ۲۷ درصد افزایش یافت.

آقایان نماینده وزارت اقتصاد و به‌طور خاص وزیر آن هم که در جلسات داد سخن سر می‌دادند که تورم مهم‌ترین مشکل کشور است و اگر کارگران مزدشان عادلانه افزایش پیدا نکند، ما خواهیم توانست تورم را کنترل کنیم؛ بدون اینکه یک عذرخواهی ساده کند یا به روی خودش بیاورد، همان حرف‌ها را امروز می‌زنند و حتی می‌گویند در آخرین جلسه شورای‌عالی کار تمام تاکیدش بر مزد منطقه‌ای بود که رای نیاورد.

در نتیجه من تاکید دارم اکثریت جمعیت ۸۵ میلیون نفری ایران که طبقه کارگر هستند، بیش از مسئولان وزارت کار و دیگر وزرا و مسئولان دولتی خواهان اجرای مو به موی قانون کار و قانون اساسی هستند. ما نه‌تنها از اجرای قانون خوشحال می‌شویم، بلکه فرزندان‌مان و خانواده کارگری که سال‌هاست فشارهای ناروایی را تحمل کردند و دم بر نیاوردند خواهند توانست یک زندگی شایسته و عادلانه را تجربه کنند.

در صورت اجرای کامل قانون کار مشکلی با مزد منطقه‌ای ندارید؟

من می‌توانم از طرف خودم صحبت کنم. به هر حال اگر همین ماده ۴۱ قانون کار را واقعا اجرا کنند، ما باید دست‌کم ۲۰ میلیون تومان دستمزد از کارفرمایان دریافت کنیم، زیرا بنا به بند ۲ ماده ۴۱ باید مزد هزینه‌های یک خانواده را تامین کند. اگر این قانون اجرا شود باید مسئولانی که پارسال مزد امسال را تصویب کردند، در قبال طبقه چند ده‌میلیونی کارگر ایران پاسخگو باشند.

در هر حال این دولتمردان بودند که از اجرای قانون شانه خالی کردند نه کارگران.

فکر می‌کنید «مزد منطقه‌ای» سرانجامش دشوارتر شدن زیست کارگران است؟

تیمی که امروز سکان دولت و وزارت کار را در دست گرفتند جز سرکوب مزد و معیشت اقدامی نداشته‌اند و به‌نظر نمی‌رسد در ادامه هم اقدام مثبتی در جهت بهبود وضعیت معیشت کارگران انجام دهند. با این همه اگر بخواهند بنا بر صراحت قانون عمل کنند، باید از حالا اقدامات گسترده‌ای انجام دهند.

پیش از هر چیز باید منطقه‌بندی برمبنایی که اجرایی، اصولی و منفصلانه باشد صورت بگیرد و سپس تمام هزینه‌های اصلی را در هر بخش محاسبه کنند. مثلا در ذهن آقایان این است که اگر مزد را منطقه‌ای کنند، می‌توانند با این بهانه که اجاره مسکن در شهرهای دیگر ارزان‌تر از کلانشهرهاست از مزد فعلی که می‌پردازند هم کمتر بپردازند؛ حال آنکه همان‌طور که گفتم برمبنای قانون همین مزدی که امروز دریافت می‌کنیم غیرقانونی است.

از سوی دیگر مسئله تورم در هر استان پیچیدگی خودش را دارد.

به‌طور مثال در ایلام که من مطالعه کردم تورم اجاره مسکن بسیار کمتر از تهران است، اما تورم مواد غذایی به‌طرز چشمگیری بالاتر از تهران و دیگر استان‌ها است. در اینجا سوالی که می‌تواند مطرح شود این است که آقایان چگونه محاسبات و تمایزاتی از این جنس را می‌توانند فهم کنند و در یک فرمول قرار دهند.

ضمن اینکه هنوز تقسیم‌بندی مناطق انجام نشده است و...

بدون آمایش سرزمین تقسیم‌بندی مناطق صورت خواهد گرفت؟

ممنون بابت استفاده از واژه آمایش. آقایان چند دهه است از پس آمایش سرزمین که می‌باید مبنای توسعه ما باشد، برنمی‌آیند، اما برای سرکوب مزدی تحت عنوان مزد منطقه‌ای لحظه‌ای را از دست نمی‌دهند.

حسابی از عملکرد دولت سیزدهم ناراضی هستید؟

من در زمان دولت‌های نهم و دهم فکر نمی‌کردم شرایط اداره کشور از آن دوره بدتر شود، اما گاهی این تصور ایجاد می‌شود که شرایط امروز بدتر از گذشته است. در برخی مواقع به‌نظر می‌رسد دولت نه‌تنها در ماجرای کارگر و کارفرما بی‌طرف نیست، بلکه بیشتر حامی کارفرمایان است.

گاهی نمایندگان دولت در جلسات شورای‌عالی کار فراموش می‌کردند که کارفرمایان هم سه نماینده دارند، زیرا آنقدر از سرکوب مزدی دفاع می‌کردند که نمایندگان کارفرمایان دیگر نیازی به بحث نداشتند.

هرچند دولت بزرگ‌ترین کارفرمای ایران است، اما در موضوعی چنین که سه وجه دارد، باید بی‌طرف باشد. دولت ما چنین نکرده و نمی‌کند و مستقیما پشت کارفرما در می‌آید. همین موجب می‌شود کارگران هر روز مزدشان سرکوب شود و هر دم فقیرتر شوند.

ضمن اینکه مهم‌ترین ناراحتی من از دست دولت سیزدهم قانون‌شکنی پی‌درپی کسانی است که علی‌الاصول باید مجریان و نگهبانان قانون باشند.

در دولت فعلی تعداد افراد ضعیف و ناآشنا با مباحث قانونی و اداره کشور کم نیست که تاوان بی‌تجربگی آنها را مردم فرودست ایران و در رأس همه، طبقه کارگر می‌پردازد.



فراخوان برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای
نوبت دوم
شناسه ۱۶۵۰۷۰۰
خدمات پشتیبانی، تعمیر، نگهداری شبکه، رایانه و تجهیزات جانبی شرکت سهامی آب منطقه‌ای البرز و ادارات تابعه در سطح استان

شرکت آب منطقه‌ای البرز در نظر دارد فراخوان جهت برگزاری مناقصه عمومی یک مرحله‌ای «**خدمات پشتیبانی، تعمیر، نگهداری شبکه، رایانه و تجهیزات جانبی شرکت سهامی آب منطقه‌ای البرز و ادارات تابعه در سطح استان**» را از طریق سامانه تدارکات الکترونیکی دولت برگزار نماید. کلیه مراحل برگزاری فراخوان شامل دریافت و تحویل اسناد مناقصه از طریق درگاه سامانه تدارکات الکترونیکی دولت به آدرس www.setadiran.ir انجام خواهد شد. لازم است مناقصه‌گران در صورت عدم عضویت قبلی، مراحل ثبت‌نام در سایت مذکور و دریافت گواهی امضای الکترونیکی را جهت شرکت در مناقصه محقق سازند. تاریخ انتشار فراخوان در سامانه ستاد همزمان با درج آگهی مناقصه در روزنامه می‌باشد. اطلاعات و اسناد مناقصه و برنامه زمانبندی فرایند ارجاع کار از طریق سامانه قابل دریافت می‌باشد.

اطلاعات تماس دستگاه مناقصه‌گذار: کرج- مهرشهر-بلوار امام خمینی(ره)-روبروی مصلی-خیابان بوستان- شرکت سهامی آب منطقه‌ای البرز- کدپستی ۳۱۸۶۷۱۷۵۹۸-تلفن ۳۲۰-۳۱۰۰-۰۲۶۳۳۳۳۲۳۰۰

اطلاعات تماس سامانه جهت انجام مراحل عضویت در سامانه: مرکز تماس ۲۷۳۱۳۱۳۱-۰۲۱

دفتر ثبت‌نام: ۸۸۹۶۹۷۳۷ و ۸۵۱۹۳۷۶۸ -۰۲۱

تاریخ انتشار نوبت اول: ۱۴۰۲/۱۱/۰۷ تاریخ انتشار نوبت دوم: ۱۴۰۲/۱۱/۰۸ شرکت آب منطقه‌ای البرز

راهی جز سازگاری با تغییر اقلیم نداریم

توسعه در گرو رعایت قواعد بازی

به‌طورکلی تغییرات اقلیمی دارای اثرات گسترده‌ای است که هر کشوری را دیر یا زود وادار به اقدامات سازگارانه با طبیعت و جامعه جهانی می‌کند. به‌گفته دانشمندان در شرایط کنونی، باتوجه به بحران کمبود آب در کشور، برای مواجهه با اثرات تشدیدکننده این کمبود ناشی از تغییر اقلیم و همچنین تامین امنیت غذایی جمعیت در حال رشد کشور، باید بر سازگاری با تغییر اقلیم تاکید شود. برای رویارویی با تغییر اقلیم ۲ رویکرد کلی وجود دارد؛ تسکین یا کاهش و سازگاری. تسکین تغییر اقلیم به کاهش انتشار گازهای گلخانه‌ای مربوط است. در حالی که هدف سازگاری در درجه اول، ملایم کردن آثار غیرقابل‌اجتناب ناشی از تغییر اقلیم است که از طریق طیف گسترده‌ای از اقدامات در یک سیستم آسیب‌پذیر مورد توجه قرار می‌گیرد. کارشناسان در گفت‌وگو با صمت به رویکردهای مختلف سازگاری با طبیعت و جامعه جهانی پرداخته‌اند.



مهتاب دمیرچی
editor@smtnews.ir

تخریب سرزمین، از یک گوله برف تا یک بهمن

وحید جعفریان، مدیرکل دفتر امور بیابان سازمان منابع‌طبیعی کشور در گفت‌وگو با صمت درباره اهمیت جلوگیری از برنامه‌های توسعه‌ای که منجر به تخریب سرزمینی می‌شود، گفت: امروز یک جریان جهانی با هشدارهایی درباره آثار تغییرات اقلیمی رخ داده است؛ اینکه اگر به داد این اکوسیستم‌های آسیب‌پذیر نرسیم، چیزی برای تحویل به نسل‌های آینده نخواهیم داشت. همچنین اقلیم‌شناسان و دیگر دانشمندان علوم محیطی معتقدند که تخریب سرزمینی نظیر گلوله برفی غلتان است که اگر در نوک قله جلوی آن را نگیریم، با پیشروی و هرچه بیشتر بزرگ شدنش، در نهایت تبدیل به بهمنی از حوادث گوناگون می‌شود. در این شرایط نه‌تنها اثرات اکولوژیک بلکه اثرات اجتماعی ـ اقتصادی فراوانی را در منطقه رقم می‌زند. بنابراین امروز زنگ خطر آثار زیانبار و جبران‌نشدنی تغییرات اقلیمی را اغلب کشورهای خاورمیانه شنیده‌اند، به‌همین‌دلیل در جریان طرح‌هایی با محوریت سازگاری و احیای سرزمینی اقدامات موثری را نیز به‌اجرا در آورده‌اند.

وی افزود: در حال حاضر طرح‌های سازگارانه در جهان در مقیاسی وسیع با هدف احیای گسترده مناطق بیابانی و بیابان‌زدایی در حال اجرا هستند، نظیر دیوار سبز افریقا که چند کشور را در بر گرفته است یا اقدامات کشورهای جنوب‌غرب آسیا نظیر عربستان که طرح ۱۰ میلیارد درخت را مدنظر قرار دارد که بسیار بلندنظرانه و برخی از اقدامات آنها فراسرزمینی است. توصیه ما به‌عنوان متولیان بخش بیابان در کشور که با موضوع مقابله با بیابان‌زایی ارتباط مستقیمی داریم، این است که اولویت باید در کنترل عوامل تخریب‌زا باشد. بی‌شک جلوگیری از بروز عوامل تخریب‌زا از احیای و بازسازی مناطق بیابانی مهم‌تر است. به‌عبارت روشن‌تر اگر از آنچه داریم، بتوانیم مراقبت کنیم تا از بین نرود؛ بیشتر به نفع‌مان خواهد بود و بهتر می‌توانیم از اکوسیستم خود حفاظت کنیم تا اینکه بخواهیم دوباره مناطق بیابانی را احیا کنیم.

■ لزوم سازگاری با سرشت طبیعت

جعفریان بااشاره به همخوانی اقدامات توسعه‌ای در طبیعت گفت: اقدامات سازگارانه باید با سرشت طبیعت همخوانی داشته باشد. برای مثال، طرح‌های انتقال آب هیچ‌گاه رویکرد سازگاری با طبیعت نداشته است، همچنین سدسازی در مناطق خشک هم، نمونه یک اقدام ناسازگارانه است. در درازمدت دیده‌ایم که بسیاری از کشورهایی که سدهای بزرگی را ساختند، در نهایت بعد از یک قرن، شروع به تخریب سدها کردند. از آنجایی که در هر منطقه‌ای به‌ویژه مناطق خشک و نیمه‌خشک، جریان آب و هیدرولوژیکی یک اکوسیستم رقم‌ساز سایر عوامل است، به‌همین‌دلیل هر اقدامی در طبیعت باید بسیار احتیاط‌آمیز باشد. همخوانی با طبیعت طیف وسیعی دارد، از پوشش گیاهی کاشته‌شده تا فناوری مرتبط با طبیعت.

به‌گفته مدیرکل دفتر امور بیابان سازمان منابع‌طبیعی کشور، یکی از عوامل تخریب سرزمین، سوءمدیریت منابع آبی است. متاسفانه در شرایط فعلی، آب‌های زیرزمینی در یک تراز نامتعادل با ظرفیت‌های احیای سرزمینی قرار دارند، همچنین شرایط به‌گونه‌ای است که آب‌های سطحی هم حقابه بخش‌های پایین‌دست را تامین نمی‌کنند.

وی افزود: بی‌شک در جریان سازگاری با اکوسیستم باید قواعد بازی طبیعت را رعایت کنیم. هرگونه تغییر از سوی انسان می‌تواند منجر به واکنش‌های پیش‌بینی‌ناپذیر از جانب طبیعت شود که سازگاری با این واکنش‌ها، نیازمند زمان و فناوری‌های پیشرفته‌تری است. هنوز بسیاری از عوامل زیستی از این چرخه حیات را نمی‌توانیم پیش‌بینی کنیم. جعفریان گفت: یکی دیگر از عوامل مهم تخریب سرزمین در ایران تغییرات کاربری است، اینکه چه میزان از مراتع کشور تبدیل به اراضی کشاورزی یا چه میزان از اراضی کشاورزی تبدیل به ساختمان‌سازی می‌شوند، هرکدام عددهایی را به خود اختصاص داده‌اند که مصداق‌هایی از تخریب سرزمین است. باید در نظر بگیریم که تغییرات کاربری‌ها به سایر سیاست‌های کشور گره خورده است. گفتنی است، درصد زیادی از خشکی تالاب‌ها ناشی از همین سیاست‌های توسعه در کشور است. بی‌شک اگر مقابل این سیاست‌ها بایستیم، هزینه کمتری را می‌توانیم صرف راهکارهای سازگارانه و احیای سرزمینی کنیم. جعفریان در ادامه با توضیح طرح‌های مشارکتی به‌منظور کاهش اراضی بیابانی گفت: گفتنی است، با هدف بهبود وضعیت اراضی بیابانی کشور، یک برنامه عملیاتی تحت‌عنوان طرح جهادی احیای ۳ میلیون هکتار از اراضی بیابانی کشور با همکاری وزارت کشور انجام شد که در ذیل آن به استفاده از ظرفیت دهیاری‌ها و شوراهای روستایی تا بخشداری‌ها و فرمانداری‌ها تاکید می‌شد. به‌عبارت‌روشن‌تر، با کمک بدنه‌ای از جامعه روستایی و یک چیدمان از پایین به بالا در تلاش هستیم تا تاثیر مهم‌تری در فرآیند تصمیم‌گیری، اجرا و بهره‌برداری از منافع این عرصه‌ها داشته باشیم. مسلما جوامع محلی که خود درگیر حفاظت از جنگل‌های دست‌کاشت باشند، به‌مراتب از یک کارمند دولتی که ساعات کار مشخصی دارد، موثرترند. به هر حال، منافع روستاییان و نسل‌های بعدی مردم بومی در این مناطق در گرو حفظ این جنگل‌ها است. وی گفت: علاوه بر این، طرح تثبیت ماسه‌های روان، کنترل گردوغبار و کاهش کانون‌های بحرانی فرسایش بادی از دیگر اقدامات سازگارانه با تنش‌های محیطی مرتبط با تغییرات اقلیمی در راستای کاهش بیابان‌زدایی است. اراضی متعددی برای کاشت درخت و انجام بیشتر این طرح شناسایی شده است، همچنین پولیگون‌های (محدوده‌های مسطح) مشخصی هم برای آن تعریف شد. باتوجه به چارچوب مشارکتی این طرح امیدواریم که با مشارکت مردم بتوانیم گام‌های مهم‌تری را در راستای کاهش آثار زیانبار تغییرات اقلیمی و سازگاری با شرایط موجود برداریم. به‌عبارت‌روشن‌تر، یک بهره مضاعف از این احیا مدنظر قرار دادیم. به هر حال اینکه این طرح‌ها در کشور تعریف می‌شود، با در نظر گرفتن دشواری‌های مسیر اجرا باید منابع اعتباری ویژه برای آن تعریف کنیم.



هرگونه تغییر از سوی انسان می‌تواند منجر به واکنش‌های پیش‌بینی‌ناپذیر از جانب طبیعت شود که سازگاری با این واکنش‌ها، نیازمند زمان و فناوری‌های پیشرفته‌تری است

رویکرد جهان در شرایط ناسازگاری با تغییرات اقلیمی

محمدصادق احدی، اقلیم‌شناس در گفت‌وگو با صمت بااشاره به نمودهای آثار تغییرات اقلیم گفت: آثار مخرب تغییر اقلیم در ۳ حوزه اصلی خود را نشان داده است. نخستین و آشکارترین اثر آن را می‌توان در شرایط فیزیکی آب‌وهوایی نظیر افزایش دما و نوسان دماهای بیشینه و کمینه دید. اثر بعدی تغییر اقلیم در جوامع رویکرد اقتصادی دارد که از آثار مخرب اولیه ناشی می‌شود. برای مثال، خشکسالی و سیلاب‌های مخرب منجر به کاهش دسترسی به منابع پایدار زیستی شده که به‌دنبال آن، پدیده‌ای به نام پناهندگان اقلیمی به‌وجود آمده است. سومین اثر مخرب تغییرات اقلیمی، دامن کشورهایی را گرفته که عمده درآمدهای اقتصادی آنها به نفت و مشتقات آن و فرآورده‌های پتروشیمی وابسته است.

■ سازگاری با جامعه جهانی

وی درباره اهمیت اجرای اقدامات سازگارانه در جامعه جهانی گفت: جدیت جامعه جهانی نسبت به این فرآیند، منجر به اثربخشی اقدامات مقابله‌ای با گرمایش جهانی می‌شود. گفتنی است، عمده روش‌ها به استفاده یا افزایش سهم انرژی‌های تجدیدپذیر در سبد انرژی دنیا و افزایش کارآیی انرژی تمرکز دارد که بی‌شک از میزان تقاضا برای سوخت‌های فسیلی در بازارهای جهانی می‌کاهد. این فرآیند باعث می‌شود به‌تدریج میزان درآمد کشورهای نفتخیز و صادرکننده به‌تدریج کاهش یابد. به‌عبارت واضح‌تر،کشورهای صادرکننده نفت و محصولات پتروشیمی و دیگر محصولات پرکربن تحت‌تاثیر رژیم حقوقی تغییرات اقلیمی با آسیب‌های اقتصادی مواجه خواهند شد.

به‌گفته احدی؛ به‌همین‌دلیل است که کشورهایی نظیر ایران و حاشیه خلیج‌فارس برای تاثیر حداقلی از این رژیم حقوقی، راهی جز پیروی از آن ندارند. در واقع، ایران چه به توافقنامه پاریس بپیوندد، چه نپیوندد، اگر اقدام جدی مبنی بر کاهش میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای را عملیاتی نکند، متحمل آسیب‌های اقتصادی زیادی می‌شود.

وی افزود: جهان در حال تغییر الگوی انرژی است؛ با این نشانه که بازار جهانی به‌تدریج برمبنای افزایش کارآیی انرژی تقاضای خود را به سمت‌وسوی دیگری از نفت و مشتقات آن سوق می‌دهد و با افزایش میزان جایگزینی انرژی‌های تجدیدپذیر، خواهان کربن‌زدایی از صنعت و انرژی است. این امر در بلندمدت درآمدهای کشورهای نفتی را تحت‌تاثیر قرار خواهد داد. از سال ۲۰۲۳ سیاست اروپا به‌منظور پیگیری اقدامات مقابله‌ای با تغییرات اقلیمی تحت‌عنوان مکانیزم کربن مرزی از سال ۲۰۲۳ در قالب آزمایشی آغاز شد. در این طرح آزمایشی، شرکت‌هایی که کالاهایی نظیر آهن، فولاد، سیمان، آلومینیوم، کودهای شیمیایی، برق و هیدروژن را به اروپا صادر می‌کنند، باید سیاهه ردپای کربن محصولات خود را اعلام کنند.

■ لزوم همگام‌سازی با ردپای کربن

احدی گفت: در دوره عملیاتی این طرح باید شرکت‌ها رد پای کربن خود را با استانداردهای اتحادیه اروپا همگام کنند و اگر خود را ملزم به رعایت این قوانین نکنند، مشمول پرداخت مالیات می‌شوند. ممکن است در آینده مشابه این روند را در بازار چین یا هند هم ببینیم و چنین استانداردهایی را آنها هم عملیاتی کنند و این برای شرایط فعلی کشور خوب نیست. از آنجایی که کشورهای نظیر چین و هند می‌خواهند به انتشار کربن خالص برسند، به‌همین‌دلیل آنها هم خواهان خریداری کالاهایی با رد پای کربن کمی هستند، این امر باعث می‌شود که کالاهای ایران در بازارهای جهانی توان رقابتی خود را از دست بدهد؛ چراکه از آنها مالیات کسر می‌شود و خریدار به‌دلیل اینکه این کالا مشمول مالیات کربن مرزی شده است، زیر نرخ واقعی آن را می‌خرد، چون باید بخشی از این هزینه را به‌عنوان مالیات به اتحادیه اروپا یا چین یا هر کشوری که استاندارد آن برمبنای رد پای کربن است، پرداخت کند.

بی‌شک توان رقابتی محصولات صادراتی ایران با اعمال این استانداردها از بین می‌رود. بنابراین چه عضو توافقنامه پاریس باشیم یا نباشیم، چنین آسیب اقتصادی گریبان کشور را در آینده می‌گیرد. صنایع دیگر حوزه‌ها هم باید خود را برای چنین فرآیندی خود را آماده کنند.

کشورهایی نظیر امارات و عربستان و سایر کشورهای نفتی کارهای مشابه زیادی برای تاییدیه‌های اتحادیه‌ها و یک برنامه‌ریزی بلندمدت در این موضوع انجام می‌دهند تا بتوانند هم تاثیرگذاری در رژیم حقوقی تغییرات اقلیم داشته باشند و هم اینکه در صنعت خود تغییراتی را ایجاد و ساختار اقتصادی خود را با تغییرات اقلیمی همسو کنند.



ایران چه به توافقنامه پاریس بپیوندد، چه نپیوندد، اگر اقدام جدی را برای کاهش میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای عملیاتی نکند، متحمل آسیب‌های اقتصادی زیادی می‌شود

سخن پایانی

در نهایت باید اقدامات تعادلی را عملیاتی کنیم. برای مثال، اگر می‌خواهیم در جریان توسعه جاده یا شهری را ایجاد کنیم، باید بدانیم که در یک تعادل کلان ملی آیا یک منطقه آسیب‌دیده را احیا کرده‌ایم یا خیر؟ یا آنچه به‌عنوان راهکارهای سازگارانه بر جنگل، مرتع و بیابان تکلیف کرده‌ایم، آیا تعدیل‌کننده یا جبران‌کننده آن همه برنامه توسعه‌ای است که خود باعث تخریب سرزمینی شده است؟ اینها ملاحظاتی است که باید بیشتر به آنها بپردازیم و هرچقدر در برنامه هفتم توسعه، پشتیبانی شویم، منجر به توسعه پایدار می‌شود.

یادداشت

توهم ثروتمند شدن با استخراج معدن



مسعود امیرزاده، عضو کارگروه حقوقی شورای تشکل‌های محیط‌زیست

معدنکاوی نه‌تنها آورده اقتصادی چندانی ندارد، بلکه منجر به از بین رفتن ثروت طبیعی مردم هم می‌شود. چند دهه‌ای می‌شود که از سوی جانبداران بخش معدن، توهمی در جامعه رواج داده شده است؛ اینکه ایران غنی از ثروت‌های معدنی است و شمار زیادی از معادن نامکشوف در کشور وجود دارد. در واقع آنها معتقدند که می‌توان با اکتشاف و استخراج معادن، وضعیت اقتصادی کشور را بهبود بخشید. به‌همین‌دلیل، باید روزبه‌روز معادن بیشتری را کشف و استخراج کنیم. شعار فعالان معدنی و طرفداران بهره‌برداری از معادن این است که معدن جایگزین مناسبی برای نفت است، اما با نگاهی منطقی متوجه ایرادات این نگرش می‌شویم، چراکه معدن هیچ‌گاه نباید به‌عنوان یک ثروت قابل‌استخراج قلمداد شود؛ کوه‌ها، جنگل‌ها و رودخانه‌ها اندام‌های حیاتی محیط‌زیست هستند و استخراج و بهره‌برداری از آنها در قالب معدنکاری مانند این است که به قلب، کلیه یا کبد یک انسان به‌عنوان کالایی برای خریدوفروش نگاه کنیم و بخواهیم آنها را روی میز معامله بگذاریم، بنابراین باید گفت معدنکاری دقیقا قلب محیط‌زیست را نشانه گرفته است.

باتوجه به موقعیت جغرافیایی ایران و قرارگیری در کمربند بیابانی جهان، باید سطح وسیع‌تری از کشور در سیطره بیابان و کویر قرار می‌گرفت؛ اما وجود ۲ رشته کوه البرز و زاگرس تعدیل دما و افزایش پوشش گیاهی را برای کشورمان به‌ارمغان آورده و موجب فراوانی و تنوع محصولات کشاورزی از هزاران سال پیش شده است، اما فعالان معدنی به اندام‌های طبیعت به‌عنوان ثروتی قابل‌استخراج نگاه می‌کنند و روزبه‌روز در حال متلاشی کردن و از بین بردن آن هستند. حال چگونه می‌توان از افزایش ثروت ملی حرف زد، در حالی که هرروزه ثروتی که طبیعت به انسان ارزانی داشته، در حال نابودی است، بنابراین شعار گفته‌شده توهمی بیش نیست. بنابراین این گزاره که باقیمانده طبیعت ایران نجات‌بخش اقتصاد است و می‌تواند شرایط کشور را بهبود ببخشد، فقط یک دروغ بزرگ است. شاکله اصلی طبیعت در نتیجه معدنکاری از بین می‌رود و آورده‌ای جز آب‌وهوای آلوده برای انسان‌ها ندارد. از بین رفتن تنوع زیستی و گونه‌های گیاهی از دیگر آثاری است که تاکنون از معدنکاری در کشور شاهد بودیم. حتی آن بخشی از مناطق طبیعی کشور هم که تحت حفاظت زیست‌محیطی قرار دارند و افراد مجاز به هیچ‌گونه دخل و تصرفی در آنها نیستند؛ فعالان معدنی این مناطق را هم نشانه گرفته‌اند و مسبب آسیب‌های جدی به آنها هستند.

تنها بهره‌برداری از آورده‌های معدنی، اندام حیاتی کره زمین را متلاشی نمی‌کند، بخش عظیمی از معدن که تیشه به ریشه محیط‌زیست می‌زند، باطله‌های جامانده از فعالیت‌های معدنی است. معدنکاران چند صد تن سنگ را به‌ازای یک گرم طلا یا هر فلز قیمتی دیگری تخریب می‌کنند و همین امر پسماندهای آلوده‌ساز را به دل طبیعت روانه می‌کند و شرایط غیرقابل‌بازگشتی را برای طبیعت به‌وجود می‌آورد، به‌همین‌دلیل میزان پسماندهای معدنی بسیار بیشتر از پسماندهای شهری است.

متاسفانه چند سالی می‌شود که معدنکاری دامن محیط‌زیست مناطق شمالی کشور را هم گرفته است و روزبه‌روز بر میزان آلایندگی این مناطق هم می‌افزاید. برای مثال، معادن آمل به‌تنهایی بیشتر مناطق اطراف را غبارآلود کرده است و پسماندهای معدنی این منطقه، تهدید جدی برای آب‌های زیرزمینی و خاک‌های حاصلخیز آن منطقه به‌شمار می‌روند. بی‌شک، با ادامه این روند، فلزات سنگین وارد آب‌های این منطقه می‌شوند و تهدیدی برای سلامت مردم این بخش از کشور خواهد بود. در اصل، باطله‌ها نه‌تنها شاکله اصلی طبیعت را از بین می‌برند، بلکه خودشان عامل اصلی آلودگی‌ها هستند. اهالی برخی مناطق کشور به‌دلیل آب آلوده ناشی از باطله‌ها دچار بیماری شده‌اند.

معدنکاری موجب بروز ناهنجاری‌های اجتماعی در مناطق مختلف می‌شود و ذهن بومیان را مشوش می‌کند. کارنامه معدنکاری در کشور نشان می‌دهد که این فرآیند منجر به فروپاشی اجتماعی روستاها و مناطق معدنی کشور شده است، زیرا این مردمان برای امرار معاش، وابسته به زمین و طبیعت هستند. همچنین، نظم اجتماعی در روستاهای نطنز و دیگر شهرهای ایران که تحت‌تاثیر معدنکاری هستند، به‌مخاطره افتاده است.

گزاره دیگری که از سوی فعالان معدنی رواج داده شده، این است که معدنکاوی و بهره‌برداری از معدن به‌نفع تمام مردم ایران است. در واقع، آنها معتقدند که از معادن همه مردم ایران منتفع می‌شوند، در حالی که تاکنون چنین روندی مشاهده نشده و معدنکاری تاثیر شگرفی در اقتصاد کشور نگذاشته است. واقعیت آن است که اقتصاد کشور در محاصره معدود افرادی است که نام خود را معدنکار و فعالان معدنی گذاشته‌اند. این روند، نشانه ناترازی اقتصادی در کشور است. اینکه عده‌ای محدود بتوانند این‌گونه از سرزمین برای منافع شخصی بهره‌برداری کنند و در نهایت، خودشان تبدیل به قطب‌های قدرت و ثروت در جامعه شوند، تعادل اقتصادی را بر هم می‌ریزد. این تعداد محدود باوجود قدرت و ثروتی که در جامعه به‌دست می‌آورند، به‌راحتی می‌توانند سیاست‌های کلی محیط‌زیست را تغییر دهند، حتی می‌توانند برای دولت تعیین‌تکلیف کنند؛ اینها باعث می‌شود که کنشگران محیط‌زیست خواهان اصلاح رویه شوند. فعالان بخش معدن به‌قدری قدرت یافته‌اند که متون دلخواه خود را به نهاد قانون‌گذاری کشور تحمیل می‌کنند و در اصلاحیه‌های خود قدرت را از سازمان‌های مدافع محیط‌زیست گرفته‌اند. فعالان معدنی با رانت‌هایی که دارند، از انرژی رایگان، زیرساخت و بودجه عمومی استفاده و به‌راحتی وام و ارز دریافت می‌کنند. این در حالی است که خروجی فعالیت‌شان هیچ‌گاه به‌نفع آحاد مردم نیست و تنها تعداد محدودی از بخش خصوصی و دولتی از کار و فعالیت آنها بهره‌مند می‌شوند.

گزارش خبری

پرداخت سالانه ۱۰۰ میلیارد دلار یارانه انرژی

معاون وزیر نفت در امور برنامه‌ریزی با بیان اینکه بین ۸۰ تا ۱۰۰ میلیارد دلار یارانه انرژی در کشور پرداخت می‌شود، گفت: با توجه به اینکه بیشترین یارانه انرژی را در دنیا پرداخت می‌کنیم اما طرح‌های بهینه‌سازی تا کنون به نتیجه نرسیده است.

هوشنگ فلاحتیان در گفت‌وگو با ایرنا در خصوص تولید و مصرف منابع هیدروکربنی در کشور، اظهار کرد: میزان تولید نفت و گاز کشور به میزان قبل از تحریم‌ها در حال بازگشته است و درحال‌حاضر ۳.۴ میلیون بشکه نفت در روز تولید می‌کنیم؛ قصد داریم تا پایان امسال میزان تولید خود را به بیش از ۳.۶ میلیون بشکه در روز برسانیم.

وی با اشاره به تولید گاز، افزود: امسال تولید گاز خام از مرز یک میلیارد متر مکعب در روز گذشت و از این میزان ۸۵۰ میلیون متر مکعب به تولید گاز طبیعی ختم شد.

مصرف خودروهای داخلی

معاون وزیر نفت گفت: سرانه مصرف انرژی در کشور به نسبت کشورهایی که هم دمای ما هستند، دو برابر بوده و شدت مصرف انرژی در دو دهه اخیر دو برابر جهان بوده است. این موضوع به معنای عدم مصرف بهینه منابع هیدروکربنی است و سبب می‌شود که منابع ما تبدیل به ارزش افزوده نشود؛ معنای شدت مصرف انرژی این است که ما به‌ازای مصرف هر بشکه نفت خام، گاز، میعانات گازی چه درآمدی حاصل کردیم؟

فلاحتیان ادامه داد: در زمینه تولید نفت و گاز و دور زدن تحریم‌ها به صورت خیلی مناسبی رفتار کردیم، اما در زمینه بهینه‌سازی مصرف انرژی عملکردمان قابل‌قبول نیست؛ این در صورتی است که تحریم‌ها هیچ ارتباطی با بهینه‌سازی ندارد.

وی با اشاره به علت عدم اجرای پروژه‌های بهینه‌سازی در کشور، بیان کرد: در کشور ما اجرای استانداردهای تولید تجهیزات یا مورد غفلت بود یا اجرایی نشده است؛ به طور مثال سالی یک میلیون خودرو به ناوگان کشور اضافه می‌شود و مصرف آنها به‌ازای هر ۱۰۰ کیلومتر ۱۰ لیتر است؛ یعنی ۴۰ درصد بیشتر از مصرف خودروهای معمول در دنیا است.

از بدمصرفی جلوگیری کنیم

معاون وزیر نفت در امور برنامه‌ریزی با تاکید بر اینکه باید از خلق بد مصرفی جلوگیری کنیم، تصریح کرد: نخستین کاری که در حوزه بهینه‌سازی باید انجام دهیم این است که از ساخت وسایل انرژی بر جلوگیری کنیم و این ارتباطی با تحریم ندارد و ما باید تصمیم مدیریتی بگیریم.

فلاحتیان اظهارکرد: مصرف خودرو، موتورخانه، بخاری، و دیگر اقلامی که در اختیار مردم است را باید تعیین تکلیف کنیم. با اینکه دولت از طریق مصوبات شورای اقتصاد ۴۰ میلیارد دلار در زمینه بهینه‌سازی به تصویب رسانده است، اما در این زمینه یعنی تعویض و اصلاح اقلام انرژی بر موفقیت خوبی نداشتیم. وی با بیان اینکه در کشور بین ۸۰ تا ۱۰۰ میلیارد دلار یارانه انرژی پرداخت می‌شود، گفت: با توجه به اینکه بیشترین یارانه انرژی را در سطح دنیا پرداخت می‌کنیم اما طرح‌های بهینه‌سازی به نتیجه نرسیده و نمی‌رسد. مثلاً مصوبه داریم که بخاری‌های غیراستاندارد را با بخاری‌های هرموتیک تعویض کنیم، اما به جهت اینکه، این تغییر، تفاوت محسوسی در قبض گاز مشتریان حاصل نمی‌کند، طرح‌های مربوطه هیچ جذابتی ندارد؛ بنابراین ارزان بودن حامل‌های انرژی ایجاد تشویق و انگیزه در مصرف‌کننده نمی‌کنند.

فرصت از دست رفته

معاون وزیر نفت ادامه داد: همچنین باید کارخانه‌ها را ممیزی انرژی کنیم تا از ائتلاف انرژی جلوگیری کنند. در کشورهای پیرامون خودمان، مصرف بنزین نصف ایران است. مثلاً اگر در کشور ما مصرف بنزین، ۱۱۷ میلیون لیتر در روز باشد، برای مصرف بنزین در کشورهای مذکور، ۶۰ میلیون لیتر است؛ بنابراین اگر شرایطمان مانند آن کشورها بود، می‌توانستیم روزانه ۵۰ میلیون لیتر بنزین هم صادر کنیم و سالانه ۱۰ میلیارد دلار برای کشور ارزآوری داشته باشیم.

فلاحتیان گفت: نکته بعدی این است که ما در زمینه بهینه‌سازی هیچ‌گونه متولی واحدی در ساختار انرژی کشور نداریم که شرکت و سازمان‌ها از آن فرمان ببرند. ما شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت را داریم، اما این سازمان اختیارات لازم را ندارد تا بتواند طرح‌ها را جلو ببرد؛ بنابراین برای حل این مشکل در برنامه هفتم توسعه مواردی را آوردیم و سعی داریم که این موضوع را نیز حل کنیم.

سرمایه‌گذاری ۷۰ میلیارد دلاری تولید گاز را به ۱.۵ میلیارد مترمکعب می‌رساند

تحقق افزایش تولید ۱۲ میلیون مترمکعبی در روز

گروه انرژی
editor@smtnews.ir



با حضور مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران در منطقه عملیاتی خانگیران، طرح‌های افزایش تولید گاز که با توسعه پروژه‌های جدید و انجام اقدام‌های اصلاحی به نتیجه رسید، به صورت رسمی به بهره‌برداری رسید. به گزارش شرکت ملی نفت ایران، با حضور محسن خجسته‌مهر، معاون وزیر نفت و مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، مهدی حیدری مدیرعامل شرکت نفت مناطق مرکزی ایران و برخی از مسئولان ارشد استان خراسان رضوی در منطقه عملیاتی خانگیران شرکت نفت و گاز شرق، طرح‌های افزایش تولید گاز در شرکت نفت مناطق مرکزی به صورت رسمی به بهره‌برداری رسید. در این آئین که در منطقه عملیاتی خانگیران سرخس برگزار شد، در ارتباط ویدئو کنفرانسی با مناطق عملیاتی آغار و دالان و شانول، طرح‌های عملیاتی به صورت رسمی به بهره‌برداری رسیدند. همچنین پس از این آئین با حضور در تأسیسات، تولید از چاه ۷۸ خانگیران به بهره‌برداری رسید.

برنامه توسعه و تولید از میادین نفتی و گازی

در راستای سیاست‌های دولت سیزدهم و وزارت نفت برای افزایش تولید نفت و گاز، برنامه جامع توسعه و تولید از میادین نفتی و گازی کشور در شرکت ملی نفت ایران طرح‌ریزی شد.

در همین راستا برنامه افزایش تولید گاز در دستور کار شرکت نفت مناطق مرکزی ایران قرار گرفت و با همت و تلاش متخصصان توانمند شرکت ملی نفت ایران در مناطق عملیاتی این شرکت افزایش تولید به میزان روزانه بیش از ۱۲ میلیون متر مکعب محقق شد. ۶ میلیون مترمکعب از این افزایش تولید مربوط به منطقه زاگرس جنوبی شامل ۴ میلیون مترمکعب با آغاز بهره‌برداری از میدان آغار ۲ و مابقی مربوط به افزایش تولید از میدان دالان به میزان ۲ میلیون مترمکعب است.

۶ میلیون مترمکعب دیگر مربوط به افزایش تولید ۳ میلیون مترمکعبی از میدان گازی خانگیران با حفاری و تولید از چاه‌های ۷۶ و ۷۸ و ۳ میلیون مترمکعب دیگر نیز شامل افزایش برداشت از میدان ذخیره‌سازی شوریجه D است.

مدیرعامل شرکت ملی نفت با اشاره به افزایش ۱۲ میلیون متر مکعبی گاز درکشور، گفت: تا سال‌های آینده با سرمایه‌گذاری ۷۰ میلیارد دلاری ظرفیت تولید گاز کشور به ۱.۵ میلیارد متر مکعب در روز می‌رسد.

به گزارش مهر به نقل از شرکت ملی نفت ایران، محسن خجسته‌مهر امروز (جمعه، ششم بهمن ماه) در آئین رسمی بهره‌برداری از طرح‌های افزایش تولید گاز در شرکت نفت مناطق مرکزی به همت متخصصان توانمند شرکت ملی نفت ایران در میدان گازی خانگیران با تبریک ایام ولادت امیرالمومنین حضرت علی (ع) و روز پدر و درود بر مردان مردی که امروز اقتدار جمهوری اسلامی به واسطه شهادت و پایمردی این عزیزان بوده است، افزود: جهادگران جبهه اقتصادی در سراسر ایران از دریای نیلگون خلیج‌فارس، از غرب تا شرق کشور در همین لحظه مشغول جهاد اقتصادی برای تولید و پایداری تولید گاز هستند.

جهش ۱۲ میلیون متر مکعبی

معاون وزیر نفت تصریح کرد: امروز در راستای رویکردهای دولت سیزدهم مبنی بر افزایش، جهش تولید و پایداری تولید گاز، ۱۲ میلیون متر مکعب به تولید گاز کشور اضافه شد.

خجسته‌مهر تاکید کرد: با بهره‌برداری از فاز دوم میدان گازی آغاز در استان فارس ۴ میلیون متر مکعب به تولید گاز کشور افزوده شد. همچنین افزایش ۲ میلیون متر مکعب در روز از میدان دالان نیز در استان فارس محقق شده و در مجموع در منطقه زاگرس جنوبی ۶ میلیون متر مکعب در روز به تولید گاز افزوده شده است.

وی ادامه داد: همچنین افزایش تولید ۶ میلیون متر مکعب در روز از میدان گازی خانگیران در شمال شرق کشور در شهرستان سرخس انجام شده است.

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران اظهار کرد: ۳ میلیون متر مکعب افزایش تولید جدید مربوط به بهره‌برداری رسمی از چاه‌های ۷۶ و ۷۸ میدان خانگیران و ۳ میلیون متر مکعب نیز مربوط تولید و برداشت بیشتر از مخزن ذخیره‌سازی شوریجه دی است.

تولید گاز از منطقه خانگیران

خجسته‌مهر با بیان اینکه امروز، روز مبارکی برای همه مردم ایران است، گفت: به ویژه مردم شریف شمال شرق ایران و شهرهای مجاور و همچنین استان‌های خراسان رضوی، خراسان شمالی، خراسان جنوبی و استان‌هایی مانند سمنان، گلستان و مازندران که به نحوی از گاز تولیدی میدان خانگیران بهره‌مند می‌شوند.

وی با تاکید بر اینکه با افزایش ۶ میلیون متر مکعبی، تولید گاز از میدان خانگیران به حدود ۷۰ میلیون متر مکعب در روز می‌رسد، افزود: اهمیت این موضوع آنجا است که این میدان، گاز مورد نیاز شمال شرق کشور را تأمین می‌کند.

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران تصریح کرد: این میدان به لحاظ موقعیت جغرافیایی و توان تولیدی موقعیت ویژه، ممتاز و استراتژیکی دارد. بنابراین شرکت ملی نفت ایران توسعه این میدان گازی را به جهت افزایش و پایداری تولید گاز در اولویت قرار داده است.

ذخیره‌سازی ۳.۲ میلیارد متر مکعبی

خجسته‌مهر گفت: در ۸ ماهه نخست امسال حدود ۳.۲ میلیارد متر مکعب ذخیره‌سازی گاز در میدان‌های سراجه قم و شوریجه دی در سرخس انجام شده است که نسبت به ۱۰ سال گذشته حداکثر میزان ذخیره‌سازی گاز را انجام داده‌ایم.

وی با بیان اینکه ذخیره‌سازی گاز یک راهبرد مهم برای کشور است، افزود: میدان خانگیران از این نظر اهمیت بالایی دارد.

معاون وزیر نفت ادامه داد: برنامه داریم در آینده توسعه میدان گازی خانگیران را انجام دهیم. در این زمینه علاوه بر اقدامات توسعه‌ای، کارهای جدید اکتشافی را نیز دنبال می‌کنیم زیرا نتایج مطالعات ژئوفیزیکی به ما نشان داده ظرفیت‌های هیدروکربوری جدید در میدان خانگیران وجود دارد.

خجسته‌مهر با تاکید بر اینکه درحال‌حاضر در کل شرکت ملی نفت ایران روزانه بیش از یک میلیارد متر مکعب گاز تولید می‌شود، گفت: همکاران صنعت نفت در تمام مناطق عملیاتی از میدان مشترک پارس جنوبی تا منطقه خانگیران اهتمام ویژه‌ای برای تولید پایدار گاز دارند.

تولید حداکثری گاز برای رشد اقتصاد

وی با اشاره به اینکه از این میزان تولید گاز در کشور، ۲۴۰ میلیون متر مکعب مربوط به شرکت نفت مناطق مرکزی است، افزود: ۷۰ میلیون متر مکعب در منطقه خانگیران تولید می‌شود.

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران تاکید کرد: برنامه شرکت ملی نفت ایران این است که تا سال‌های آینده با سرمایه‌گذاری بیش از ۷۰ میلیارد دلار ظرفیت تولید گاز کشور به ۱.۵ میلیارد متر مکعب در روز افزایش پیدا کند.

خجسته‌مهر با بیان اینکه در دولت سیزدهم به صورت جدی به دنبال برنامه‌ریزی و آماده‌کردن شرایط لازم برای افزایش ظرفیت تولید گاز هستیم، ادامه داد: حداکثر تولید گاز را انجام می‌دهیم تا به رشد اقتصادی مطلوبی برسیم.

وی با اشاره به اینکه علاوه بر ایجاد رفاه و آسایش برای مردم با تولید گاز در کشور باید در مصرف گاز صرفه‌جویی شود، گفت: باید صرفه‌جویی کنیم تا بتوانیم از گازی که در اختیار داریم برای رشد اقتصادی، رشد صنعت، ارتقا نیروگاه‌ها و افزایش تولید ثروت در کشور استفاده کرده و برای امر صادرات اختصاص دهیم.

اجرای طرح‌های مسئولیت‌های اجتماعی

معاون وزیر نفت تاکید کرد: ما در شرکت ملی نفت ایران مدیریت تولید را بر عهده داریم و مردم در سراسر کشور مدیریت مصرف را بر عهده داشته باشند.

خجسته‌مهر با بیان اینکه امروز فرصت مغتنمی است تا این اقدام جهادی را تبریک بگوییم، گفت: همه ما قدردان خدمت‌گذاران جمهوری اسلامی ایران هستیم و از همه کارگران، کارکنان و مدیران که در بخش‌های مختلف صنعت نفت مشغول هستند، تشکر می‌کنم.

وی افزود: شرکت ملی نفت ایران در منطقه سرخس ۳۰۰ میلیارد تومان اعتبارات مسئولیت اجتماعی اختصاص داده که به‌تدریج اجرا می‌شود.

مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران ادامه داد: همچنین در منطقه سرخس انتظاراتی از سوی کارکنان وجود داشت که در سفر قبل در این منطقه قول رفع این موارد داده شد. در این زمینه استخدام ۱۷۶ نفر از مردم بومی در حال انجام است که کار مصاحبه تمام شده و کارهای اداری جریان دارد. همچنین بحث مربوط به اضافه کاری و استفاده از امتیازات اقماری مورد تصویب هیأت مدیره شرکت ملی نفت ایران قرار گرفته است.

برنامه جامع توسعه و تولید از میادین نفتی و گازی کشور در شرکت ملی نفت ایران طرح‌ریزی شده است

سخن پایانی

بر اساس این گزارش، افزایش تولید گاز از میدان خانگیران منجر به پایداری شبکه گازرسانی در ۶ استان خراسان شمالی، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، گلستان، مازندران و سمنان می‌شود.

این دستاورد ارزشمند حاصل تلاش شبانه‌روزی متخصصان توانمند شرکت ملی نفت ایران است و امید است برکات حاصله از آن برای رفاه مردم و آبادانی ایران عزیز ثمربخش باشد.

شرایط آبی کشور و جهان درگیر چالش جدی

دبیر کارگروه سرمایه‌گذاری و تسهیلگری اجتماعی شرکت مدیریت منابع آب ایران گفت: شرایط آبی کشور و جهان با چالش جدی روبه‌رو است.

به گزارش شرکت مدیریت منابع آب ایران، فرهاد پاک نیا در کارگاه «استقرار مدیریت مشارکتی آب در طرح‌های توسعه منابع آبی با رویکرد جذب سرمایه‌گذاری بخش عمومی و خصوصی» در نوزدهمین نمایشگاه صنعت آب کشور افزود: چنانچه برای خروج از این شرایط برنامه‌ریزی کافی انجام نگیرد، امکان بقا و ادامه حیات فراهم نمی‌شود.

وی توجه و مشارکت‌دادن مردم را کلید اساسی برنامه‌ریزی و مدیریت مصارف آب، برشمرد و گفت: بدون نقش‌آفرینی مردم، ذی‌نفعان و ذی‌مدخلان امکان بهینه‌سازی مدیریت مصارف آب امکان‌پذیر نیست.

این مقام مسئول ادامه داد: پیش‌شرط مدیریت منابع آبی توجه به مبانی مشارکتی آن است و یکی از کلیدهای اساسی برای برنامه‌ریزی و مدیریت مصارف آب، درنظرگرفتن و مشارکت‌دادن بخش‌های مختلف مردمی و خصوصی است.

پاک نیا خاطرنشان کرد: تا پیش از سال ۱۳۴۲ شاهد نظام‌های یاریگر سنتی بودیم که محصول آن، دستیابی به تکنولوژی قنات بود؛ پس از آن امریکا نظام‌های سنتی را به‌مرور از جامعه ما خارج کرد؛ نظام‌های فردی و محفوظ از قبیل کانال‌های روباز و حفر چاه جایگزین آن شد که به دلیل تفاوت اقلیم کشور ما با اقلیم اروپایی منجر به کاهش ذخایر منابع آبی و ورود به وادی خشکسالی بود.

دبیر کارگروه سرمایه‌گذاری و تسهیلگری اجتماعی شرکت مدیریت منابع آب ایران با اشاره به اینکه مشکل اساسی کشور در بخش مدیریت و مصارف آب حذف مردم بوده است، افزود: مشکلات مدیریتی و مصارف آبی از آن زمان آغاز شد که دولت به‌جای مردم مدیریت را در دست گرفت و همین امر باعث شد تا در سال ۱۳۵۰ شاهد اوج تخلیه روستاهای فاقد منابع آبی باشیم؛ لذا بدون نقش‌آفرینی مردم، ذی‌نفعان و ذی‌مدخلان امکان بهینه‌سازی مدیریت مصارف آب امکان‌پذیر نیست.

پاک نیا حفظ سرمایه برای آیندگان را از جمله دستاوردهای مدیریت سنتی و مشارکت مردمی دانست و افزود: از جمله دلایلی که مانع از انجام مدیریت مشارکتی مردمی می‌شود، نبود یک برنامه و نقشه راه متمرکز و یکپارچه است تا کمک کند به سمت مدیریت جوامع محلی پیش برویم.

وی خاطرنشان کرد: پویاسازی، ظرفیت‌سازی و کاراسازی در مدل مشارکتی شکل می‌گیرد و با استفاده از این مدل می‌توان بهترین تصمیم را در حساس‌ترین زمان ممکن اتخاذ کرد.

دبیر کارگروه سرمایه‌گذاری و تسهیلگری اجتماعی شرکت مدیریت منابع آب ایران ادامه داد: برای این مهم باید نقش‌آفرینی و سرمایه‌گذاری عمومی را از سر مزرعه در قالب اتحادیه‌ها و تعاونی‌ها جهت مدیریت بهینه منابع و مصارف آبی در دست گرفت و کشاورزان تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی را از میان خود آغاز کنند.

خورشید سمنان زیر سایه نسیان

غفلت از فرصتی بزرگ به نام انرژی پاک


عکس: صمت

سال‌ها از ظرفیت انرژی خورشیدی در استان‌های کویری مانند سمنان که روزهای متمادی آفتاب دارند، سبب شده تا امروز هر چه دولتمردان در این زمینه تلاش کنند، کمتر عایدی نصیب کشورمان به لحاظ تامین انرژی برق شود.

استان سمنان دارای ۳۰۰ روز آفتابی و ظرفیتی استراتژیک برای تولید انرژی در راستای رشد اقتصادی بلندمدت است که متاسفانه مورد غفلت واقع شده است.
برنامه ششم توسعه اعلام کرده بود که باید سهم انرژی‌های تجدیدپذیر و پاک مانند خورشید، باد و... افزایش یابد و حتی بخشی از برق مورد نیاز ادارات و دستگاه‌های دولتی استان سمنان مانند دیگر نقاط کشورمان از همین منابع تامین شود.

گروه استان‌ها
editor@smtnews.ir

در میانه دهه ۹۰ شاهرود میزبان جمعی از اساتید دانشگاه‌های معتبر دنیا بود و در حاشیه همان کنفرانس موضوع عدم استفاده ایران از انرژی‌های خوشیدی مطرح شد. در همان کنفرانس یکی از اساتید دانشگاه‌های انگلستان با ابراز شگفتی از غفلتی که ما در عرصه انرژی خورشیدی داریم اعلام کرد که ما در اروپا برای ۱۹۰ روز آفتابی در سال نیز سرمایه‌گذاری می‌کنیم و شما در استان سمنان با داشتن ۳۰۰ روز آفتابی هنوز بهره‌ای از این موضوع نبرده‌اید. این تفاوت دو نگاه حاکم بر مدیریت توسعه انرژی‌های پاک در کشورهای توسعه یافته و ایران است. کشورهایی که با کمترین میزان داشته ها، بیشترین مزیت‌ها را برداشت می‌کنند و ما در مقابل با دارا بودن بیشترین مزیت‌ها، کمترین برخورداری را داریم.

■ عزم دولت جزم شد

مدیرکل توسعه نیروگاه‌های مقیاس کوچک وزارت نیرو در گفت‌وگو با خبرنگار بازار، ضمن اشاره به عزم دولت در جبران این کاستی ها، گفت: نیروگاه‌های خورشیدی توسط بخش خصوصی در ۱۰۰ نقطه ایران اسلامی احداث می‌شود همچنین از طریق رئیس‌جمهوری ابلاغ ۴هزار و ۵۰۰ مگاوات نیروگاه‌های خورشیدی انجام شده و برنامه‌ریزی لازم در این ارتباط صورت گرفته است.

جعفر محمد نژاد سیگارودی با بیان اینکه مقرر شده از طریق شرکت هایی که در مناقصات شرکت کرده و توانمندی لازم را در این خصوص دارند به بحث ساخت نیروگاه‌های خورشیدی ورود کنند، تاکید کرد: ۱۰۰ نقطه در کشور نیروگاه‌های برق خورشیدی توسط این شرکت‌ها احداث خواهد شد.

وی با بیان اینکه از طریق اقداماتی که با مدیریت سازمان سادپا یا همان انرژی‌های تجدیدپذیرو بهره‌وری انرژی برق صورت گرفته شاهد تامین برق کشور از طریق انرژی‌های تجدید پذیر خواهیم بود، گفت: امروز میزان تولید برق تجدید پذیر کشورمان به هزار و ۲۰۰ مگاوات رسیده است. این میزان نشان از نگاه مثبت دولت سیزدهم و وزارت نیرو به انرژی‌های تجدید پذیر دارد. اما هم در قانون و هم در برنامه‌ریزی وزارت نیرو، تکلیف داریم که این سهم را حتی افزایش هم دهیم.

■ نیروگاه‌های خورشیدی و توسعه آنها

مدیرکل توسعه نیروگاه‌های کوچک مقیاس وزارت نیرو با بیان اینکه امیدوار هستیم سال آتی با حضور شرکت‌های متولی انجام نیروگاه‌های خورشیدی بخش خصوصی با مدیریت کلان وزارت نیرو و سازمان سادپا، که بخش قابل توجهی از ۴هزار و ۵۰۰ مگاوات نیروگاه خورشیدی که مناقصات آن برگزار شده در آغاز فصل پیک مصرف برق سال آتی، به نتیجه خوبی برسد.

محمد نژاد با بیان اینکه برنامه ۱۰هزار مگاوات تولید برق تجدید پذیر در مجموعه دولت صورت گرفته است، تاکید کرد: وزارت نیرو در این خصوص به صورت جدی برنامه‌ریزی کرده و حتی زیرساخت‌های لازم را نیز فراهم آورده است. وی با بیان اینکه در زمینه شناسایی زمین‌هایی که قرار است نیروگاه‌های خورشیدی در آنها ساخته شود و مجوزهای محیط زیستی و.. همکاری خوبی را شاهد بودیم و همه تمهیدات فراهم شده است، گفت: مناقصات واگذاری امور به بخش خصوصی در حال اجرا است و امیدوار هستیم که بخشی از برنامه‌ریزی‌های ما فعلا تا پایان دولت سیزدهم به نتیجه برسد.

مدیرکل ساپا با بیان اینکه در برنامه هفتم توسعه عدد قابل توجهی سهم انرژی تجدید پذیر در قانون تکلیف شده است، تاکید کرد: در حوزه تجهیزات انرژی خوشیدی ۴ یا ۵ شرکت تامین‌کننده را داریم که در حال فعالیت هستند و بسیار امیدوار هستیم با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته تا پایان سال ۱۴۰۳ در حوزه تامین تجهیزات داخلی به عدد بیش از یک هزار مگاوات در سال برسیم که به اجرای نیروگاه‌های خورشیدی کمک شایانی خواهد کرد.

محمد نژاد با بیان اینکه تحقق تامین ۱۰ هزار مگاوات برق از انرژی‌های تجدید پذیر تا پایان دولت برنامه ریزی شده است، گفت: مجوز تامین سه هزار مگاوات برق از انرژی بادی نیز توسط وزارت نیرو صادر شده است.

وی با بیان اینکه بیش از ۳۰ هزار مگاوات ظرفیت احداث نیرگاه‌های بادی در کشور موجود است، گفت: سمنان یکی از استان‌های بسیار مستعد در زمینه توسعه نیروگاه‌های خورشیدی و برق تجدید پذیر است.

استاندار سمنان نیز با بیان اینکه انرژی خورشیدی یکی از مزیت‌های قابل سرمایه‌گذاری استان است، گفت: در شهرهایی مانند سمنان و دامغان نیروگاه‌های انرژی خورشیدی وجود دارد اما بازهم از سرمایه‌گذاری در این حوزه استقبال و حمایت می‌شود.

سید محمد رضا هاشمی با بیان اینکه استان سمنان با دارا بودن ۳۰۰ روز آفتابی یکی از مهم‌ترین نقاط کشورمان در زمینه توسعه سرمایه‌گذاری انرژی‌های تجدیدپذیر است، بیان کرد: تلاش داریم که نیروگاه‌های برق خورشیدی را به واسطه اقلیم مساعد استان توسعه دهیم.

■ دولت بسته جذاب سرمایه‌گذاری ارائه نکرد

اما چرا تاکنون در این زمینه موفق نبوده‌ایم یک کارشناس اقتصادی در گفت‌وگو با خبرنگار بازار، بیان کرد: این امر سه دلیل عمده دارد نخست اینکه دولت نتوانسته بسته‌های جذاب قابل سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی نیروگاه‌های خورشیدی در این ۲ دهه اخیر ارائه کند.

سید رضا طباطبایی با بیان اینکه دلیل دوم هزینه بالای ابزارها و ادوات انرژی خورشیدی است که اکثرا هم وارداتی هستند و ارز و تلاطم‌های آن سبب شده تا استقبال از این موضوع کاهش یابد، افزود: سومین دلیل هم این است که استان سمنان نتوانسته مزیت‌های قابل سرمایه‌گذاری خود را به درستی بشناساند و این نشان می‌دهد که عزم جدی در این زمینه در بین مسئولان نبوده است.

وی با بیان اینکه در نقاطی از استان سمنان انرژی بادی نیز دارای مزیت‌های قابل سرمایه‌گذاری است، ابراز کرد: از تهران تا مشهد به جز نیشابور، دامغان دارای بیشترین میزان وزش بادهای شدید است که عمده زمان سال نیز این بادها وزیده می‌شود اما سوال ما این است که استانداری سمنان به صورت عام در این دو دهه اخیر چند بسته قابل سرمایه‌گذاری در این زمینه پیشنهاد کرده است؟

■ مزیت‌ها شناسانده نشده است

این کارشناس اقتصادی با بیان اینکه مزیت‌های قابل سرمایه‌گذاری ما در استان سمنان باید شناسانده شود وگرنه سرمایه‌گذاران چطور می‌توانند از آنها با خبر شوند، بیان کرد: ما در استان سمنان یک هیات رایزن اقتصادی که بسته‌های سرمایه‌گذاری در زمینه انرژی را تهیه و تبیین و همچنین تبلیغ‌کننده نداریم.

طباطبایی با بیان اینکه دانشگاه‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان هم در این زمینه ورود جدی و مفیدی نداشته‌اند، تاکید کرد: باید شرکت‌های دانش‌بنیان را بسته به نوع نیازهای استان سمنان ایجاد کنیم. گفتنی است، در بین این شرکت‌ها تولیدکننده بال هواپیما دیده می‌شود اما انرژی خورشیدی یا ابزار جلوگیری‌کننده سرمایه زدگی و خشکسالی و... دیده نمی‌شود.

وی افزود: این نشان می‌دهد که ما در استان سمنان یک مزیت سنجی و یک نوع آمایش درست و متناسب با نیازهای مان در استان و کشور نداشته‌ایم و همچنین توسعه‌ای که پیدا کردیم نیز بی‌هدف و بی‌نقشه راه بوده است.

> در ۲ دهه اخیر دولت نتوانسته بسته‌های جذاب سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران بخش خصوصی نیروگاه‌های خورشیدی ارائه کند

چالش‌های منطقه ویژه اقتصادی کازرون

راه‌اندازی گمرک و گرفتن کد گمرکی در منطقه ویژه اقتصادی کازرون از اتفاقات خوبی بود که اخیرا به منظور توسعه تجارت در استان فارس انجام شد و به گفته متولیان اقتصادی،این منطقه از ظرفیت و گنجایش بالایی برای سرمایه‌گذاری برخوردار است و در حال حاضر هم چشم‌انداز مشخص و آمادگی لازم را برای جذب سرمایه گذار دارد. به گزارش ایرنا، ایجاد منطقه ویژه اقتصادی در کازرون در سال ۱۳۸۹ به تصویب هیأت وزیران رسید و شرکت شهرک‌های صنعتی فارس به عنوان متولی اجرای آن انتخاب شد.

■ منطقه ویژه اقتصادی کازرون؛از آغاز تا امروز

فرآیند راه‌اندازی منطقه ویژه اقتصادی کازرون از سال ۱۳۹۳ در دستور کار قرار گرفت و ۹بهمن همان سال در آستانه ایام الله دهه مبارک فجر انقلاب اسلامی بود که عملیات تبدیل شهرک صنعتی شماره ۲ کازرون به منطقه ویژه اقتصادی آغاز شد؛ در آن مقطع زمانی احداث منطقه ویژه اقتصادی کازرون در زمینی به مساحت ۷۳هکتار پیش‌بینی و برای اجرای کارهای زیرساختی ۱۱میلیارد ریال هزینه و مبلغ ۴۵میلیارد ریال هم به منظور انتقال خطوط برق و تصفیه‌خانه در نظر گرفته شد. در طول ۲سال گذشته توسعه این منطقه ویژه و تلاش برای تسریع در اجرای پروژه‌های زیرساختی آن بیش از پیش مورد توجه قرار گرفته است. در حقیقت اجرای طرح‌های توسعه‌ای و ایجادی شهرک‌های صنعتی استان در دولت سیزدهم شتاب گرفت و به گفته متولیان امر در ۲سال اخیر افزون بر ۲۲۲هکتار زمین جهت ایجاد یا توسعه شهرک‌ها و نواحی صنعتی تملک شده است.

■ از چالش‌ها تا گشایش‌ها

این در حالیست که برخی از فعالان اقتصادی استان معتقدند در آغاز فعالیت دولت سیزدهم یکی از چالش‌های مهم شرکت شهرک‌های صنعتی فارس کمبود اراضی صنعتی جهت واگذاری به متقاضیان در شهرک‌های صنعتی تقاضا محور استان بود که این موضوع چالش‌هایی را در زمینه جذب سرمایه‌گذار فراهم کرده بود. بدین ترتیب با قید فوریت و به صورت عملیاتی و جهادی اجرای طرح‌های توسعه‌ای در ۱۵شهرک و ناحیه صنعتی استان شامل شیراز، لار، سورمق، استهبان، جهرم، سروستان، مرودشت، زرقان، گراش، خرامه، سرچهان و لامرد در اولویت قرار گرفت و عملیات اجرایی برای توسعه منطقه ویژه در شهرستان کازرون نیز آغاز شد. ۲۲اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۱ بود که معاون وزیر صمت و مدیرعامل سازمان صنایع کوچک وشهرک‌های صنعتی کشور از منطقه ویژه اقتصادی کازرون بازدید کرد و از نزدیک در جریان مشکلات و مسائل این منطقه قرار گرفت. وی که معتقد بود شهرستان کازرون با توجه به دسترسی به بنادر و کلان شهرهای کشور منطقه مستعدی برای توسعه اقتصادی کشور قلمداد می‌شود،اعلام کرد: در منطقه ویژه اقتصادی کازرون زیرساخت‌ها از جمله برق، آب، گاز وخط اینترنت آماده تحویل به سرمایه گذاران است و با توجه به اینکه مجوز واگذاری زمین کمتر از یک‌سال دریافت می‌شود این منطقه هم‌اکنون آماده سرمایه گذاری در بخش‌های صنعتی و دانش‌بنیان است. ۲۰دی سال جاری نیز مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس از راه‌اندازی کمرگ و گرفتن کد گمرکی در منطقه ویژه اقتصادی کازرون خبر داد و گفت: به صورت رسمی امکان صادرات و واردات به نام این گمرک فراهم شد و سرمایه گذاران می‌توانند واردات و صادرات خود را از طریق گمرک کازرون به تمام نقاط جهان انجام دهند. در حال حاضر هم بازدیدی از روند پیشرفت اجرای پروژه‌های زیرساختی منطقه ویژه اقتصادی کازرون انجام شد و در این برنامه که فرماندار کازرون و نماینده مردم شهرستان‌های کازرون و کوهچنار در مجلس شورای اسلامی نیز حضور داشتند مسائل و مشکلات منطقه ویژه اقتصادی و نیز صنعتگران موردبررسی قرار گرفت.

■ آخرین تصمیمات چیست؟

مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس گفت: این منطقه ویژه اقتصادی زمینه‌ساز توسعه صنایع صادرات محور در غرب استان خواهد شد. سید مسعود عظیمی افزود: این منطقه ویژه اقتصادی با توجه به موقعیت جغرافیایی و برنامه عملیاتی برای توسعه و تکمیل زیرساخت‌ها از چشم‌انداز مناسبی برای جذب سرمایه گذاری و توسعه صادرات برخوردار است. وی در رابطه با برنامه عملیاتی این شرکت به منظور آماده‌سازی زیرساخت‌های منطقه ویژه اقتصادی کازرون گفت: در این منطقه ویژه اقتصادی زیرساخت‌های اصلی نظیر آب، گاز و برق تامین شده و پروژه‌های احداث، سر در ورودی، باسکول و ساختمان‌های اداری و گمرک نیز که در شمار پروژه‌های اساسی و زیربنایی منطقه ویژه محسوب می‌شود با اعتباری افزون بر ۲۲۰میلیارد ریال در مرحله اجرا قراردارد. مدیرعامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس مساحت اولیه اراضی منطقه ویژه اقتصادی کازرون را ۷۳هکتار عنوان کرد و افزود: با توجه به افق چشم‌انداز توسعه این منطقه ویژه اقتصادی، این مساحت کم پاسخگوی حجم سرمایه گذاران نیست و به همین دلیل اجرای طرح توسعه اراضی ضروری است. عظیمی خواستار تعامل و هماهنگی بین دستگاه‌ها به منظور تسریع در اجرای طرح توسعه اراضی شد و اعلام کرد: در قالب طرح توسعه، امور تملک ۱۱۰هکتار زمین در حال پیگیری است. وی در خصوص انعقاد قرارداد با هفت سرمایه گذار در منطقه ویژه اقتصادی کازرون گفت: طرح‌های صادرات محور نظیر مجتمع تولید الکترود گرافیتی با سرمایه گذاری ۱۰هزار میلیارد تومان، تولید تجهیزات و مخازن نفتی با سرمایه گذاری ۱۵میلیون یورو، تولید کابل آلومینیومی با ۶۵۰میلیارد ریال و طرح‌های سردخانه، سورتینگ و بسته‌بندی نیز در این منطقه ویژه اقتصادی در مرحله ساخت وساز قرار دارد که با بهره‌برداری از آنها جهش مناسبی در توسعه صنعتی و ایجاد اشتغال پایدار فراهم می‌شود. مدیر عامل شرکت شهرک‌های صنعتی فارس افزود: این منطقه ویژه اقتصادی که با اعتبارات شرکت شهرک‌های صنعتی فارس راه‌اندازی شده، دارای تمام مزایای قانونی مناطق ویژه اقتصادی کشور است. در حال حاضر شهرستان کازرون واقع در فاصله ۱۲۰ کیلومتری شمال غربی شیراز از زیرساخت‌های صنعتی قابل توجهی برخوردار است و به دلیل نقش مهم این شهرستان در رشد اقتصادی استان، پیگیری و حل مشکلات این منطقه همواره در دستور کار متولیان امور اقتصادی استان قرار دارد. بدون شک ایجاد شهرک‌های صنعتی و حل مشکلات زیرساختی این شهرک‌ها در کازرون به افزایش اشتغالزایی و کاهش خروج سرمایه از این شهرستان کمک می‌کند و تحقق این امر مهم در نهایت منجر به توسعه اقتصادی استان می‌شود.

گزارش خبری

اجرای برگزاری جام «جوان پهلوان» در تهران



شهردار باقرشهر با اشاره به ظرفیت ورزشی این شهر گفت: جام «جوان پهلوان» فرصتی است تا بضاعت ورزشی باقرشهر به سطح کلان ورزش کشور معرفی شود.

نشست خبری رویداد بزرگ فرهنگی ورزشی استان تهران «جوان پهلوان» در شهرداری باقرشهر برگزار شد. به گزارش خبرنگار صمت، در این نشست مرتضی همتی شهردار باقر شهر در خصوص رویداد بزرگ «جوان پهلوان» اظهارکرد: در هفت ماه گذشته تمام تلاش‌های ما بر این بوده است تا با یک ریل‌گذاری درست شرایط رسیدن به اهداف خودمان در شهرداری باقرشهر را فراهم کنیم.

بودجه شهرداری باقر شهر با ورود ما به شهرداری ۳۰۰ میلیارد بود که کفاف هزینه‌های برنامه‌های ما را نمی‌داد.

هدف‌گذاری ما این بود که بدون فشاری که وارد شود این بودجه به ۶۰۰ میلیارد برسد که با تلاش‌ها و زحمات همکارانم این امر محقق شد. وی افزود: در ابتدای امر پروژه‌های غیر لازم را لغو کردیم و مجبور پروژه‌های مورد نیاز را دریافت کردیم تا بتوانیم مشکلات و نیازهای باقر شهر را برآورده کنیم. درحال‌حاضر پروژه‌های که در حال انجام است به ارزش حدود ۲۲۰ میلیارد در حال انجام است.

همتی با اشاره به بیانات مقام معظم رهبری در دیدار با ورزشکاران گفت: ما در کنار اتفاقاتی که برای شهرداری مهم است چند سر فصل مهم را سر لوحه کار خود قرار دادیم که یکی از آنها بیانات مقام معظم رهبری در خصوص امید آفرینی در میان مردم است. وظیفه تحقق این سخن معظم له است چرا که ایجاد انبساط اجتماعی یکی از مهم‌ترین موضوعات برای شهرداری است. شهردار باقرشهر در خصوص رویداد بزرگ «جام جوان پهلوان» عنوان کرد: در دیدار اخیر مقام معظم رهبری با ورزشکاران و تأکیدات ایشان تصمیم بر این گرفتیم تا یک رویداد فرهنگی، ورزشی را برای نخستین بار با نام جام «جوان پهلوان» برگزار کنیم. عمده فعالیت‌های این رویداد در بین جوانان است که علاوه بر ورزش باید روحیه پهلوانی هم در بین جوانان زنده شود و مورد توجه قرار بگیرد.

وی در ادامه در خصوص نحوه برگزاری این رویداد گفت: مسابقات و مراسم‌های مختلفی در دهه فجر در نقاط مختلف کشور برگزار خواهد شد اما در این جشنواره و رویدادهای آن با حضور ۵ هزار ورزشکار در ۲۵ رشته ورزشی برگزار خواهد شد. این رویداد از ۵ بهمن ماه در ۳ سالن ورزشی به صورت متمرکز آغاز می‌شود و در ۱۹ بهمن ماه مراسم اختتامیه این رویداد به پایان خواهد رسید. در کنار این رویداد برنامه‌های جانبی از جمله برنامه‌های فرهنگی، نمایشگاه و دستاوردهای انقلاب و... برگزار خواهد شد.

همتی در خصوص ظرفیت‌های باقر شهر عنوان کرد: در باقر شهر توانمندی بالایی دارد اما مغفول مانده است. در سال‌های گذشته زحمات زیادی در این منطقه کشیده شده اما هیچ تعریفی از آن در خارج بز این شهر ندارد. این شهر دارای هویت‌های معنوی زیادی است اما هیچ گاه دیده نشده است.

باقر شهر ۱۲۸ شهید تقدیم نظام جمهوری اسلامی ایران کرده که باعث افتخار است. اما به لحاظ اجرایی هنوز به مرحله عمل نرسیده است. شهردار باقر شهر با اشاره به بضاعت ورزشی کشور گفت: عمده بضاعت ورزش کشور در تهران و عمده بضاعت ورزش پایتخت در جنوب تهران است که بخش بزرگ آن به باقر شهر مربوط می‌شود.

بیشتر ورزشگاه و سالن‌های باقرشهر پر از ورزشکار است که به همین دلیل نیازمند توجهات زیادی هستیم. این شهر باید برند ورزش معرفی شود، حقوق ورزشکاران ما به دلیل بی‌توجهی‌ها تضعیف شده است که باید مورد توجه مسئولان قرار بگیرد.

وی با بیان اینکه تلاش می‌کنیم این رویداد را بزرگ‌ترین رویداد کشور شود گفت: جام جوان پهلوان فرصتی است تا بضاعت ورزشی باقر شهر به سطح کلان ورزش کشور معرفی شود.

این نخستین دوره برگزاری مسابقات است و قطعا دارای نقاط ضعف خواهد بود. در دوره‌های بعدی با توجه به تجربه‌ای که به‌دست خواهیم آورد بهتر خواهد شد. به واسطه این رویداد زیر ساخت‌ها و مجموعه‌های ورزشی باقر شهر بازسازی شده‌اند.

ما امیدواریم این رویداد را به یکی از از معتبرترین رویدادهای کشور برسانیم.

همتی در پایان درباره هزینه‌های این رویداد گفت: بیشتر هزینه‌ها بابت بازسازی سالن‌ها و مجموعه‌های ورزشی می‌شود.

ورزشگاهی که سال‌ها دست نخورده باقی مانده، فرسوده شدن و بیش از ۷۵ درصد هزینه‌ها بابت بروزرسانی کردن است. در این رویداد حتی ریالی از ورزشکاران مبلغ ورودی گرفته نخواهد شد. ما به دنبال آن هستیم هویت ورزشی باقرشهر شکل بگیرد، چرا که دغدغه ما اجتماعی است.

یکشنبه
۸ بهمن ۱۴۰۲- ۱۶ رجب۱۴۴۵ - ۲۸ ژانویه ۲۰۲۴- شماره ۲۴۹۹-پیاپی ۳۸۱۷

صمت
صنعت معدن تجارت

منشور اخلاق حرفه‌ای روزنامه‌نگاری در روزنامه صمت: www.smtnews.ir/about.html

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی «صمت»

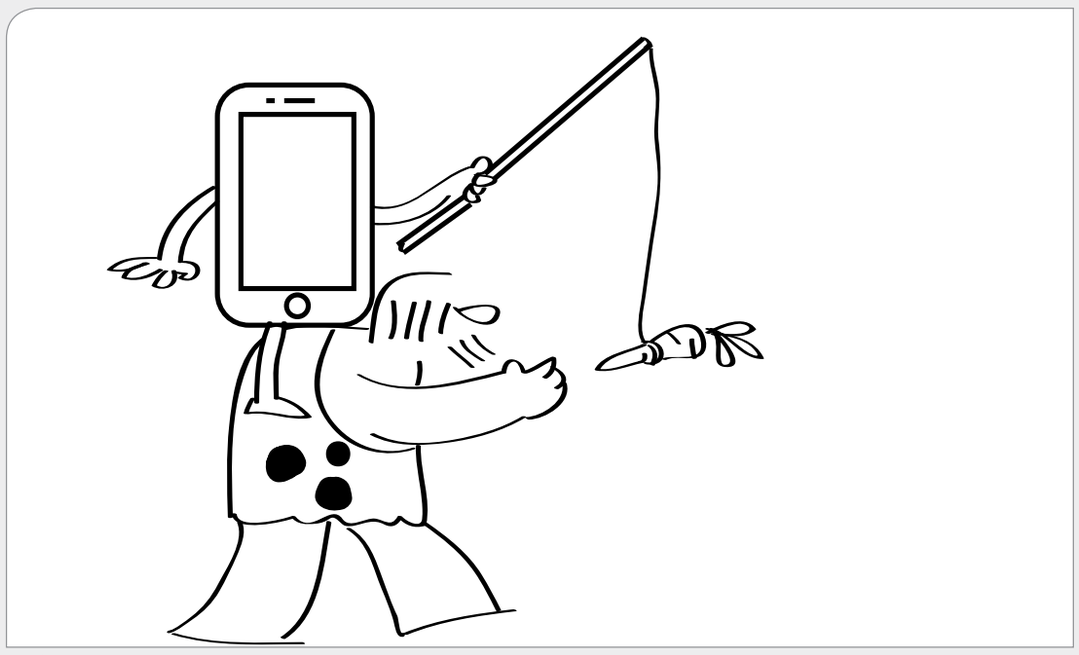
مدیرمسئول: عاطفه خسروی

سازمان آگهی‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۲ - ۰۹۰۳۵۱۰۰۹۴۲
ایمیل آگهی‌ها: ads.smtnews@gmil.com
تلفن: ۸۲۱۹۰ - نمابر:(داخلی-۱۰۴) پیامک: ۳۰۰۰۸۲۱۹۰
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵ - روابط عمومی: ۸۸۱۰۵۳۰۹
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵
تهران، خیابان قائم مقام فراهانی - کوچه آزادگان شماره ۲۶- کد پستی ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
روابط عمومی: pr@smtnews.ir
امور استان‌ها: ostanha@smtnews.ir
چاپخانه: صمیم

www.smtnews.ir
telegram.me/smtnews
tozi.smtnews@gmail.com
info@smtnews.ir
instagram.com/smtnewspaper
http://eitaa.com/smtnews
https://ble.ir/smtnews

روزنامه صمت با رتبه ۱
در میان روزنامه‌های تخصصی مقام ۱
در میان روزنامه‌های اقتصادی مقام ۲
عضو انجمن مدیران روزنامه‌های غیردولتی
عضو انجمن مدیران رسانه
عضو تعاونی مطبوعات

کارتون روز



بدون شرح

طرح: حسین علیزاده

انحصار زمین و روان آسیب‌دیده مردم



عکس: آیدا فریدی

در حالی توسعه عمودی و متراکم‌سازی همچنان در دستور کار مدیران شهری قرار دارد که طبق نظر کارشناسان حوزه جمعیت این مدل از توسعه شهر بر فرزندآوری تاثیر منفی مستقیم دارد. تراکم جمعیتی شهرها، از آن دسته عوامل انسانی هستند که می‌شود ردپای تاثیر آن را در بیشتر معضلات شهری دید؛ معضلاتی از جنس اقتصادی، رفاهی، زیست‌محیطی و حتی امنیتی. منظور از تراکم شهری، رابطه میان جمعیت و وسعت شهری است که از تقسیم جمعیت شهر به مساحت آن (برحسب هکتار) به دست می‌آید و افزایش تراکم شهر نیز به معنای افزایش تعداد ساکنان در سطح، باوجود ثابت ماندن مساحت زمین است. افزایش تراکم جمعیت که معلول انحصار زمین و ایجاد محدودیت در گسترش متوازن شهرهاست، خود علت اصلی سقوط کیفیت زیست‌شهری در کلانشهر تهران به شمار می‌آید.

افزایش تراکم جمعیتی در شهرها و کلانشهرها علاوه بر کاهش کیفیت زیست‌شهری هزینه‌های سنگین‌تری نیز به جامعه تحمیل می‌کند. هزینه‌های غیرقابل‌جبرانی نظیر کاهش امنیت پدافندی شهر، گرانی زمین و مسکن، تبعات اجتماعی و فرهنگی. یکی از مهم‌ترین هزینه‌های اجتماعی که لبه امنیتی نیز دارد، تأثیر معکوس افزایش تراکم بر کاهش نرخ رشد جمعیت است. کارشناسان این حوزه معتقدند سبک ساختمان‌سازی یکی از عواملی بوده که در دوره معاصر بر ساختار جمعیت تاثیر مستقیم گذاشته است و می‌تواند بر سیاست‌های جمعیتی که دال بر افزایش نرخ باروری است، تاثیر منفی بگذارد.

تراکم فعلی تهران، دو برابر آنچه باید باشد

در دسترس بودن انواع امکانات و فضاهای شهری به اندازه کافی، یکی از اهداف اصلی برنامه ریزی شهری است. حصول این امر، با ایجاد تعادل منطقی بین جمعیت و امکانات صورت می‌گیرد. تعادلی که تراکم بیش از حد جمعیت آن را از بین می‌برد. در حالی استانداردهای جهانی، تراکم مطلوب شهری را ۶۰ نفر بر هکتار می‌داند که تراکم شهر تهران ۱۴۰ نفربر هکتار است. همچنین طبق آمار اعلام‌شده از سوی دبیر مرکز مطالعات جمعیت، بیش از ۷۰ درصد جمعیت ایران در کمتر از ۴۰ درصد مساحت قابل سکونت کشور ساکن هستند و این به معنای تراکم بسیار بالای مناطق شهری کشور است.

پیش‌تر عبدالحمید نقره‌کار، رئیس مرکز تحقیقات و قطب علمی معماری اسلامی دانشگاه علم و صنعت، در همایشی با نام «توسعه افقی شهرها؛ چگونه گسترش محدوده شهرها به حل مسئله مسکن کمک می‌کند؟»، با اشاره به اینکه توسعه به طور کلی ضابطه علمی دارد، توضیح داد: این ضابطه از نظر کارشناسان نظام شهری، نسبت مساحت زمین به جمعیت است. هر چقدر زمین بزرگ‌تر شود، جمعیت نیز بیشتر می‌شود. در این صورت با ازدیاد جمعیت باید مساحت شهر افزایش یابد. این یک اصل علمی است. در صورت عدم رعایت این تناسب با بحران‌هایی در ابعاد متفاوت مواجه خواهیم شد. لذا تراکم جمعیت، بحران اجتماعی، محیط زیستی را به بار خواهد آورد. تراکم جمعیت، استقلال حریم و حرمت خانواده‌ها را نابود می‌کند. بنابراین وقتی جمعیت زیاد می‌شود باید مساحت نیز افزایش یابد. که همان بکارگیری الگوی توسعه افقی است. برخی شبهه‌ای ایجاد می‌کنند که توسعه افقی خلاف تکنولوژی و پیشرفت است. باید سوال کرد در کدام عملکرد؟ بله تجاری، اداری، صنایع سبک را می‌توان در بلند مرتبه‌سازی تعریف کرد، البته با ضوابطی که نظام شهرسازی به ما می‌دهد. اما در کاربری مسکونی یک اشتباه است. آیا این افراد (طرفداران توسعه عمودی و کوچک سازی) مفهوم خانه، حریم و سکونت را درک می‌کنند؟ قطعا نه خانه محله امن و امنیت و استقلال فرد و خانواده اوست. خانه باید مستقل و به دور از مزاحمت‌های همجواری باشد تا حرمت انسانی حفظ شود. با ازدیاد جمعیت هیچ راه علمی جز توسعه افقی شهر وجود ندارد. مخصوصا تراکم تهران که غیر انسانی، غیر علمی و ضد فرهنگ اسلامی است.

کوچک‌شدن خانه‌ها، ساختار جمعیتی را برهم زده است

شورای عالی شهرسازی و معماری در سال ۷۸ مصوبه‌ای را با عنوان «ضابطه جلوگیری از افزایش محدوده شهرها» تصویب کرد که طبق آن هرگونه افزایش در محدوده مصوب طرح‌های هادی و جامع شهرها تا زمانی که تراکم ناخالصی جمعیتی شهر بر اساس طرح‌های مصوب تحقق پیدا نکرده باشد، ممنوع است. نتیجه این تصمیم مسئولان، کاهش متراژ خانه‌های مسکونی شد. چراکه محدوده شهرها بسته شد و مردم مجبور شدند برای تامین مسکن مورد نیاز خود در محدوده مشخص شده ساخت‌وساز انجام دهند تا تراکم جمعیت به آن عددی که در مصوبه مشخص شده برسد، بدین ترتیب برای آنکه تعداد بیشتری از افراد بر هکتار زمین جای گیرد، متراژ خانه‌ها کمتر و شهر متراکم‌تر شد.

کوچک شدن خانه‌های مردم یک پیامد منفی و در عین حال تعیین‌کننده‌ای برای آینده کشور داشت. دکتر برکاتی مدیر کل سابق دفتر سلامت جمعیت خانواده و مدارس وزارت بهداشت و کارشناس حوزه جمعیت با تاکید بر این نکته که افزایش تراکم جمعیتی در تهران به همراه دیگر مولفه‌ها ساختار جمعیتی کشور را در دهه‌های اخیر برهم زده است، گفت: وقتی تراکم جمعیتی در شهر بالا می‌رود، مسائلی چون فرهنگ، کنش اجتماعی، تعاملات بین فردی تغییر پیدا می‌کند.

این عوامل مجموعا به طور مستقیم روی ساختار جمعیتی تاثیرگذار است. وقتی تراکم خیلی بالا برود تاثیرات بسیار منفی بر نرخ رشد جمعیت می‌گذارد. در این چند دهه اخیر، با تغییر همزمان ساختار خانواده از حالت گسترده به خانواده هسته‌ای و سبک ساخت‌وساز که به متراکم‌شدن شهر انجامید، سبب شده روند رشد جمعیت کاهشی شود. در نتیجه غلبه فرهنگ وارداتی به علاوه تغییر مدل ساخت‌وساز (فراگیر شدن آپارتمان‌نشینی) به ساختار جمعیتی کشور ضربه زده است.

در خانه‌های ۵۰ متری فکر فرزندآوری هم به ذهن زوجین خطور نمی‌کند

در این خصوص حسین مروتی، کارشناس حوزه جمعیت این‌گونه توضیح داد: ما سه نوع تراکم داریم؛ نسبت تعداد افراد بر زمین مدلی از تراکم است، نوع دیگری از تراکم داریم که به آن تراکم زیستی، به معنای تعداد افراد بر هکتار زمینی که قابل کشت است، می‌گویند. یک نوع دیگر تراکم، تراکم اقتصادی بوده که مبتنی است بر ظرفیت اقتصادی آن منطقه. این گزاره که تهران جمعیت متراکمی دارد، قطعا درست است و باید برای آن چاره‌ای اندیشید. به زعم بنده راه‌کار اصلی انتقال پایتخت است که متاسفانه به دلیل تضاد منافع تصمیم‌گیرندگان اتفاق نمی‌افتد.

به گزارش مهر، وی ادامه داد: تبعات تراکم موجود در تهران طیف وسیعی را در برمی‌گیرد که شاید بتوان مهم‌ترین آسیب را صدمات روانی تراکم بالای پایتخت بر مردم دانست. مردمی که ساعات متمادی پشت ترافیک قرار می‌گیرند، با یک روان آسیب دیده وارد خانه می‌شوند. همین اعصاب خوردی‌ها یکی از عوامل اصلی در کاهش سلامت روان بوده و کیفیت کار و زندگی را کاهش می‌دهد.

اینکه یک جمعیت انبوه و فوق العاده در یک جا جمع شود و کیفیت زندگی آن‌ها کاهش یابد، مشخصا ضربه زننده به سیاست‌های جمعیتی است. چراکه نمی‌شود از افرادی که در خانه‌های ۵۰-۶۰ متری زندگی می‌کنند، توقع داشت فرزندآوری بیش از دوتا داشته باشند.

کار سخت می‌شود. در خانه ۵۰ متری کسی به ذهنش خطور هم نمی‌کند که بیش از دو بچه داشته باشد. همین امر باعث ایجاد یک رخوت در جامعه بوده و ضربه زننده به بحث جوانی جمعیت است.

بازار

مجوزهای کاغذی کسب وکار از ابتدای ۱۴۰۳ بی‌اعتبار می‌شوند

محمدرضا حاجی جعفری، سرپرست معاونت مرکز ملی مطالعات پایش و بهبود محیط کسب و کار وزارت اقتصاد دریافت شناسه یکتا از درگاه ملی مجوزهای کسب و کار را الزامی دانست و اظهار کرد: در تبصره ۶ و ماده هفت مکرر اجرای سیاست‌های اصل ۴۵ قانون اساسی در خصوص شناسه‌های یکتا به عنوان مجوزهای کسب و کار صحبت شده به طوری که در تبصره ۶ آمده که «ماموران دولتی صرفا باید مجوز شناسه یکتا درگاه ملی مجوزها را به عنوان مجوز کسب و کار متقاضی مطالبه کند» مطالبه هر چیز دیگری غیر از شناسه یکتا از متقاضی تحت عنوان مجوز کسب‌وکار جرم است.

حاجی جعفری تاکید کرد: مجوزها و اسناد کاغذی که به عنوان مجوز کسب و کار شناخته می‌شد، از ابتدای سال ۱۴۰۳ به هیچ وجه اعتباری نخواهد داشت و مجوز کسب و کار تنها با شناسه یکتای صادره از درگاه ملی مجوزها دارای اعتبار است. البته افراد می‌توانند مجوز شناسه یکتادار خود را پرینت و در محل کسب و کار خود نصب کنند اما حتما باید شناسه یکتا در آن درج شده باشد، چون بدون شناسه فاقد اعتبار است.

وی با اشاره به تبصره ۷ ماده هفت مکرر اجرای سیاست‌های اصل ۴۵ قانون اساسی تصریح کرد: در این قانون به صراحت آمده «دستگاه‌هایی متولی صدور مجوز کسب و کار، مکلف هستند تا دو سال بعد از اجرا شدن این قانون مجوزهای قدیمی را تبدیل به مجوزهای جدید با شناسه یکتا در درگاه ملی مجوز کنند.» قانون تسهیل کسب و کار از ابتدای سال ۱۴۰۱ تصویب شده، بنابراین دستگاه‌های متولی صدور مجوز کسب و کار مکلف هستند تا سال ۱۴۰۳ شناسه یکتای درگاه ملی مجوزها را به صاحبان کسب و کار دارای مجوز تخصیص بدهند و اگر از انجام این کار تعلل کند باعث ایجاد مشکل برای مردم و تضییع حق آنها خواهد شد، چراکه از ۲۵ اردیبهشت ۱۴۰۳ مجوزهای قدیمی دیگر اعتباری نخواهند داشت و شناسه یکتا معتبر خواهد بود.

حاجی جعفری ضمن قدردانی از دستگاه‌هایی که سرویس تبدیل مجوزها را برقرار کرده‌اند، گفت: این دستگاه‌ها شامل وزارت ارتباطات، سازمان انرژی اتمی، سازمان استانداردها، وزارت راه و شهرسازی، وزارت جهاد کشاورزی و سازمان‌های تابعه و مهم‌تر از همه اتاق اصناف ایران می‌شود؛ اما یک سری دستگاه‌ها مانند شهرداری‌ها، وزارتخانه‌های صمت، ارشاد، بهداشت و کشور در این راستا تعلل کردند که پیگیر این موضوع نیز هستیم.

به گزارش مهر، وی با بیان اینکه ضمانت اجرای این قانون به طور معین در قانون مجازات اسلامی مشخص نشده است، عنوان کرد: به طور عمومی ماده ۵۷۶ قانون مجازات اسلامی برای ترک فعل‌های دستگاه‌های اجرایی تعبیه شده، بنابراین اگر دستگاهی از قانون تخلف کند از علاوه بر اینکه مشمول قانون تخلفات اداری می‌شود، دستگاه‌های نظارتی نیز پیگیر اجرای قانون می‌شوند و این حق برای دادستانی کل به عنوان مدعی‌العموم جهت جلوگیری از تضییع حقوق مردم محفوظ است که در صورت عدم همکاری با آنها برخورد کند.

مطالبه مجوز قدیمی جرم است

سرپرست معاونت مرکز ملی مطالعات پایش و بهبود محیط کسب و کار فرآیند اخذ شناسه یکتا در درگاه ملی مجوزها را تشریح کرد و گفت: این فرآیند بسیار ساده و در حداقل زمان ممکن و بدون نیاز به مراجعه حضوری و هزینه انجام می‌شود، به این صورت که ابتدا متقاضی در درگاه، مجوز خود را جست جو می‌کند و گزینه استعلام شناسه یکتا را انتخاب و سپس اطلاعات هویتی و مجوز قدیمی را وارد می‌کند که این اطلاعات به دستگاه اصلی صدور مجوز ارسال می‌شود این دستگاه در حداقل زمان به سرعت شناسه یکتا صادر می‌شود و به فرد تخصیص می‌یابد.

وی اضافه کرد: اگر مردم مشاهده کردند که یک دستگاه حاکمیتی و دولتی مانند بانک و ... از آنها مطالبه مجوز قدیمی را کردند؛ طبق ماده ۱۹ قانون مجازات اسلامی جرم است و این حق برای‌شان محفوظ است تا از آن مامور شکایت کند.

ثبت شناور ۶ هزار صیاد

حاجی‌جعفری در خصوص موضوع مجوز شناورهای صیادی هم با بیان اینکه شناورهایی که خارج از درگاه ملی مجوزها ثبت شده‌اند طبق قانون رویه غیرقانونی طی کردند، بیان کرد: مجوز صید و صیادی چهار مرحله دارد که مرحله نخست؛ پیش‌نیاز فنی برای ساخت شناور است و باید موافقت اولیه و مجوز صید و صیادی را دریافت می‌کند و سازمان شیلات، او را به عنوان صیاد و فعالیت در این پهنه احراز می‌کند؛ در مرحله دوم شناور ساخته شده باید در سازمان بنادر و دریانوردی ثبت شود؛ پس از طی این مراحل به عنوان یک صیاد قانونی و معتبر در دریا فعالیت می‌کند اما برای هر سفر دریایی خود بایستی گواهی سفر صیادی بگیرد که بین ۱۰ تا ۴۰ روز صادر می‌شود. وی ادامه داد: برای صدور مجوز صید و صیادی بر اساس تبصره سه ماده ۷ مکرر قانون سیاست‌های کلی اصل ۴۵ قانون اساسی «دستگاه‌هایی که در صدور مجوز تعلل می‌کند درگاه ملی مجوزها مکلف است مجوز را به صورت خودکار صادر کند» به علت تعلل سازمان شیلات، درگاه ملی مجوزها برای ۸هزار و ۶۰۰ صیاد فعال که در هرمزگان به صورت غیررسمی فعالیت می‌کردند به علت شناسایی و فعالیت رسمی آنها مجوز بر اساس قانون صادر کرد. حاجی جعفری گفت: سازمان بنادر و دریانوردی نیز به علت سررسید آیین‌نامه هیات وزیران دیگر شناورهای این صیادان را ثبت نمی‌کرد که با پیگیری و دستور از نهاد ریاست‌جمهوری این مانع نیز برداشته شد و حدود ۶ هزار صیاد از این تعداد شناورها ثبت شدند.

????

آغاز برخورد با قاچاق محرز پوشاک از هفته گذشته

حمیدرضا دهقانی‌نیا در یک برنامه تلویزیونی اظهار کرد: برای مقابله پوشاک محرز قاچاق از ابتدای دی برنامه‌ریزی و اقدام و در تهران از هفته قبل این کار به صورت ویژه پیگیری شد و نزدیک به ۱۳ تا ۱۵ نقطه مورد عملیات قرار گرفت.

به گفته وی، برآورد می‌شود در تهران حجم پوشاک قاچاق حدود ۴۰ میلیارد تومان است و در کشور این میزان به ۶۰ تا ۷۰ میلیارد تومان می‌رسد.

دهقانی نیا با بیان اینکه طرح ادامه دارد و با افرادی که شناسایی شدند، برخورد می‌شود، مگر اینکه تغییر رفتار دهند، گفت: در مرحله بعدی برای برخورد با کالاهای غیرمحرز قاچاق با استفاده از تبادل اطلاعات بین سامانه جامع تجارت، سامانه شناسه کالا و سازمان امور مالیاتی و پایانه‌های فروشگاهی وجود دارد، می‌توانیم در حلقه آخر فروش ورود کنیم و کار را دقیق‌تر انجام دهیم.

وی در ادامه از تصویب تبصره ۴ ماده ۱۸ که ضمانت اجرایی شناسه کالا است، تا ۲ یا ۳ هفته آینده در صورت تشکیل جلسه اعضای ستاد خبر داد.

به گزارش مهر، در ادامه این برنامه، محسن گرجی، مدیر کل دفتر صنایع پوشاک و منسوجات وزارت صنعت، معدن و تجارت، تصریح کرد: وزارت صمت آمادگی دارد روند برخورد با پوشاک قاچاق را در مراکز تجاری تهران و سایر پهنه‌های فروش استان و همچنین در سایر مناطق کشور ادامه دهد.

وی همچنین گفت: در صورت تصویب و اجرای تبصره ۴ ماده ۱۸، به شرط همکاری ضابطین، پوشاک قاچاق در بازار چالش نخواهد بود.

افزایش درآمدهای مالیاتی ۱۴۰۳ از محل تورم است

علی ملک‌زاده، کارشناس اقتصادی با بیان این که بیشتر افزایش ۵۰ درصدی درآمدهای مالیاتی بیشتر از محل افزایش تورم است، گفت: تحقق بخش مهم دیگر نیز کار سختی است، سازمان امور مالیاتی باید تدابیر جدیدی را اخذ کند، زیرا نمی‌تواند پایه مالیاتی جدیدی را وضع کند. باید برای افزایش درآمدهای مالیاتی مقابله با فرار مالیاتی را در اولویت قرار دارد. این بخش ظرفیت زیادی برای افزایش درآمدهای مالیاتی دارد.

ملک‌زاده افزود: در سال‌های گذشته با ساماندهی کارتخوان‌ها و دستگاه‌های پایانه پرداخت مودیان جدید را شناسایی کردند، سازمان امور مالیاتی باید با شناسایی حساب‌های تجاری از حساب‌های شخصی مودیان مالیاتی را افزایش دهد.

این کارشناس اقتصادی افزود: بنابر این افزایش مالیات زیادی برای افرادی که قبل از این مالیات را پرداخت می‌کردند، نداریم، افزایش درآمدهای مالیاتی از طریق شناسایی افرادی است که فرار مالیاتی داشته اند. باید ظرفیت سازمان مالیاتی نیز برای افزایش مالیات از این محل دیده شود.

به گزارش مهر، این کارشناس اقتصادی در بخش دیگری از سخنان خود با انتقاد از دستکاری بودجه در کمیسیون تلفیق گفت: با افزایش هزینه‌ها و مصارف در بودجه دولت مجبور است فشار را بر کل مردم بیشتر کند، به عنوان مثال اگر برای قشری افزایش بیش از برنامه باشد باید مالیات ارزش افزوده به میزان یک درصد افزایش یابد و این افزایش در نهایت به ضرر قشر هدف نیز خواهد بود و نباید بدون درآمدهای شفاف، منابع و هزینه‌ها را افزایش داد.